

Ombuigingsgids

2026

“Begroting in Balans”

GEMEENTE DALFSEN
MEI 2025

Inleiding

Voor u ligt de Ombuigingsgids 2026. Deze gids is opgesteld in het kader van de bestuursopdracht 'Begroting in Balans'. Aanleiding voor die opdracht is dat de gemeente Dalfsen vanaf 2026 een structureel tekort heeft op de meerjarige begroting. Deze gids beschrijft ombuigingsmogelijkheden die kunnen worden ingezet ter dekking van structurele tekorten in de begroting voor 2026.

In het eerste hoofdstuk staan ombuigingen die het college voorstelt te verwerken in de begroting 2026-2029. Hoofdstuk 2 beschrijft alternatieve ombuigingsmogelijkheden die kunnen worden overwogen. De ombuigingsmogelijkheden zijn gecategoriseerd in vier sporen;

1. Maatregelen op gebied van bedrijfsvoering;
2. Financieel-technische maatregelen;
3. Beleidsmaatregelen om de inkomsten te verhogen;
4. Beleidsmaatregelen om de uitgaven te verlagen.

Factsheets

Deze gids beschrijft totaal 61 ombuigingsmogelijkheden. Een groot aantal hiervan heeft een structureel, meerjarig effect. Voor een aantal anderen geldt dat deze incidenteel kan worden ingezet.

Elke ombuiging begint met een beknopte toelichting. Die beschrijft waar de ombuiging over gaat, en wat anders, minder of (niet) meer kan worden gedaan. Daarnaast is voor elke ombuiging een 'factsheet' opgesteld, waarin steeds dezelfde aspecten in beeld zijn gebracht:

- A. Het maatschappelijk effect: Wat is effect op het voorzieningenniveau in Dalfsen, inwoners, bedrijven en instellingen en het beleid en ambities van de gemeente?
- B. Het financieel effect: wat levert de ombuiging op voor de meerjarenbegroting? Zijn er initiële investeringen nodig, transitiekosten of frictiekosten? En vanaf welk moment is de ombuiging te realiseren en het financiële effect in te boeken?
- C. Informatie over de uitvoering: hoe ziet de aanpak er globaal uit? Welke partijen zijn nodig om de ombuiging te realiseren? Zijn er risico's, onzekerheden of randvoorwaarden?
- D. Effect op ambtelijke organisatie.

Door steeds dezelfde informatie in beeld te brengen, kunnen de ombuigingsmogelijkheden beter met elkaar vergeleken worden. Zo kunnen college en raad een goed afgewogen pakket van ombuigingen samenstellen, om te verwerken in de begroting 2026-2029.

Inhoudsopgave

Inleiding	1
Samenvatting	3
Voorgestelde ombuigingen 2026	6
1. Bedrijfsvoering.....	6
2. Financieel Technische maatregelen	10
3. Beleidsmaatregelen om de inkomsten te verhogen	22
4. Beleidsmaatregelen om de uitgaven te verlagen	30
Alternatieve ombuigingen 2026.....	45
1. Bedrijfsvoering.....	45
2. Financieel Technische maatregelen	45
3. Beleidsmaatregelen om de inkomsten te verhogen	53
4. Beleidsmaatregelen om de uitgaven te verlagen	59

Samenvatting

Maatregelen die worden voorgesteld ter dekking van de structurele tekorten in de begroting voor 2026:

Maatregel		Financieel voordeel per jaar			
		2026	2027	2028	2029
1. Bedrijfsvoering					
1.1	Optimaliseren bedrijfsvoering	500.000	500.000	750.000	750.000
1.2	Schrappen post 'onvoorzien'	78.000	78.000	78.000	78.000
Subtotaal Bedrijfsvoering		578.000	578.000	828.000	828.000

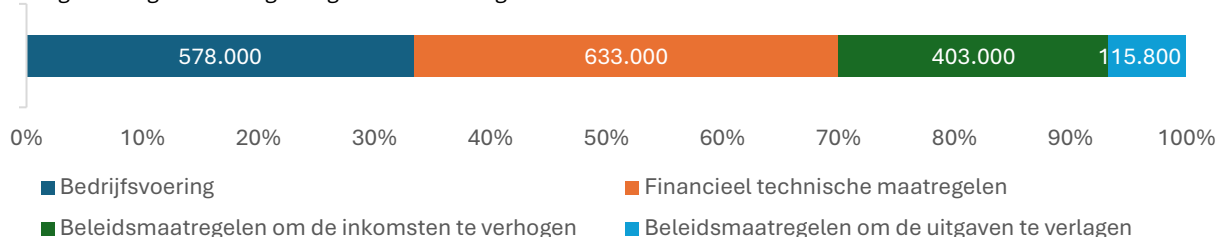
2. Financieel technische maatregelen					
2.1	Invoeren van 10% restwaardes op voertuigen	27.000	27.000	27.000	27.000
2.2	Invoeren van 10% restwaardes op gebouwen	100.000	100.000	100.000	133.000
2.4	Afval gerelateerde personeelslasten dekken uit voorziening afval	50.000	50.000	50.000	50.000
2.5	UPV-vergoeding zwerfafval opnemen	150.000	150.000	150.000	150.000
2.6	Oprekken afschrijvingstermijn schoolgebouwen	56.000	56.000	56.000	56.000
2.7	Inzet van 10% van vrij besteedbare reserve	250.000			
Subtotaal financieel technische maatregelen		633.000	383.000	383.000	416.000

3. Beleidsmaatregelen om de inkomsten te verhogen					
3.1	OZB verhoging n.a.v. inhouding Rijk	325.000	325.000	325.000	325.000
3.3	Verhogen leges begraven tot kostendekkend	34.000	34.000	34.000	34.000
3.4	Meer kostendekkend maken leges huwelijken/partnerschappen	4.000	4.000	4.000	4.000
3.6	Innen van milieuleges	40.000	40.000	40.000	40.000
Subtotaal verhogen inkomsten		403.000	403.000	403.000	403.000

4. Beleidsmaatregelen om de uitgaven te verlagen					
4.4	Anders vormgeven inwonersbetrokkenheid	98.300	98.300	98.300	98.300
4.14	Aanschaf eigen veegmachine (i.p.v. huren)	27.500	27.500	27.500	27.500
4.15	Stoppen met preventie eikenprocessierups	10.000	10.000	10.000	10.000
4.19	Stoppen met subsidie Impluz (GALA vervallen ook)	20.000	20.000	20.000	20.000
4.27	Terugroepactie hulpmiddelen	75.000	55.000	55.000	55.000
4.41	Indicatielose dagbesteding opschalen	10.000	50.000	50.000	50.000
4.42	Lokale hervormingsagenda	-125.000	325.000	400.000	575.000
Subtotaal verlagen uitgaven		115.800	585.800	660.800	835.800

Totaal effect voorgestelde maatregelen 2026	1.729.800	1.949.800	2.274.800	2.482.800
--	------------------	------------------	------------------	------------------

Categorisering en omvang voorgestelde maatregelen 2026

Alternatieve ombuigingsmogelijkheden die kunnen worden overwogen ter dekking van de structurele tekorten in de begroting voor 2026:

Maatregel		Financieel voordeel per jaar			
		2026	2027	2028	2029
2. Financieel technische maatregelen					
2.3	Vervanging deklaag wegen jaarlijks activeren	368.000	336.000	304.000	272.000
2.8	Reserve grote projecten (€ 5 mln.) omzetten naar algemene reserve en 10% inzetten.	550.000	495.000	440.000	385.000
2.9	Reserve Vluchtelingen aftoppen met € 4,8 mln. en 10% inzetten	480.000	432.000	384.000	336.000
2.10	Weerstandsvermogen verlagen naar factor 1 en 10% inzetten	450.000	405.000	360.000	315.000
Subtotaal financieel technische maatregelen		1.848.000	1.668.000	1.488.000	1.308.000

3. Beleidsmaatregelen om de inkomsten te verhogen					
3.2	Verhogen OZB woning eigenaren jaarlijks met 3%	225.000	450.000	675.000	900.000
3.5	Verhogen entree zwembad met 10%	14.000	14.000	14.000	14.000
3.7	Verhogen huur Cichoreifabriek en Witte Villa	20.000	30.000	40.000	46.000
Subtotaal verhogen inkomsten		259.000	494.000	729.000	960.000

4. Beleidsmaatregelen om de uitgaven te verlagen					
4.1	Aantal wethouders verlagen naar 3 Fte	50.000	100.000	100.000	100.000
4.2	Verminderen ondersteuning griffie aan raad				
4.3	Stoppen met Participatieraad	61.750	62.227	62.227	62.227
4.5	Stoppen met deelname aan VNG	150.000	150.000	150.000	150.000
4.6	Stoppen met deelname aan P10	15.000	15.000	15.000	15.000
4.7	Verminderen inzet op bestuurlijke communicatie en representatie	46.000	32.000	32.000	32.000
4.8	Bemensing passantenhaven terugbrengen naar 0,5 fte	15.000	15.000	15.000	15.000
4.9	Beveiliging opvang Oekraïners afbouwen	50.000	50.000	50.000	50.000
4.10	Stoppen met kosteloos uitlenen dranghekken	15.000	15.000	15.000	15.000
4.11	Vertragen opstellen omgevingsplannen	50.000	50.000	50.000	50.000
4.12	Verminderen van technische adviesvraag bij constructeur	20.000	20.000	20.000	20.000
4.13	Verminderen budget t.b.v. openbare orde en veiligheid	50.000	50.000	50.000	50.000
4.16	Alleen curatief gladheid bestrijden	13.000	13.000	13.000	13.000
4.17	Stoppen met certificaat duurzaam terreinbeheer	4.000	4.000	4.000	4.000
4.18	Bijdrage Dorpen van Morgen verlagen	10.000	10.000	10.000	10.000
4.20	Stoppen subsidie indicatieloze dagbesteding Rosengaerde	40.000	40.000	40.000	40.000
4.21	Stoppen subsidie presentatie amateurkunstverenigingen	5.000	5.000	5.000	5.000
4.22	Halveren activiteitenbudget sportcoördinator	6.500	6.500	6.500	6.500
4.23	Mantelzorgwaardering halveren	40.000	40.000	40.000	40.000
4.24	Afschaffen minimabeleid CAK	60.000	60.000	60.000	60.000
4.25	Aframen begroting beschermd wonen	75.000			
4.26	Halveren ouderenregeling	4.000	4.000	4.000	4.000
4.28	Halveren kindregeling	34.000	68.000	68.000	68.000
4.29	Schrappen regeling chronisch zieken	68.000	68.000	68.000	68.000
4.30	Vangnet zwemveiligheid	10.000	10.000	10.000	10.000
4.31	Terugdraaien ondersteuning voorveld vroegsignalering	19.200	19.200	19.200	19.200

4.32	Halveren individuele inkomenstoeslag	42.000	42.000	42.000	42.000
4.33	Stoppen tegemoetkoming hoge zorgkosten	49.000	49.000	49.000	49.000
4.34	Stoppen met werkwijze Regionale Opvang Locatie	57.600	57.600	57.600	57.600
4.35	Stoppen afname tolkdiensten	30.000	30.000	30.000	30.000
4.36	Stoppen met preventie statushouders	18.000	18.000	18.000	18.000
4.37	Stoppen module Inburgering via Schulinck	6.000	6.000	6.000	6.000
4.38	Stoppen subsidie cultuureducatie	23.092	23.092	23.092	23.092
4.39	Stoppen subsidie synagoge	2.300	2.300	2.300	2.300
4.40	Stoppen Gezond en Actief Leven Akkoord	154.158			
Subtotaal verlagen uitgaven		1.293.600	1.134.919	1.134.919	1.134.919

Totaal effect alternatieve maatregelen 2026	3.400.600	3.296.919	3.351.919	3.402.919
--	------------------	------------------	------------------	------------------

Voorgestelde ombuigingen 2026

Hierna volgen de factsheets van de ombuigingsmogelijkheden die het college voorstelt om deze als maatregel in te zetten, om het jaar 2026 structureel sluitend te krijgen.

1. Bedrijfsvoering

1.1 Optimaliseren bedrijfsvoering	Potentieel financieel effect in 2026: € 500.000
	Begrotingsprogramma: 4. Samen besturen
Toelichting Op gebied van bedrijfsvoering worden bezuinigingen gecombineerd met de verdere professionalisering van de organisatie en investeringen in 'goed werkgeverschap'. Zo valt wist te behalen door; - Te bezuinigen op de overhead van de organisatie, door functies te combineren en slimmer en efficiënter te werken; - Budgetten voor piekbelasting, vervanging bij ziekte en boventalligheid te laten vervallen; - Realistischer te begrootten (o.b.v. analyses van de jaarrekeningen 2022-2024). Een deel van deze bezuiniging wordt geïnvesteerd in de organisatie. Een ander deel beperkt de mate van flexibiliteit van de organisatie. Voor de uitvoering van nieuwe opgaven en ambities, maken kosten voor projectmanagement daardoor vaker onderdeel uit van de integrale besluitvorming. Dat past in onze visie om meer- en beter programmatisch- en projectmatig te werken. En dwingt de organisatie en uw raad om kritischere keuzes te maken waar geld en middelen op worden ingezet.	

A. Maatschappelijke impact				Score	4
Impact op	1. Geen tot weinig	2. Merkbaar	3. Substantieel		
Het voorzieningenniveau	Geen tot weinig veranderingen	Enkele veranderingen, maar voorzieningen blijven grotendeels in stand.	Lager aanbod voorzieningen. Raakt een groot deel van de inwoners		
Inwoners, bedrijven en instellingen	Geen tot weinig veranderingen	Ervaren veranderingen in de werkwijze, lokale lasten en ondersteuning etc.	Aanzienlijk minder ondersteuning, hogere lokale lasten en/of organisaties moeten veranderen/afschalen		
Het beleid en de ambities van de gemeente	Beleid en ambities van de gemeente blijven (nagenoeg) onveranderd.	Onderdelen van het beleid en ambities worden hierdoor niet gerealiseerd.	Met de ombuiging moeten concessies worden gedaan aan ambities en beleid van de gemeente.		
Toelichting -					

B. Financieel effect					
Besparing/inkomsten	2026	2027	2028	2029	Toelichting: De besparing kan met ingang van 2026 structureel worden gerealiseerd.
Structurele besparing per jaar	€ 500.000	€ 500.000	€ 750.000	€ 750.000	
Incidentele besparing					
Structurele extra inkomsten per jaar					
Incidentele extra inkomsten					
Saldo ombuiging	€ 500.000	€ 500.000	€ 750.000	€ 750.000	
Investerings-, transitie- of frictiekosten Er zijn geen investerings-, transitie- of frictiekosten.					

C. Wat is er nodig om de maatregel uit te voeren?		
1	Wat is, op hoofdlijnen, de aanpak om deze ombuiging te realiseren?	Deze ombuiging kan worden gerealiseerd door 1) openstaande vacatures niet uit te zetten, 2) budgetten in de begroting bij te stellen of te laten vervallen.
2	Welke andere partijen moeten worden betrokken bij de voorbereiding en/of de realisatie van deze ombuiging?	-
3	Welke randvoorwaarden zijn er?	
4	Welke risico's zijn er voor de voorbereiding en uitvoering van deze ombuiging? En welke beheersmaatregelen zijn daarvoor mogelijk?	Met de voorgestelde maatregelen wordt de bestaande flexibiliteit in de ambtelijke organisatie fors beperkt. Dat betekent dat, in geval van nieuwe opgaven en ambities, striktere keuzes moeten worden gemaakt over de inzet van medewerkers en middelen.
5	Met welke andere ombuigingsmogelijkheden, ontwikkelingen of voornemens uit deze ombuigingsoperatie hangt deze ombuiging samen? En hoe hangen die samen?	Deze ombuiging hangt samen met het Programmatisch- en projectmatig werken (PMW). Met PMW wordt geïnvesteerd in een professionele organisatie waarin effectief wordt gewerkt aan opgaven die belangrijk zijn. Keuzes maken en prioriteren is daar een belangrijk onderdeel van, en is mede door deze ombuiging op gebied van bedrijfsvoering nóg belangrijker.

D. Effect op de ambtelijke organisatie		
1	Vallen er door deze ombuiging ambtelijke uren vrij? Zo ja, hoeveel fte omvat dit?	Door functies slim te combineren komen een aantal Fte aan openstaande vacatures te vervallen. Deze worden slim gecombineerd met bestaande functies.
2	Heeft deze ombuiging effect op de werkwijze van de ambtelijke organisatie? Zo ja, wat verandert daarin?	Door deze ombuiging is minder flexibele capaciteit beschikbaar om (tijdelijk) op te schalen, langdurig afwezige medewerkers te vervangen of tegenvallers op te vangen. In die gevallen zullen strikt prioriteiten moeten worden gesteld.

1.2 Schrappen post onvoorzien	Potentieel financieel effect in 2026: € 78.000
	Begrotingsprogramma: 4. Samen besturen
Toelichting De gemeente Dalfsen heeft een financiële verordening. In artikel 4.2 daarvan staat dat in de begroting een post onvoorzien wordt opgenomen, van € 2 per inwoner. Het college kan over dit bedrag beschikken voor incidentele uitgaven en legt daarover verantwoording af in de bestuursrapportage of jaarrekening.	

A. Maatschappelijke impact				Score	3
Impact op	1. Geen tot weinig veranderingen	2. Merkbaar	3. Substantieel		
Het voorzieningenniveau	Geen tot weinig veranderingen	Enkele veranderingen, maar voorzieningen blijven grotendeels in stand.	Lager aanbod voorzieningen. Raakt een groot deel van de inwoners		
Inwoners, bedrijven en instellingen	Geen tot weinig veranderingen	Ervaren veranderingen in de werkwijze, lokale lasten en ondersteuning etc.	Aanzienlijk minder ondersteuning, hogere lokale lasten en/of organisaties moeten veranderen/afschalen		
Het beleid en de ambities van de gemeente	Beleid en ambities van de gemeente blijven (nagenoeg) onveranderd.	Onderdelen van het beleid en ambities worden hierdoor niet gerealiseerd.	Met de ombuiging moeten concessies worden gedaan aan ambities en beleid van de gemeente.		
Toelichting X					

B. Financieel effect					
Besparing/inkomsten	2026	2027	2028	2029	Toelichting: De besparing kan met ingang van 2026 structureel worden gerealiseerd en heeft geen directe consequenties. In 2023 en 2024 is er geen beroep gedaan op deze post.
Structurele besparing per jaar	€ 78.000	€ 78.000	€ 78.000	€ 78.000	
Incidentele besparing					
Structurele extra inkomsten per jaar					
Incidentele extra inkomsten					
Saldo ombuiging	€ 78.000	€ 78.000	€ 78.000	€ 78.000	
Investerings-, transitie- of frictiekosten Er zijn geen investerings-, transitie- of frictiekosten.					

C. Wat is er nodig om de maatregel uit te voeren?		
1	Wat is, op hoofdlijnen, de aanpak om deze ombuiging te realiseren?	Artikel 4.2. moet worden geschrapt in de financiële verordening. Daarvoor moet een voorstel worden ingediend bij de raad.
2	Welke andere partijen moeten worden betrokken bij de voorbereiding en/of de realisatie van deze ombuiging?	N.v.t.
3	Welke randvoorwaarden zijn er?	N.v.t.
4	Welke risico's zijn er voor de voorbereiding en uitvoering van deze ombuiging? En welke beheersmaatregelen zijn daarvoor mogelijk?	De flexibele ruimte van het college wordt hiermee ingeperkt.
5	Met welke andere ombuigingsmogelijkheden, ontwikkelingen of voornemens uit deze ombuigingsoperatie hangt deze ombuiging samen? En hoe hangen die samen?	N.v.t.

D. Effect op de ambtelijke organisatie		
1	Vallen er door deze ombuiging ambtelijke uren vrij? Zo ja, hoeveel fte omvat dit?	N.v.t.
2	Heeft deze ombuiging effect op de werkwijze van de ambtelijke organisatie? Zo ja, wat verandert daarin?	N.v.t.

2. Financieel Technische maatregelen

2.1 Invoeren van 10% restwaardes op voertuigen	Potentieel financieel effect in 2026: € 27.000
	Begrotingsprogramma: 4. Samen besturen
Toelichting Voertuigen worden nu afgeschreven tot een restwaarde van € 0. Dat is niet realistisch, omdat in de praktijk voertuigen bij vervanging nog een restwaarde hebben. Door een restwaarde te hanteren, worden de kapitaallasten lager. Voordeel is gebaseerd op basis van de huidige afschrijvingslasten.	

A. Maatschappelijke impact				Score	3
Impact op	1. Geen tot weinig veranderingen	2. Merkbaar	3. Substantieel		
Het voorzieningenniveau	Geen tot weinig veranderingen	Enkele veranderingen, maar voorzieningen blijven grotendeels in stand.	Lager aanbod voorzieningen. Raakt een groot deel van de inwoners		
Inwoners, bedrijven en instellingen	Geen tot weinig veranderingen	Ervaren veranderingen in de werkwijze, lokale lasten en ondersteuning etc.	Aanzienlijk minder ondersteuning, hogere lokale lasten en/of organisaties moeten veranderen/afschalen		
Het beleid en de ambities van de gemeente	Beleid en ambities van de gemeente blijven (nagenoeg) onveranderd.	Onderdelen van het beleid en ambities worden hierdoor niet gerealiseerd.	Met de ombuiging moeten concessies worden gedaan aan ambities en beleid van de gemeente.		
Toelichting De maatregel heeft geen invloed op het voorzieningenniveau of dienstverlening, maar verlaagt enkel administratief de kapitaallasten.					

B. Financieel effect					
Besparing/inkomsten	2026	2027	2028	2029	Toelichting: De besparing kan met ingang van 2026 structureel worden gerealiseerd
Structurele Besparing per jaar	€ 27.000	€ 27.000	€ 27.000	€ 27.000	
Incidentele besparing					
Structurele extra inkomsten per jaar					
Incidentele extra inkomsten					
Saldo ombuiging	€ 27.000	€ 27.000	€ 27.000	€ 27.000	
Investerings-, transitie- of frictiekosten Er zijn geen investerings-, transitie- of frictiekosten.					

C. Wat is er nodig om de maatregel uit te voeren?		
1	Wat is, op hoofdlijnen, de aanpak om deze ombuiging te realiseren?	Aanpassen intern beleid
2	Welke andere partijen moeten worden betrokken bij de voorbereiding en/of de realisatie van deze ombuiging?	-
3	Welke randvoorwaarden zijn er?	-
4	Welke risico's zijn er voor de voorbereiding en uitvoering van deze ombuiging? En welke beheersmaatregelen zijn daarvoor mogelijk?	Werken met restwaarde brengt het risico met zich mee dat de uiteindelijke verkoopwaarde lager is dan de geschatte restwaarde.
5	Met welke andere ombuigingsmogelijkheden, ontwikkelingen of voornemens uit deze ombuigingsoperatie hangt deze ombuiging samen? En hoe hangen die samen?	-

D. Effect op de ambtelijke organisatie		
1	Vallen er door deze ombuiging ambtelijke uren vrij? Zo ja, hoeveel fte omvat dit?	-
2	Heeft deze ombuiging effect op de werkwijze van de ambtelijke organisatie? Zo ja, wat verandert daarin?	-

2.2 Invoeren 10% restwaardes op gebouwen	Potentieel financieel effect in 2026: € 100.000
	Begrotingsprogramma: 4. Samen besturen
Toelichting Gebouwen worden nu afgeschreven tot een restwaarde van € 0. Dat is niet realistisch, omdat in de praktijk gebouwen bij vervanging nog een restwaarde hebben. Door een restwaarde te hanteren, worden de kapitaallasten lager. Voordeel is gebaseerd op basis van de huidige afschrijvingslasten en is daarmee indicatief.	

A. Maatschappelijke impact				Score	3
Impact op	1. Geen tot weinig veranderingen	2. Merkbaar	3. Substantieel		
Het voorzieningenniveau	Geen tot weinig veranderingen	Enkele veranderingen, maar voorzieningen blijven grotendeels in stand.	Lager aanbod voorzieningen. Raakt een groot deel van de inwoners		
Inwoners, bedrijven en instellingen	Geen tot weinig veranderingen	Ervaren veranderingen in de werkwijze, lokale lasten en ondersteuning etc.	Aanzienlijk minder ondersteuning, hogere lokale lasten en/of organisaties moeten veranderen/afschalen		
Het beleid en de ambities van de gemeente	Beleid en ambities van de gemeente blijven (nagenoeg) onveranderd.	Onderdelen van het beleid en ambities worden hierdoor niet gerealiseerd.	Met de ombuiging moeten concessies worden gedaan aan ambities en beleid van de gemeente.		
Toelichting De maatregel heeft geen invloed op het voorzieningenniveau of dienstverlening, maar verlaagt enkel administratief de kapitaallasten.					

B. Financieel effect					
Besparing/inkomsten	2026	2027	2028	2029	Toelichting: De besparing kan met ingang van 2026 structureel worden gerealiseerd. Vanaf 2029 is het voordeel hoger en loopt ook verder op, i.v.m. realisatie nieuwe onderwijshuisvesting
Structurele besparing per jaar	€ 100.000	€100.000	€ 100.000	€ 133.000	
Incidentele besparing					
Structurele extra inkomsten per jaar					
Incidentele extra inkomsten					
Saldo ombuiging	€ 100.000	€ 100.000	€ 100.000	€ 133.000	
Investerings-, transitie- of frictiekosten Er zijn geen investerings-, transitie- of frictiekosten.					

C. Wat is er nodig om de maatregel uit te voeren?		
1	Wat is, op hoofdlijnen, de aanpak om deze ombuiging te realiseren?	Aanpassen intern beleid
2	Welke andere partijen moeten worden betrokken bij de voorbereiding en/of de realisatie van deze ombuiging?	-
3	Welke randvoorwaarden zijn er?	-
4	Welke risico's zijn er voor de voorbereiding en uitvoering van deze ombuiging? En welke beheersmaatregelen zijn daarvoor mogelijk?	Werken met restwaarde brengt het risico met zich mee dat de uiteindelijke verkoopwaarde lager is dan de geschatte restwaarde.
5	Met welke andere ombuigingsmogelijkheden, ontwikkelingen of voornemens uit deze ombuigingsoperatie hangt deze ombuiging samen? En hoe hangen die samen?	-

D. Effect op de ambtelijke organisatie		
1	Vallen er door deze ombuiging ambtelijke uren vrij? Zo ja, hoeveel fte omvat dit?	-
2	Heeft deze ombuiging effect op de werkwijze van de ambtelijke organisatie? Zo ja, wat verandert daarin?	-

2.4 Afval gerelateerde personeelslasten dekken uit voorziening afval	Potentieel financieel effect in 2026: € 50.000
	Begrotingsprogramma: 1. Samen wonen
Toelichting Het egalisatiefonds Afval heeft de laatste jaren een hoog saldo. Een deel van dit geld zou gebruikt kunnen worden voor de dekking van bestaande personeelslasten, zoals de ondersteunende medewerker Duurzaamheid/Afval. Voorwaarde is dat er minimaal € 200.000 in het fonds blijft zitten. Dat is geborgd.	

A. Maatschappelijke impact				Score	3
Impact op	1. Geen tot weinig veranderingen	2. Merkbaar	3. Substantieel		
Het voorzieningenniveau	Geen tot weinig veranderingen	Enkele veranderingen, maar voorzieningen blijven grotendeels in stand.	Lager aanbod voorzieningen. Raakt een groot deel van de inwoners		
Inwoners, bedrijven en instellingen	Geen tot weinig veranderingen	Ervaren veranderingen in de werkwijze, lokale lasten en ondersteuning etc.	Aanzienlijk minder ondersteuning, hogere lokale lasten en/of organisaties moeten veranderen/afschalen		
Het beleid en de ambities van de gemeente	Beleid en ambities van de gemeente blijven (nagenoeg) onveranderd.	Onderdelen van het beleid en ambities worden hierdoor niet gerealiseerd.	Met de ombuiging moeten concessies worden gedaan aan ambities en beleid van de gemeente.		
Toelichting De maatregel heeft geen invloed op het voorzieningenniveau of de dienstverlening.					

B. Financieel effect					
Besparing/inkomsten	2026	2027	2028	2029	Toelichting: Door het egalisatiefonds Afval een stukje “af te romen” en ten goede te laten komen ter dekking van personele capaciteit kan er bespaard worden op de personeelslasten. Dit geormerkte geld kan dan niet alleen benut worden voor Afval maar ook voor de uren welke we hieraan besteden
Structurele besparing per jaar	€ 50.000	€ 50.000	€ 50.000	€ 50.000	
Incidentele besparing					
Structurele extra inkomsten per jaar					
Incidentele extra inkomsten					
Saldo ombuiging	€ 50.000	€ 50.000	€ 50.000	€ 50.000	
Investerings-, transitie- of frictiekosten Er zijn geen investerings-, transitie- of frictiekosten.					

C. Wat is er nodig om de maatregel uit te voeren?		
1	Wat is, op hoofdlijnen, de aanpak om deze ombuiging te realiseren?	
2	Welke andere partijen moeten worden betrokken bij de voorbereiding en/of de realisatie van deze ombuiging?	Goedkeuring Accountant
3	Welke randvoorwaarden zijn er?	Het saldo in het egalisatie fonds moet voldoende hoog zijn en blijven.
4	Welke risico's zijn er voor de voorbereiding en uitvoering van deze ombuiging? En welke beheersmaatregelen zijn daarvoor mogelijk?	Bij tegenvallende kosten bij de afvalverwerking kan het saldo van het fonds zakken.
5	Met welke andere ombuigingsmogelijkheden, ontwikkelingen of voornemens uit deze ombuigingsoperatie hangt deze ombuiging samen? En hoe hangen die samen?	-

D. Effect op de ambtelijke organisatie		
1	Vallen er door deze ombuiging ambtelijke uren vrij? Zo ja, hoeveel fte omvat dit?	-
2	Heeft deze ombuiging effect op de werkwijze van de ambtelijke organisatie? Zo ja, wat verandert daarin?	-

2.5 UPV-vergoeding zwerfafval opnemen	Potentieel financieel effect in 2026: € 150.000
	Begrotingsprogramma: 1. Samen wonen
Toelichting De Zwerfafvalvergoeding (UPV) zit nu nog niet in de begroting omdat het onzeker is dat deze gaat komen. De signalen zijn echter dat dit geld wel komt. Dus als baat opnemen in de begroting.	

A. Maatschappelijke impact				Score	3
Impact op	1. Geen tot weinig veranderingen	2. Merkbaar	3. Substantieel		
Het voorzieningenniveau	Geen tot weinig veranderingen	Enkele veranderingen, maar voorzieningen blijven grotendeels in stand.	Lager aanbod voorzieningen. Raakt een groot deel van de inwoners		
Inwoners, bedrijven en instellingen	Geen tot weinig veranderingen	Ervaren veranderingen in de werkwijze, lokale lasten en ondersteuning etc.	Aanzienlijk minder ondersteuning, hogere lokale lasten en/of organisaties moeten veranderen/afschalen		
Het beleid en de ambities van de gemeente	Beleid en ambities van de gemeente blijven (nagenoeg) onveranderd.	Onderdelen van het beleid en ambities worden hierdoor niet gerealiseerd.	Met de ombuiging moeten concessies worden gedaan aan ambities en beleid van de gemeente.		
Toelichting De maatregel heeft geen invloed op het voorzieningenniveau of de dienstverlening.					

B. Financieel effect					
Besparing/inkomsten	2026	2027	2028	2029	Toelichting: Middelen komen voort uit de afspraken welke gemaakt zijn met de producenten. Deze zijn verantwoordelijk voor de inzameling en recycling. Doordat wij een gemeentelijke taak hebben om afvalstoffen op te halen doen wij dit in principe voor hen. Hier komt een vergoeding tegenover te staan.
Structurele besparing per jaar	€ 150.000	€ 150.000	€ 150.000	€ 150.000	
Incidentele besparing					
Structurele extra inkomsten per jaar					
Incidentele extra inkomsten					
Saldo ombuiging	€ 150.000	€ 150.000	€ 150.000	€ 150.000	
Investerings-, transitie- of frictiekosten Er zijn geen investerings-, transitie- of frictiekosten.					

C. Wat is er nodig om de maatregel uit te voeren?		
1	Wat is, op hoofdlijnen, de aanpak om deze ombuiging te realiseren?	Aanpassen begroting
2	Welke andere partijen moeten worden betrokken bij de voorbereiding en/of de realisatie van deze ombuiging?	-
3	Welke randvoorwaarden zijn er?	We zijn afhankelijk van de landelijke definitieve besluitvorming
4	Welke risico's zijn er voor de voorbereiding en uitvoering van deze ombuiging? En welke beheersmaatregelen zijn daarvoor mogelijk?	Het risico is dat landelijk toch wordt besloten om de vergoeding niet uit te keren
5	Met welke andere ombuigingsmogelijkheden, ontwikkelingen of voornemens uit deze ombuigingsoperatie hangt deze ombuiging samen? En hoe hangen die samen?	-

D. Effect op de ambtelijke organisatie		
1	Vallen er door deze ombuiging ambtelijke uren vrij? Zo ja, hoeveel fte omvat dit?	-
2	Heeft deze ombuiging effect op de werkwijze van de ambtelijke organisatie? Zo ja, wat verandert daarin?	-

2.6 Oprekken afschrijvingstermijn schoolgebouwen	Potentieel financieel effect in 2026: € 56.000
	Begrotingsprogramma: 2. Samen werken
Toelichting Eén van de beslispunten van het raadsbesluit van het Kind Educatie Cluster Nieuwleusen van eind 2024 was dat, in plaats van de gebruikelijke termijn van 40 jaar, voor de betreffende nieuw te bouwen scholen een afschrijvingstermijn van 60 jaar wordt gehanteerd; dit o.a. overeenkomstig de rijksvergoeding die ook is gebaseerd op een afschrijvingstermijn van 60 jaar. Deze nieuwe beleidslijn kan op alle schoolgebouwen voor basisonderwijs van toepassing worden verklaard.	

A. Maatschappelijke impact				Score	3
Impact op	1. Geen tot weinig veranderingen	2. Merkbaar	3. Substantieel		
Het voorzieningenniveau	Geen tot weinig veranderingen	Enkele veranderingen, maar voorzieningen blijven grotendeels in stand.	Lager aanbod voorzieningen. Raakt een groot deel van de inwoners		
Inwoners, bedrijven en instellingen	Geen tot weinig veranderingen	Ervaren veranderingen in de werkwijze, lokale lasten en ondersteuning etc.	Aanzienlijk minder ondersteuning, hogere lokale lasten en/of organisaties moeten veranderen/afschalen		
Het beleid en de ambities van de gemeente	Beleid en ambities van de gemeente blijven (nagenoeg) onveranderd.	Onderdelen van het beleid en ambities worden hierdoor niet gerealiseerd.	Met de ombuiging moeten concessies worden gedaan aan ambities en beleid van de gemeente.		
Toelichting Dit betreft een technische administratieve wijziging en heeft geen maatschappelijke impact.					

B. Financieel effect					
Besparing/inkomsten	2026	2027	2028	2029	Toelichting:
Structurele besparing per jaar	€ 56.000	€ 56.000	€ 56.000	€ 56.000	
Incidentele besparing					
Structurele extra inkomsten per jaar					
Incidentele extra inkomsten					
Saldo ombuiging	€ 56.000	€ 56.000	€ 56.000	€ 56.000	
Investerings-, transitie- of frictiekosten					
Er zijn geen investerings-, transitie- of frictiekosten.					

C. Wat is er nodig om de maatregel uit te voeren?		
1	Wat is, op hoofdlijnen, de aanpak om deze ombuiging te realiseren?	Aanpassen Financiële verordening gemeente Dalfsen 2024
2	Welke andere partijen moeten worden betrokken bij de voorbereiding en/of de realisatie van deze ombuiging?	-
3	Welke randvoorwaarden zijn er?	-
4	Welke risico's zijn er voor de voorbereiding en uitvoering van deze ombuiging? En welke beheersmaatregelen zijn daarvoor mogelijk?	-
5	Met welke andere ombuigingsmogelijkheden, ontwikkelingen of voornemens uit deze ombuigingsoperatie hangt deze ombuiging samen? En hóe hangen die samen?	-

D. Effect op de ambtelijke organisatie		
1	Vallen er door deze ombuiging ambtelijke uren vrij? Zo ja, hoeveel fte omvat dit?	-
2	Heeft deze ombuiging effect op de werkwijze van de ambtelijke organisatie? Zo ja, wat verandert daarin?	-

2.7 Inzet van 10% vrij besteedbaar deel algemene reserve	Potentieel financieel effect in 2026: € 300.000
	Begrotingsprogramma: 4. Samen besturen
Toelichting In het Bestuurlijk Overleg Financiële verhoudingen (BOFv) van Rijk, provincies en gemeenten is op 21 november 2023 de 'Notitie incidenteel/structureel' vastgesteld. In deze notitie wordt de mogelijkheid geboden om de algemene reserve in te zetten als structureel dekkingsmiddel. Gemeenten kunnen van dit vrij besteedbare deel (het surplus) jaarlijks 10 procent inzetten voor het dekken van structurele lasten. Wel moet de solvabiliteit ten minste 20 procent bedragen én op dat niveau blijven. Het vrij besteedbare deel voor Dalfsen is € 3 mln., rekening houdend met genomen raadsbesluiten, voorstellen jaarrekening 2024 en de incidentele tekorten van 2026 (€ 750.000) en 2027 (€ 420.000).	

A. Maatschappelijke impact				Score	3
Impact op	1. Geen tot weinig	2. Merkbaar	3. Substantieel		
Het voorzieningenniveau	Geen tot weinig veranderingen	Enkele veranderingen, maar voorzieningen blijven grotendeels in stand.	Lager aanbod voorzieningen. Raakt een groot deel van de inwoners		
Inwoners, bedrijven en instellingen	Geen tot weinig veranderingen	Ervaren veranderingen in de werkwijze, lokale lasten en ondersteuning etc.	Aanzienlijk minder ondersteuning, hogere lokale lasten en/of organisaties moeten veranderen/afschalen		
Het beleid en de ambities van de gemeente	Beleid en ambities van de gemeente blijven (nagenoeg) onveranderd.	Onderdelen van het beleid en ambities worden hierdoor niet gerealiseerd.	Met de ombuiging moeten concessies worden gedaan aan ambities en beleid van de gemeente.		
Toelichting X					

B. Financieel effect					
Besparing/inkomsten	2026	2027	2028	2029	Toelichting: Dit is een incidentele ombuiging, die vooralsnog alleen voor 2026 wordt voorgesteld. Maximaal mag € 300.000 (10% van ~ € 3 mln.) worden ingezet.
Structurele besparing per jaar					
Incidentele besparing	€ 250.000				
Structurele extra inkomsten per jaar					
Incidentele extra inkomsten					
Saldo ombuiging	€ 250.000				
Investerings-, transitie- of frictiekosten Er zijn geen investerings-, transitie- of frictiekosten.					

C. Wat is er nodig om de maatregel uit te voeren?		
1	Wat is, op hoofdlijnen, de aanpak om deze ombuiging te realiseren?	-
2	Welke andere partijen moeten worden betrokken bij de voorbereiding en/of de realisatie van deze ombuiging?	-
3	Welke randvoorwaarden zijn er?	-
4	Welke risico's zijn er voor de voorbereiding en uitvoering van deze ombuiging? En welke beheersmaatregelen zijn daarvoor mogelijk?	Met deze ombuiging wordt een deel van de algemene reserve ingezet ter dekking van structurele lasten. Deze ombuiging biedt daarmee geen structurele oplossing.

5	Met welke andere ombuigingsmogelijkheden, ontwikkelingen of voornemens uit deze ombuigingsoperatie hangt deze ombuiging samen? En hóe hangen die samen?	Op dit moment omvat het vrij besteedbare deel van de algemene reserve € 3 mln. Er zijn ombuigingen denkbaar, waarmee de omvang van de algemene reserve kan worden verhoogd met ca. € 10 - € 15 mln. Daarmee kan ook een hogere bijdrage worden ingezet- of voor langere tijd- ter dekking van de structurele lasten (zie 2.8, 2.9 en 2.10)
---	---	--

D. Effect op de ambtelijke organisatie		
1	Vallen er door deze ombuiging ambtelijke uren vrij? Zo ja, hoeveel fte omvat dit?	-
2	Heeft deze ombuiging effect op de werkwijze van de ambtelijke organisatie? Zo ja, wat verandert daarin?	-

3. Beleidsmaatregelen om de inkomsten te verhogen

3.1 OZB verhoging n.a.v. inhouding Rijk	Potentieel financieel effect in 2026: € 325.000
	Begrotingsprogramma: 4. Samen besturen
Toelichting Het Rijk houdt een korting in op het gemeentefonds omdat het verwacht dat gemeenten extra inkomsten kunnen genereren door de onroerendezaakbelasting (OZB) te verhogen. Dit komt voort uit de gedachte dat gemeenten met een hogere belastingcapaciteit (zoals een hogere WOZ-waarde) meer financiële ruimte hebben om hun inkomsten te verhogen zonder al te veel financiële druk op hun inwoners te leggen. Daarnaast probeert het Rijk hiermee de verdeling van middelen eerlijker te maken, door te zorgen dat gemeenten met minder belastingcapaciteit relatief meer steun krijgen uit het gemeentefonds. De verwachting is dat het Rijk, in verband met verwachte ruimte voor extra OZB-inkomsten, opnieuw middelen inhoudt op de algemene uitkering van het gemeentefonds. Een dergelijke inhouding in combinatie met een aanpassing van het rekentarief heeft ook bij eerdere circulaires plaatsgevonden.	

A. Maatschappelijke impact				Score	4
Impact op	1. Geen tot weinig veranderingen	2. Merkbaar	3. Substantieel		
Het voorzieningenniveau	Geen tot weinig veranderingen	Enkele veranderingen, maar voorzieningen blijven grotendeels in stand.	Lager aanbod voorzieningen. Raakt een groot deel van de inwoners		
Inwoners, bedrijven en instellingen	Geen tot weinig veranderingen	Ervaren veranderingen in de werkwijze, lokale lasten en ondersteuning etc.	Aanzienlijk minder ondersteuning, hogere lokale lasten en/of organisaties moeten veranderen/afschalen		
Het beleid en de ambities van de gemeente	Beleid en ambities van de gemeente blijven (nagenoeg) onveranderd.	Onderdelen van het beleid en ambities worden hierdoor niet gerealiseerd.	Met de ombuiging moeten concessies worden gedaan aan ambities en beleid van de gemeente.		
Toelichting In 2024 bedroeg de gemiddelde WOZ-waarde van een woning in de gemeente Dalfsen € 430.000. Een verhoging van 4% - 4,5% van de OZB kost een gemiddelde woningeigenaar circa € 20 extra per jaar.					

B. Financieel effect					
Besparing/inkomsten	2026	2027	2028	2029	Toelichting: De besparing kan met ingang van 2026 structureel worden gerealiseerd en betreft een stijging van 4 - 4,5%.
Structurele besparing per jaar					
Incidentele besparing					
Structurele extra inkomsten per jaar	€ 325.000	€ 325.000	€ 325.000	€ 325.000	
Incidentele extra inkomsten					
Saldo ombuiging	€ 325.000	€ 325.000	€ 325.000	€ 325.000	
Investerings-, transitie- of frictiekosten Er zijn geen investerings-, transitie- of frictiekosten.					

C. Wat is er nodig om de maatregel uit te voeren?		
1	Wat is, op hoofdlijnen, de aanpak om deze ombuiging te realiseren?	OZB verhogen
2	Welke andere partijen moeten worden betrokken bij de voorbereiding en/of de realisatie van deze ombuiging?	-
3	Welke randvoorwaarden zijn er?	-

4	Welke risico's zijn er voor de voorbereiding en uitvoering van deze ombuiging? En welke beheersmaatregelen zijn daarvoor mogelijk?	Een hogere OZB leidt tot hogere woonlasten voor huiseigenaren, dit kan een probleem zijn voor mensen met een laag inkomen.
5	Met welke andere ombuigingsmogelijkheden, ontwikkelingen of voornemens uit deze ombuigingsoperatie hangt deze ombuiging samen? En hóe hangen die samen?	Hangt samen met de totale lastendruk voor de inwoners van de gemeente.

D. Effect op de ambtelijke organisatie		
1	Vallen er door deze ombuiging ambtelijke uren vrij? Zo ja, hoeveel fte omvat dit?	-
2	Heeft deze ombuiging effect op de werkwijze van de ambtelijke organisatie? Zo ja, wat verandert daarin?	-

3.3 Verhogen leges begraven tot kostendekkend	Potentieel financieel effect in 2026: € 34.000
	Begrotingsprogramma: 4. Samen besturen
Toelichting De huidige leges begraven zijn voor 90% kostendekkend. De legeskosten kunnen dus met 10% worden verhoogd tot een niveau van volledige kostendekkendheid.	

A. Maatschappelijke impact				Score	4
Impact op	1. Geen tot weinig veranderingen	2. Merkbaar	3. Substantieel		
Het voorzieningenniveau	Geen tot weinig veranderingen	Enkele veranderingen, maar voorzieningen blijven grotendeels in stand.	Lager aanbod voorzieningen. Raakt een groot deel van de inwoners		
Inwoners, bedrijven en instellingen	Geen tot weinig veranderingen	Ervaren veranderingen in de werkwijze, lokale lasten en ondersteuning etc.	Aanzienlijk minder ondersteuning, hogere lokale lasten en/of organisaties moeten veranderen/afschalen		
Het beleid en de ambities van de gemeente	Beleid en ambities van de gemeente blijven (nagenoeg) onveranderd.	Onderdelen van het beleid en ambities worden hierdoor niet gerealiseerd.	Met de ombuiging moeten concessies worden gedaan aan ambities en beleid van de gemeente.		
Toelichting X					

B. Financieel effect					
Besparing/inkomsten	2026	2027	2028	2029	Toelichting: De besparing kan met ingang van 2026 structureel worden gerealiseerd
Structurele besparing per jaar					
Incidentele besparing					
Structurele extra inkomsten per jaar	€ 34.000	€ 34.000	€ 34.000	€ 34.000	
Incidentele extra inkomsten					
Saldo ombuiging	€ 34.000	€ 34.000	€ 34.000	€ 34.000	
Investerings-, transitie- of frictiekosten					
Er zijn geen investerings-, transitie- of frictiekosten.					

C. Wat is er nodig om de maatregel uit te voeren?		
1	Wat is, op hoofdlijnen, de aanpak om deze ombuiging te realiseren?	Leges verhogen
2	Welke andere partijen moeten worden betrokken bij de voorbereiding en/of de realisatie van deze ombuiging?	-
3	Welke randvoorwaarden zijn er?	-
4	Welke risico's zijn er voor de voorbereiding en uitvoering van deze ombuiging? En welke beheersmaatregelen zijn daarvoor mogelijk?	Risico is dat mensen buiten de gemeente laten begraven en de inkomsten juist dalen. Aantal overlijdens heb je niet in de hand. Afgelopen jaar al onder begroting leges opgehaald.
5	Met welke andere ombuigingsmogelijkheden, ontwikkelingen of voornemens uit deze ombuigingsoperatie hangt deze ombuiging samen? En hoe hangen die samen?	Dit is de opbrengstenkant. Mogelijkheid om volledig kostendekkend te worden is om ook de uitgaven kant te bekijken. Echter hebben we geconcludeerd dat daar juist geïnvesteerd wordt op dit moment.

D. Effect op de ambtelijke organisatie		
1	Vallen er door deze ombuiging ambtelijke uren vrij? Zo ja, hoeveel fte omvat dit?	-
2	Heeft deze ombuiging effect op de werkwijze van de ambtelijke organisatie? Zo ja, wat verandert daarin?	-

3.4 Meer kostendekkend maken leges huwelijken / partnerschappen	Potentieel financieel effect in 2026: € 4.000
	Begrotingsprogramma: 4. Samen besturen
Toelichting De leges van huwelijken / partnerschappen zouden omhoog kunnen. Trend is dat er steeds meer gebruik wordt gemaakt van de gratis momenten. De extra opbrengst is minimaal. Schatting van ca 27 betaalde huwelijken / partnerschappen per jaar met een legesverhoging gemiddeld € 150.	

A. Maatschappelijke impact				Score	3
Impact op	1. Geen tot weinig veranderingen	2. Merkbaar	3. Substantieel		
Het voorzieningenniveau	Geen tot weinig veranderingen	Enkele veranderingen, maar voorzieningen blijven grotendeels in stand.	Lager aanbod voorzieningen. Raakt een groot deel van de inwoners		
Inwoners, bedrijven en instellingen	Geen tot weinig veranderingen	Ervaren veranderingen in de werkwijze, lokale lasten en ondersteuning etc.	Aanzienlijk minder ondersteuning, hogere lokale lasten en/of organisaties moeten veranderen/afschalen		
Het beleid en de ambities van de gemeente	Beleid en ambities van de gemeente blijven (nagenoeg) onveranderd.	Onderdelen van het beleid en ambities worden hierdoor niet gerealiseerd.	Met de ombuiging moeten concessies worden gedaan aan ambities en beleid van de gemeente.		
Toelichting X					

B. Financieel effect					
Besparing/inkomsten	2026	2027	2028	2029	Toelichting: De besparing kan met ingang van 2026 structureel worden gerealiseerd
Structurele besparing per jaar					
Incidentele besparing					
Structurele extra inkomsten per jaar	€ 4.000	€ 4.000	€ 4.000	€ 4.000	
Incidentele extra inkomsten					
Saldo ombuiging	€ 4.000	€ 4.000	€ 4.000	€ 4.000	
Investerings-, transitie- of frictiekosten Er zijn geen investerings-, transitie- of frictiekosten.					

C. Wat is er nodig om de maatregel uit te voeren?		
1	Wat is, op hoofdlijnen, de aanpak om deze ombuiging te realiseren?	Legesverordening aanpassen
2	Welke andere partijen moeten worden betrokken bij de voorbereiding en/of de realisatie van deze ombuiging?	-
3	Welke randvoorwaarden zijn er?	-
4	Welke risico's zijn er voor de voorbereiding en uitvoering van deze ombuiging? En welke beheersmaatregelen zijn daarvoor mogelijk?	-
5	Met welke andere ombuigingsmogelijkheden, ontwikkelingen of voornemens uit deze ombuigingsoperatie hangt deze ombuiging samen? En hoe hangen die samen?	-

D. Effect op de ambtelijke organisatie		
1	Vallen er door deze ombuiging ambtelijke uren vrij? Zo ja, hoeveel fte omvat dit?	-
2	Heeft deze ombuiging effect op de werkwijze van de ambtelijke organisatie? Zo ja, wat verandert daarin?	Kans is aanwezig dat de een gratis huwelijk nog meer in trek komt. Dus nog minder kostendekkend.

3.6 Innen van milieuleges	Potentieel financieel effect in 2026: € 40.000
	Begrotingsprogramma: 4. Samen besturen
Toelichting Er wordt onderzocht – samen met de heffingsambtenaar - of het mogelijk is meer milieuleges te innen. We hebben hierbij een afhankelijkheid naar de Omgevingsdienst (OD). Het gaat om hoge bedragen, die tot nu toe niet geïnd zijn. Schatting ca 40.000 euro op basis van 8-10 vergunningen per jaar, mits de vergunningverlening weer op gang komt.	

A. Maatschappelijke impact				Score	5
Impact op	1. Geen tot weinig veranderingen	2. Merkbaar	3. Substantieel		
Het voorzieningenniveau	Geen tot weinig veranderingen	Enkele veranderingen, maar voorzieningen blijven grotendeels in stand.	Lager aanbod voorzieningen. Raakt een groot deel van de inwoners		
Inwoners, bedrijven en instellingen	Geen tot weinig veranderingen	Ervaren veranderingen in de werkwijze, lokale lasten en ondersteuning etc.	Aanzienlijk minder ondersteuning, hogere lokale lasten en/of organisaties moeten veranderen/afschalen		
Het beleid en de ambities van de gemeente	Beleid en ambities van de gemeente blijven (nagenoeg) onveranderd.	Onderdelen van het beleid en ambities worden hierdoor niet gerealiseerd.	Met de ombuiging moeten concessies worden gedaan aan ambities en beleid van de gemeente.		
Toelichting De vergunningen die nu vertrekt worden blijven gelijk, verschil is dat er wel milieuleges berekend worden wat voorheen niet zo was. Voor bedrijven worden de kosten dan fors hoger.					

B. Financieel effect					
Besparing/inkomsten	2026	2027	2028	2029	Toelichting: De besparing kan met ingang van 2026 structureel worden gerealiseerd. Leges opbrengst zijn altijd afhankelijk van de hoeveelheid vergunningen die aangevraagd en verleend worden.
Structurele besparing per jaar					
Incidentele besparing					
Structurele extra inkomsten per jaar	€ 40.000	€ 40.000	€ 40.000	€ 40.000	
Incidentele extra inkomsten					
Saldo ombuiging	€ 40.000	€ 40.000	€ 40.000	€ 40.000	
Investerings-, transitie- of frictiekosten Er zijn geen investerings-, transitie- of frictiekosten.					

C. Wat is er nodig om de maatregel uit te voeren?		
1	Wat is, op hoofdlijnen, de aanpak om deze ombuiging te realiseren?	In overleg met de heffingsambtenaar en de OD worden hier op dit moment verkennende gesprekken over gevoerd met een werkgroep, zodat dit regio breed gelijk getrokken gaat worden.
2	Welke andere partijen moeten worden betrokken bij de voorbereiding en/of de realisatie van deze ombuiging?	Heffingsambtenaar en OD en buurgemeenten.
3	Welke randvoorwaarden zijn er?	De wijziging moet procesmatig worden ingericht bij de Omgevingsdienst IJsselland en alle deelnemers van de gemeenschappelijke regeling. De verwachting is dat dit nog voor 2026 lukt.
4	Welke risico's zijn er voor de voorbereiding en uitvoering van deze ombuiging? En welke beheersmaatregelen zijn daarvoor mogelijk?	Algemeen risico van omgevingswet: meer vergunningsvrij, meer risico op het niet aanvragen

		van vergunningen vanwege de kosten, waardoor de druk toeneemt op toezicht/handhaving.
5	Met welke andere ombuigingsmogelijkheden, ontwikkelingen of voornemens uit deze ombuigingsoperatie hangt deze ombuiging samen? En hóe hangen die samen?	-

D. Effect op de ambtelijke organisatie		
1	Vallen er door deze ombuiging ambtelijke uren vrij? Zo ja, hoeveel fte omvat dit?	-
2	Heeft deze ombuiging effect op de werkwijze van de ambtelijke organisatie? Zo ja, wat verandert daarin?	-

4. Beleidsmaatregelen om de uitgaven te verlagen

4.4 Verminderen inzet Inwonersbetrokkenheid	Potentieel financieel effect in 2026: € 98.300
	Begrotingsprogramma: 4. Samen besturen
Toelichting Op basis van de herijkte Visie Inwonerbetrokkenheid en de bijbehorende organisatorische consequenties, is besloten dat de functie van gebiedsverbinders vervalt. Er is op dit moment 1,61 fte (58,1 uur per week) op schaal 10A beschikbaar voor de formatie van de gebiedsverbinders. De waarde van de formatie is afgerond € 164.700 (102.308 (norm schaal 10A) x 1,61 fte). In de plaats van de functie gebiedsverbinder komt een nieuwe functie: coördinator inwonerbetrokkenheid. Dat is 1 fte op schaal 9 en dat is dus een waarde van € 86.400. Dit betekent dat € 78.300 overblijft. Op cruciale functie(s) voor inwonersinitiatieven zal mogelijk vanuit resterende formatie een overheveling plaatsvinden voor de benodigde capaciteit. Waar dat aan de orde is, volgt nog aparte besluitvorming. Daarvoor is nu jaarlijks structureel € 35.000 begroot voor het faciliteren van initiatieven. Dit budget is de afgelopen jaar slechts deels benut. Voorstel is om dit budget af te ramen tot € 15.000. O.a. voor de benodigde evaluaties op participatie, onderhoud van portaal voor initiatieven, middelen voor vormgeving/ontwikkeling van tools voor inwonerbetrokkenheid en coördinatie kinderborgemeester. Inwonerbetrokkenheid is 1 van de speerpunten van het huidige college. En zal naar verwachting niet aan belang afnemen. Zie ook: wet versterking participatie op decentraal niveau. Uiteraard is het belangrijk om realistisch te begroten obv herijkte Visie Inwonerbetrokkenheid.	

A. Maatschappelijke impact				Score	3
Impact op	1. Geen tot weinig	2. Merkbaar	3. Substantieel		
Het voorzieningenniveau	Geen tot weinig veranderingen	Enkele veranderingen, maar voorzieningen blijven grotendeels in stand.	Lager aanbod voorzieningen. Raakt een groot deel van de inwoners		
Inwoners, bedrijven en instellingen	Geen tot weinig veranderingen	Ervaren veranderingen in de werkwijze, lokale lasten en ondersteuning etc.	Aanzienlijk minder ondersteuning, hogere lokale lasten en/of organisaties moeten veranderen/afschalen		
Het beleid en de ambities van de gemeente	Beleid en ambities van de gemeente blijven (nagenoeg) onveranderd.	Onderdelen van het beleid en ambities worden hierdoor niet gerealiseerd.	Met de ombuiging moeten concessies worden gedaan aan ambities en beleid van de gemeente.		
Toelichting X					

B. Financieel effect					
Besparing/inkomsten	2026	2027	2028	2029	Toelichting: De besparing kan met ingang van 2026 structureel worden gerealiseerd € 78.300 betreft formatieve ruimte. € 20.000 betreft budget t.b.v. initiatieven.
Structurele besparing per jaar	€ 98.300	€ 98.300	€ 98.300	€ 98.300	
Incidentele besparing					
Structurele extra inkomsten per jaar					
Incidentele extra inkomsten					
Saldo ombuiging	€ 98.300	€ 98.300	€ 98.300	€ 98.300	
Investerings-, transitie- of frictiekosten Er zijn geen investerings-, transitie- of frictiekosten.					

C. Wat is er nodig om de maatregel uit te voeren?		
1	Wat is, op hoofdlijnen, de aanpak om deze ombuiging te realiseren?	Nieuw ambitieniveau wordt momenteel uitgewerkt in nieuw Inwonerbetrokkenheidbeleid en bijbehorende uitvoeringsprogramma (daarvoor de incidentele kosten die dit jaar nog beschikbaar zijn).
2	Welke andere partijen moeten worden betrokken bij de voorbereiding en/of de realisatie van deze ombuiging?	Communicatie in kader van herijkte beleid Inwonerbetrokkenheid.
3	Welke randvoorwaarden zijn er?	Beleid Inwonerbetrokkenheid en bijbehorend uitvoeringsprogramma (besluitvorming in Q2) Huidige subsidie mogelijkheid i.r.t. Noaberfonds.
4	Welke risico's zijn er voor de voorbereiding en uitvoering van deze ombuiging? En welke beheersmaatregelen zijn daarvoor mogelijk?	Raad moet nieuw beleid Inwonerbetrokkenheid nog vaststellen. Beheersmaatregel: goede communicatie
5	Met welke andere ombuigingsmogelijkheden, ontwikkelingen of voornemens uit deze ombuigingsoperatie hangt deze ombuiging samen? En hoe hangen die samen?	Nieuw ambitieniveau en nieuwe Visie hebben consequenties voor inbedding in de organisatie. Met omvormen functie Gebiedsverbinders naar 1 nieuwe, lager ingeschaalde functie worden personele lasten voor dit onderdeel lager.

D. Effect op de ambtelijke organisatie		
1	Vallen er door deze ombuiging ambtelijke uren vrij? Zo ja, hoeveel fte omvat dit?	Er is op dit moment 1,61 fte (58,1 uur per week) op schaal 10A beschikbaar voor de formatie van de gebiedsverbinders (1 van de gebiedsverbinders heet apart contract voor 9 uur bij domein Samenleving). De waarde van deze formatie is afgerond € 164.700 (€ 102.308 (norm schaal 10A) x 1,61 fte). In de plaats van de functie gebiedsverbinder komt een nieuwe functie: coördinator inwonerbetrokkenheid. Dat is 1 fte op schaal 9 en dat is dus een waarde van € 86.400. Dit betekent dat € 78.300 overblijft. Op cruciale functie(s) voor inwonersinitiatieven zal mogelijk vanuit resterende formatie een overheveling plaatsvinden voor de benodigde capaciteit. Waar dat aan de orde is, volgt nog aparte besluitvorming.
2	Heeft deze ombuiging effect op de werkwijze van de ambtelijke organisatie? Zo ja, wat verandert daarin?	Nieuwe werkwijze bij inwonerinitiatieven en bij participatie voor overheidsinitiatieven. Uitvoeringsprogramma om beleid en werkwijze te implementeren. Daarvoor wordt zoveel mogelijk het incidentele budget van dit jaar benut.

4.14 Aanschaf eigen veegmachine (i.p.v. huren)	Potentieel financieel effect in 2026: € 27.500
	Begrotingsprogramma: 1. Samen wonen
Toelichting Voor het straat reinigen huren we een veegmachine. Kosten per jaar € 73.840. De veegmachine is van bouwjaar 2022 en heeft nu een waarde van € 139.000. Deze machine wordt afgeschreven in 8 jaar. Bij aanschaf kost deze machine € 38.225. Een eigen machine heeft onderhoud nodig. De onderhoudskosten zijn ongeveer € 8.000.	

A. Maatschappelijke impact				Score	3
Impact op	1. Geen tot weinig veranderingen	2. Merkbaar	3. Substantieel		
Het voorzieningenniveau	Geen tot weinig veranderingen	Enkele veranderingen, maar voorzieningen blijven grotendeels in stand.	Lager aanbod voorzieningen. Raakt een groot deel van de inwoners		
Inwoners, bedrijven en instellingen	Geen tot weinig veranderingen	Ervaren veranderingen in de werkwijze, lokale lasten en ondersteuning etc.	Aanzienlijk minder ondersteuning, hogere lokale lasten en/of organisaties moeten veranderen/afschalen		
Het beleid en de ambities van de gemeente	Beleid en ambities van de gemeente blijven (nagenoeg) onveranderd.	Onderdelen van het beleid en ambities worden hierdoor niet gerealiseerd.	Met de ombuiging moeten concessies worden gedaan aan ambities en beleid van de gemeente.		
Toelichting Door de veegmachine, die gehuurd wordt, zelf aan te schaffen. Wordt er een besparing gerealiseerd van €27.500 per jaar. Voor deze besparing is een investering nodig van €139.000 voor de aanschaf van de bestaande machine. In 2030 is er een nieuwe investering nodig voor vervanging van de machine, geschatte kosten €165.000.					

B. Financieel effect					
Besparing/inkomsten	2026	2027	2028	2029	Toelichting: De besparing kan met ingang van 2026 structureel worden gerealiseerd. Deze besparing wordt gehaald op 75% straatreinigen en 25% riolering.
Structurele besparing per jaar	€ 27.599	€ 27.500	€ 27.500	€ 27.500	
Incidentele besparing					
Structurele extra inkomsten per jaar					
Incidentele extra inkomsten					
Saldo ombuiging	€ 27.500	€ 27.500	€ 27.500	€ 27.500	
Investerings-, transitie- of frictiekosten De veegmachine zal moeten worden aangeschaft.					

C. Wat is er nodig om de maatregel uit te voeren?		
1	Wat is, op hoofdlijnen, de aanpak om deze ombuiging te realiseren?	Aanschaf van een veegmachine om de huurkosten te verminderen.
2	Welke andere partijen moeten worden betrokken bij de voorbereiding en/of de realisatie van deze ombuiging?	Afstemming ONS over het te volgen inkoopproces.
3	Welke randvoorwaarden zijn er?	Voor 2030 veegmachine opnemen in de vervangingsinvesteringen.
4	Welke risico's zijn er voor de voorbereiding en uitvoering van deze ombuiging? En welke beheersmaatregelen zijn daarvoor mogelijk?	-
5	Met welke andere ombuigingsmogelijkheden, ontwikkelingen of voornemens uit deze	-

	ombuigingsoperatie hangt deze ombuiging samen? En hóe hangen die samen?	
--	---	--

D. Effect op de ambtelijke organisatie		
1	Vallen er door deze ombuiging ambtelijke uren vrij? Zo ja, hoeveel fte omvat dit?	-
2	Heeft deze ombuiging effect op de werkwijze van de ambtelijke organisatie? Zo ja, wat verandert daarin?	-

4.15 Stoppen met preventie eikenprocessierups	Potentieel financieel effect in 2026: € 10.000
	Begrotingsprogramma: 1. Samen wonen
Toelichting Niet meer preventief bestrijden van de Eiken Processie Rups. Dit houdt in dat er geen bestrijding meer wordt uitgevoerd tegen rupsen. Dit heeft ook een positieve impact op de biodiversiteit omdat tijdens de bestrijding ook andere rupsen gedood worden.	

A. Maatschappelijke impact				Score	7
Impact op	1. Geen tot weinig veranderingen	2. Merkbaar	3. Substantieel		
Het voorzieningenniveau	Geen tot weinig veranderingen	Enkele veranderingen, maar voorzieningen blijven grotendeels in stand.	Lager aanbod voorzieningen. Raakt een groot deel van de inwoners		
Inwoners, bedrijven en instellingen	Geen tot weinig veranderingen	Ervaren veranderingen in de werkwijze, lokale lasten en ondersteuning etc.	Aanzienlijk minder ondersteuning, hogere lokale lasten en/of organisaties moeten veranderen/afschalen		
Het beleid en de ambities van de gemeente	Beleid en ambities van de gemeente blijven (nagenoeg) onveranderd.	Onderdelen van het beleid en ambities worden hierdoor niet gerealiseerd.	Met de ombuiging moeten concessies worden gedaan aan ambities en beleid van de gemeente.		
Toelichting Door niet meer preventief eiken processie rupsen bestrijden in gemeentelijke bomen. Hierdoor kunnen er meer meldingen komen van overlast. De overlast is breed, van jeuk tot luchtweginfectie. Positief effect is dat er door het niet meer spuiten, met een middel dat rupsen dood, de gewenste rupsen in leven blijven. Dit heeft een positief effect op de biodiversiteit.					

B. Financieel effect					
Besparing/inkomsten	2026	2027	2028	2029	Toelichting: De besparing kan met ingang van 2026 structureel worden gerealiseerd
Structurele besparing per jaar	€ 10.000	€ 10.000	€ 10.000	€ 10.000	
Incidentele besparing					
Structurele extra inkomsten per jaar					
Incidentele extra inkomsten					
Saldo ombuiging	€ 10.000	€ 10.000	€ 10.000	€ 10.000	
Investerings-, transitie- of frictiekosten Er zijn geen investerings-, transitie- of frictiekosten.					

C. Wat is er nodig om de maatregel uit te voeren?		
1	Wat is, op hoofdlijnen, de aanpak om deze ombuiging te realiseren?	Niet meer preventief bestrijden van eiken processie rups.
2	Welke andere partijen moeten worden betrokken bij de voorbereiding en/of de realisatie van deze ombuiging?	Het heeft gevolg voor de inwoners. Er komen meer meldingen waardoor het KCC goede instructies nodig heeft om de meldingen af te handelen
3	Welke randvoorwaarden zijn er?	Duidelijke berichtgeving wat het beleid is over het bestrijden van de eiken processie rups.
4	Welke risico's zijn er voor de voorbereiding en uitvoering van deze ombuiging? En welke beheersmaatregelen zijn daarvoor mogelijk?	Duidelijke communicatie over het te voeren beleid.
5	Met welke andere ombuigingsmogelijkheden, ontwikkelingen of voornemens uit deze	-

	ombuigingsoperatie hangt deze ombuiging samen? En hóe hangen die samen?	
--	---	--

D. Effect op de ambtelijke organisatie		
1	Vallen er door deze ombuiging ambtelijke uren vrij? Zo ja, hoeveel fte omvat dit?	Nee. De uren die voor de voorbereiding nodig zijn worden verplaatst naar de afhandeling van de meldingen.
2	Heeft deze ombuiging effect op de werkwijze van de ambtelijke organisatie? Zo ja, wat verandert daarin?	Ja, er komen meer meldingen binnen.

4.19 Stoppen met subsidie Impluz	Potentieel financieel effect in 2026: € 20.000
	Begrotingsprogramma: 3. Samen leven
Toelichting Impluz biedt in de gemeente Dalfsen verschillende activiteiten aan die gericht zijn op het versterken van de mentale gezondheid van mensen van alle leeftijden. Het aanbod omvat onder andere: - Preventieve activiteiten: Cursussen, trainingen, workshops en voorlichtingen die gericht zijn op het vergroten van de veerkracht en zelfredzaamheid; - Ondersteuning voor specifieke doelgroepen: Bijvoorbeeld KOPP-gezinsgesprekken voor kinderen met ouders met psychische problematiek en ouder-baby interventies. - Mindfulness cursussen: Voor volwassenen die te maken hebben met stress, spanning, somberheid of andere mentale klachten. Voor de inzet van Impluz werd de afgelopen jaren cofinanciering vanuit het GALA-thema “mentaal welbevinden” gehaald. Per 2026 ontvangt Dalfsen geen gelden meer op dit thema. Voorstel is om de eigen subsidie ook stop te zetten.	

A. Maatschappelijke impact				Score	3
Impact op	1. Geen tot weinig	2. Merkbaar	3. Substantieel		
Het voorzieningenniveau	Geen tot weinig veranderingen	Enkele veranderingen, maar voorzieningen blijven grotendeels in stand.	Lager aanbod voorzieningen. Raakt een groot deel van de inwoners		
Inwoners, bedrijven en instellingen	Geen tot weinig veranderingen	Ervaren veranderingen in de werkwijze, lokale lasten en ondersteuning etc.	Aanzienlijk minder ondersteuning, hogere lokale lasten en/of organisaties moeten veranderen/afschalen		
Het beleid en de ambities van de gemeente	Beleid en ambities van de gemeente blijven (nagenoeg) onveranderd.	Onderdelen van het beleid en ambities worden hierdoor niet gerealiseerd.	Met de ombuiging moeten concessies worden gedaan aan ambities en beleid van de gemeente.		
Toelichting Impluz werkt samen met lokale netwerkpartners en biedt zowel groepsactiviteiten als individuele trajecten op maat aan. Impluz valt onder de Dimence-groep (waaronder ook het maatschappelijk werk van De Kern valt). Door intensiever samen te werken op preventie in het voorveld wordt Impluz vanaf 2026 niet meer apart gesubsidieerd. De interventies van Impluz worden door de voorveldorganisaties vraaggericht ingezet. Hierover is gecommuniceerd met Impluz in accounthoudergesprekken en in de beschikking van 2025 opgenomen.					

B. Financieel effect					
Besparing/inkomsten	2026	2027	2028	2029	Toelichting: De besparing kan met ingang van 2026 structureel worden gerealiseerd
Structurele besparing per jaar	€ 20.000	€ 20.000	€ 20.000	€ 20.000	
Incidentele besparing					
Structurele extra inkomsten per jaar					
Incidentele extra inkomsten					
Saldo ombuiging	€ 20.000	€ 20.000	€ 20.000	€ 20.000	
Investerings-, transitie- of frictiekosten Er zijn geen investerings-, transitie- of frictiekosten.					

C. Wat is er nodig om de maatregel uit te voeren?		
1	Wat is, op hoofdlijnen, de aanpak om deze ombuiging te realiseren?	-
2	Welke andere partijen moeten worden betrokken bij de voorbereiding en/of de realisatie van deze ombuiging?	Organisaties in het voorveld zijn op de hoogte gebracht.
3	Welke randvoorwaarden zijn er?	-
4	Welke risico's zijn er voor de voorbereiding en uitvoering van deze ombuiging? En welke beheersmaatregelen zijn daarvoor mogelijk?	-
5	Met welke andere ombuigingsmogelijkheden, ontwikkelingen of voornemens uit deze ombuigingsoperatie hangt deze ombuiging samen? En hoe hangen die samen?	-

D. Effect op de ambtelijke organisatie		
1	Vallen er door deze ombuiging ambtelijke uren vrij? Zo ja, hoeveel fte omvat dit?	Op jaarbasis komen er ongeveer 20 ambtelijke uren vrij.
2	Heeft deze ombuiging effect op de werkwijze van de ambtelijke organisatie? Zo ja, wat verandert daarin?	Ja, er wordt efficiënter gewerkt met het voorveld.

4.27 Terugroepactie hulpmiddelen	Potentieel financieel effect in 2026: € 75.000
	Begrotingsprogramma: 3. Samen leven
Toelichting Uit een recente steekproef hebben we de indruk gekregen dat een deel van de uitstaande hulpmiddelen niet of beperkt wordt gebruikt. Er zijn voorbeelden van gemeente die een terugroepactie organiseren voor hulpmiddelen die niet meer nodig waren. De insteek daar was dat inwoners per brief werd gevraagd of ze het hulpmiddel nog in hun bezit hebben, nog gebruiken en/of bereid zijn om deze in te leveren. Behalve de directe financiële effecten van de terugroepactie - immers elke uitstaand hulpmiddel brengt maandelijks kosten met zich mee - draagt deze maatregel ook bij tot het overbrengen van het gevoel van schaarste. Het helpt hiermee ook in de beeldvorming richting de inwoners om ze er meer bewust van te maken dat er terugkerende kosten verbonden zijn aan het gebruik van de hulpmiddelen. Daarnaast kan deze maatregelen ook worden ingestoken vanuit een duurzaamheidsgedachte.	

A. Maatschappelijke impact				Score	4
Impact op	1. Geen tot weinig veranderingen	2. Merkbaar	3. Substantieel		
Het voorzieningenniveau	Geen tot weinig veranderingen	Enkele veranderingen, maar voorzieningen blijven grotendeels in stand.	Lager aanbod voorzieningen. Raakt een groot deel van de inwoners		
Inwoners, bedrijven en instellingen	Geen tot weinig veranderingen	Ervaren veranderingen in de werkwijze, lokale lasten en ondersteuning etc.	Aanzienlijk minder ondersteuning, hogere lokale lasten en/of organisaties moeten veranderen/afschalen		
Het beleid en de ambities van de gemeente	Beleid en ambities van de gemeente blijven (nagenoeg) onveranderd.	Onderdelen van het beleid en ambities worden hierdoor niet gerealiseerd.	Met de ombuiging moeten concessies worden gedaan aan ambities en beleid van de gemeente.		
Toelichting X					

B. Financieel effect					
Besparing/inkomsten	2026	2027	2028	2029	Toelichting: De besparing kan met ingang van 2026 structureel worden gerealiseerd
Structurele besparing per jaar	€ 75.000	€ 55.000	€ 55.000	€ 55.000	
Incidentele besparing					
Structurele extra inkomsten per jaar					
Incidentele extra inkomsten					
Saldo ombuiging	€ 75.000	€ 55.000	€ 55.000	€ 55.000	
Investerings-, transitie- of frictiekosten Er zijn geen investerings-, transitie- of frictiekosten.					

C. Wat is er nodig om de maatregel uit te voeren?		
1	Wat is, op hoofdlijnen, de aanpak om deze ombuiging te realiseren?	De insteek is om inwoners per brief te vragen of ze het hulpmiddel nog in hun bezit hebben, nog gebruiken en/of bereid zijn om deze in te leveren. Daarna zullen werkprocessen beëindigd moeten worden door onze toegang en zullen de hulpmiddelen waar nodig opgehaald moeten worden door de hulpmiddelenleverancier.

2	Welke andere partijen moeten worden betrokken bij de voorbereiding en/of de realisatie van deze ombuiging?	De leverancier, participatieraad, raad, toegang
3	Welke randvoorwaarden zijn er?	Het aanschrijven van de gebruikers vraagt volgens ons om de juiste toon en boodschap om zodoende de bereidheid bij de bewoners te vergroten om hulpmiddelen terug te brengen. Mogelijk draagt een kleine incentive bij aan de bereidheid van inwoners om hulpmiddelen terug te brengen. Wij adviseren om deze actie gezamenlijk met de leverancier te organiseren om zodoende Een gelijke boodschap uit te dragen. Dit kost incidenteel ambtelijke capaciteit.
4	Welke risico's zijn er voor de voorbereiding en uitvoering van deze ombuiging? En welke beheersmaatregelen zijn daarvoor mogelijk?	Er dienen mogelijk afspraken gemaakt te worden met de leveranciers over de terugname en/of het hergebruik van middelen. Daarnaast is het zo dat wanneer er veel hulpmiddelen worden ingeleverd dit direct impact heeft op de inkomsten van de leverancier. Dus hiermee moeten vooraf goede afspraken gemaakt worden en er moet gekeken worden of er binnen de huidige contractafspraken volumeregels zijn opgenomen.
5	Met welke andere ombuigingsmogelijkheden, ontwikkelingen of voornemens uit deze ombuigingsoperatie hangt deze ombuiging samen? En hoe hangen die samen?	Geen

D. Effect op de ambtelijke organisatie

1	Vallen er door deze ombuiging ambtelijke uren vrij? Zo ja, hoeveel fte omvat dit?	Nee deze actie kost alleen incidenteel ambtelijke capaciteit.
2	Heeft deze ombuiging effect op de werkwijze van de ambtelijke organisatie? Zo ja, wat verandert daarin?	We kunnen inwoners bij het verstrekken van hulpmiddelen nog meer bewust maken van de kosten van deze hulpmiddelen.

4.41 Indicatieloze dagbesteding opschalen	Potentieel financieel effect in 2026: € 10.000
	Begrotingsprogramma: 3. Samen leven
Toelichting Deze maatregel gaat ervan uit dat een deel van de geïndiceerde dagbesteding in de vorm van een voorliggende voorziening kan worden aangeboden. De huidige ervaring leert dat deze vorm van basis dagbesteding laagdrempeliger en tegen lagere kosten kan worden aangeboden. Het uitbreiden van de indicatieloze voorzieningen op bepaalde plekken waar momenteel nog behoefte is aan deze voorzieningen (denk bijvoorbeeld aan Dalfsen, Oudleusen en Lemelerveld), zou kunnen leiden tot een kostenbesparing op wat langere termijn. Zeker voor de doelgroep inwoners met dementie lijkt dit een goede investering. Er komen de komende jaren steeds meer inwoners met dementie bij, en op deze manier kunnen we mantelzorgers laagdrempelig ontlasten zodat ze de zorgtaak kunnen blijven uitvoeren. Wanneer er veel zorg nodig is kan overgeschakeld worden naar een maatwerkvoorziening of naar de WLz (Wet langdurige zorg). We zien bij de huidige indicatieloze voorzieningen dat inwoners en mantelzorgers het redelijk lang thuis vol kunnen houden door deze voorziening. Zelfs zo lang dat de inzet van maatwerkvoorzieningen vanuit de Wmo soms niet meer nodig is. Inwoners stromen dan in één keer door naar de WLz.	

A. Maatschappelijke impact				Score	4
Impact op	1. Geen tot weinig	2. Merkbaar	3. Substantieel		
Het voorzieningenniveau	Geen tot weinig veranderingen	Enkele veranderingen, maar voorzieningen blijven grotendeels in stand.	Lager aanbod voorzieningen. Raakt een groot deel van de inwoners		
Inwoners, bedrijven en instellingen	Geen tot weinig veranderingen	Ervaren veranderingen in de werkwijze, lokale lasten en ondersteuning etc.	Aanzienlijk minder ondersteuning, hogere lokale lasten en/of organisaties moeten veranderen/afschalen		
Het beleid en de ambities van de gemeente	Beleid en ambities van de gemeente blijven (nagenoeg) onveranderd.	Onderdelen van het beleid en ambities worden hierdoor niet gerealiseerd.	Met de ombuiging moeten concessies worden gedaan aan ambities en beleid van de gemeente.		
Toelichting Zorg wordt voor inwoners laagdrempeliger. Inwoners kunnen zonder indicatie gebruik maken van deze voorzieningen zodat inwoners langer zelfstandig thuis kunnen blijven wonen.					

B. Financieel effect					
Besparing/inkomsten	2026	2027	2028	2029	Toelichting: <i>Gemiddeld bespaart indicatieloze dagbesteding per inwoner ongeveer € 2.000 t.o.v. een maatwerkindicatie. Daarnaast scheelt het inzet van consulenten. Dat is nog niet meegenomen in deze berekening.</i>
Structurele besparing per jaar	€ 10.000	€ 50.000	€ 50.000	€ 50.000	
Incidentele besparing					
Structurele extra inkomsten per jaar					
Incidentele extra inkomsten					
Saldo ombuiging	€ 10.000	€ 50.000	€ 50.000	€ 50.000	Uitgaande van ongeveer 25 inwoners verdeeld over 2 of 3 kernen komen we aan kosten rond de € 80.000 a € 100.000.
Investerings-, transitie- of frictiekosten Uitbreiding subsidiering indicatieloze dagbesteding. Eerste jaar verwachten we minder inkomsten omdat het de vraag is of dit allemaal nog geregeld kan worden voor 2026.					

C. Wat is er nodig om de maatregel uit te voeren?		
1	Wat is, op hoofdlijnen, de aanpak om deze ombuiging te realiseren?	In gesprek met zorgpartijen om te kijken hoe we zo'n voorziening kunnen realiseren in de betreffende kernen. Onderzoeken of dit kan middels een subsidie of dat het via een aanbesteding moet. Plan schrijven voor de aanpak van deze indicatieloze voorzieningen (dat kan op basis van huidige evaluatie die recent is gehouden) en bijbehorende financiering. Na akkoord aan de slag met subsidie of inkoop zodat e.a. zo snel mogelijk in gang kan worden gezet.
2	Welke andere partijen moeten worden betrokken bij de voorbereiding en/of de realisatie van deze ombuiging?	Juridische zaken, inkoop, zorgpartijen die nu al indicatieloze dagbesteding leveren, maar ook grote partijen die nog niets leveren en wel affiniteit hebben met de doelgroep dementie.
3	Welke randvoorwaarden zijn er?	- Financiering om dit mogelijk te maken - Inkoop adviseur moet betrokken zijn en tijd hebben om mee te denken - Juridisch adviseur moet betrokken zijn en meedenken Dit thema krijgt prioriteit t.o.v. andere taken/thema's die spelen bij beleid.
4	Welke risico's zijn er voor de voorbereiding en uitvoering van deze ombuiging? En welke beheersmaatregelen zijn daarvoor mogelijk?	Risico is dat er niet voldoende inwoners gaan deelnemen aan deze dagbestedingen en dat het daardoor onnodig kosten met zich mee brengt. Hierover kunnen afspraken gemaakt worden met de betreffende zorgaanbieders om zo te kijken hoe we deze risico's financieel gezamenlijk kunnen afdichten.
5	Met welke andere ombuigingsmogelijkheden, ontwikkelingen of voornemens uit deze ombuigingsoperatie hangt deze ombuiging samen? En hoe hangen die samen?	Deze ombuiging hangt samen met de ombuiging van het afschaffen van alle indicatieloze dagbesteding.

D. Effect op de ambtelijke organisatie		
1	Vallen er door deze ombuiging ambtelijke uren vrij? Zo ja, hoeveel fte omvat dit?	Op langere termijn zorgt het voor een vermindering van het aantal aanvragen voor basis dagbesteding, wat zorgt voor een lager aantal Wmo aanvragen en daarmee minder inzet van consultants.
2	Heeft deze ombuiging effect op de werkwijze van de ambtelijke organisatie? Zo ja, wat verandert daarin?	Geen, momenteel zijn er ook al initiatieven voor indicatieloze dagbesteding waar zowel door onze eigen toegang als door de toegang in het voorveld naar wordt doorverwezen.

4.42 Lokale hervormingsagenda	Potentieel financieel effect in 2026: € -125.000
	Begrotingsprogramma: 3. Samen leven
Toelichting We willen onze dienstverlening verbeteren door de lokale toegang te versterken. We willen inzetten op casusregie, systeemgericht werken en het uitbreiden van de jeugdondersteuner huisartsen. We willen op deze manier meer grip krijgen op de kosten en de toegang tot maatwerkvoorzieningen. Dit vraagt om een kwantitatieve en kwalitatieve investering in de toegang. Het doel is de taak en impact van het lokale team Jeugd en Wmo te vergroten. We werken, daar waar het kan integraal en besparen op termijn geld. 1. Casusregie en cliëntdoelen <i>Casusregie</i> De casusregisseur (of consulent), voert regie over de hulp en ondersteuning die een jeugdige en het gezin of een volwassene ontvangt. Het doel van de casusregisseur is de samenhang en afstemming te creëren, zodat de hulp beter en effectiever op elkaar is afgestemd. Casusregie zorgt voor betere en, op termijn, goedkopere zorg. De inzet op casusregie, of de versterking van de positie van de consulent, zorgt voor een efficiëntere en effectievere inzet van zorg. Zo zorgt de casusregisseur voor een indicatie waarin is afgestemd wat echt nodig is. Hij/zij stelt vast of de hulpvraag echt hoort binnen de kaders van de Wmo of Jeugdhulp of van het voorliggende veld. Integraal denken en handelen, over de verschillende wetten heen, is daarbij van belang. De casusregisseur heeft als taak alle betrokkenen van het gezin, indien nodig, te betrekken bij het vaststellen van wat echt nodig is in een maatwerkvoorziening. Dit zorgt voor een precieze, passender en samenhangende indicatie. Het uiteindelijke resultaat is dat er wordt voorkomen dat er te lichte – of juist te zware hulp wordt ingezet. <i>Clientdoelen</i> In de praktijk blijkt dat er door consulenten suboptimaal concrete cliëntdoelen worden geformuleerd. Ook wordt er niet altijd gemonitord of deze doelen worden gerealiseerd en of er dus bijvoorbeeld afgeschaald kan worden in zorg. Dit komt mede door soms ontoereikende evaluatierapporten van zorgaanbieders. Meer investeren in het formuleren van- en sturen op cliëntdoelen zorgt voor een gerichtere en minder vrijblijvende inzet van ondersteuning. Ook draagt dit bij aan een betere kwaliteit van ondersteuning (meer uniformiteit, minder discussie over het al dan niet behalen van de doelen) en beter contractmanagement, doordat de evaluaties daarvoor inzicht bieden. Verwachte structurele besparing: € 150.000- € 250.000 2. Systeemgericht werken Veel inzet van zorg is gericht op symptoombestrijding of een kortetermijnoplossing. Door systeemgericht te werken worden sneller de onderliggende problemen herkend, het systeem waarin iemand leeft wordt versterkt waardoor problemen beter worden aangepakt en ook structureler opgelost. Op de middellange termijn levert dit een kostenbesparing op. Ook doordat hier in een deel van de casuïstiek minder lange trajecten worden ingezet. Opbrengst: eerder de juiste vorm van zorg in een gezin/casus. Minder uithuisplaatsingen, kortere trajecten. Meer inzet op wat ouders nodig hebben om hun kind op te voeden, meer inzet op wat de jeugdige nodig heeft om gezond op te groeien, meer inzet op wat een inwoner nodig heeft om weer zelfredzaam te functioneren en minder inzet op symptoombestrijding. De sociale, relationele en culturele context speelt altijd een rol. De leefsituatie en relaties, samen met het systeem, hebben invloed op de problematiek. Systematisch werken gaat ervan uit dat een probleem of een klacht niet op zichzelf staat en dat als één van de leden van het systeem een probleem heeft, ook het systeem ontworcht wordt. Andersom kan een individu geholpen worden door het systeem te versterken. Een belangrijk uitgangspunt bij systeemgericht werken is het betrekken van belangrijke naasten - zoals de partner, familieleden, burens, vrienden en/of collega's. Ook is er veel aandacht voor de onderlinge	

interactiepatronen tussen deze naasten en de cliënt en het verbeteren hiervan. Door meer in te zetten op het systeem waarin een inwoner functioneert, worden problemen beter en structureler opgelost.

Verwachte structurele besparing € 200.000-€ 300.000

3. Herbeoordeling cases

Bij inwoners met een meervoudige indicatie, vaak in de loop der tijd ontstaan, kan er reden zijn de ondersteuning bij herbeoordeling af te schalen of op een andere manier te organiseren. Door deze cases opnieuw te beoordelen verwachten we dat er een besparing gerealiseerd kan worden. Ook gaat er een 'voorspellend' leereffect uit van deze herbeoordelingen. Dit mits de resultaten worden opgenomen in de werkprocessen.

Verwachte structurele besparing € 50.000- € 100.000

4. Uitbreiden Jeugdondersteuner

De inzet van de huidige jeugdondersteuner lijdt per jaar tot 5%- 7,5% minder doorverwijzingen naar jeugdhulp. Gebaseerd op 350 verwijzingen vanuit de gemeente en 100 verwijzingen vanuit de huisarts. 22-33 cliënten, met een lichte tot middelzware hulpvraag. Het gaat om verwijzingen vanuit de huisartsen, jeugdartsen en wachtlijstscreening van aanmeldingen die binnenkomen bij Samendoen.

Verwachte besparing structureel: € 75.000

5. Lichte Wmo-begeleiding laten uitvoeren door het lokaal team

Door het inzetten van lichte begeleiding door het lokale team is er voor deze vorm geen maatwerkvoorziening meer nodig. De hulp zal sneller ingezet kunnen worden en is een vorm van een te ruime indicatie niet meer van toepassing

In cases waarbij inwoners niet veel hulp-op-maat nodig hebben en inwoners waarbij het wenselijk kan zijn dat ze een paar keer per jaar een gesprek kunnen hebben met iemand voor hun begeleiding is het van toepassing dat consultants dit kunnen oppakken. Op deze manier is er geen indicatie noodzakelijk maar kan toch de juiste begeleiding worden geboden. De inschatting is dat maximaal 6-8% van de huidige inwoners met begeleiding vanuit de Wmo in aanmerking zouden kunnen komen.

Verwachte structurele besparing € 80.000

Randvoorwaardelijk: Scholing, coaching en uitbreiding consultants

Om bovenstaand te realiseren is de inhoudelijke kennis en vaardigheden van consultant te vergroten. Naast de inhoudelijke wettelijke kennis is kennis van regievoeren, aanpalende wetgeving (bijv. WLZ), goede kennis van het voorliggende veld, veiligheidsplannen noodzakelijk. Ook kennis van inhoudelijk onderzoek, rapporteren en optimaal beschikken zijn vaardigheden die (extra) aandacht nodig hebben. Daarnaast wordt het aantal consultants uitgebreid en wordt er een extra jeugdondersteuner aangetrokken

A. Maatschappelijke impact			Score	3
Impact op	1. Geen tot weinig veranderingen	2. Merkbaar	3. Substantieel	
Het voorzieningenniveau	Geen tot weinig veranderingen	Enkele veranderingen, maar voorzieningen blijven grotendeels in stand.	Lager aanbod voorzieningen. Raakt een groot deel van de inwoners	
Inwoners, bedrijven en instellingen	Geen tot weinig veranderingen	Ervaren veranderingen in de werkwijze, lokale lasten en ondersteuning etc.	Aanzienlijk minder ondersteuning, hogere lokale lasten en/of organisaties moeten veranderen/afschalen	
Het beleid en de ambities van de gemeente	Beleid en ambities van de gemeente blijven (nagenoeg) onveranderd.	Onderdelen van het beleid en ambities worden hierdoor niet gerealiseerd.	Met de ombuiging moeten concessies worden gedaan aan ambities en beleid van de gemeente.	

Toelichting

De Hervormingsagenda heeft een positieve impact op onze inwoners. Inwoners krijgen de ondersteuning die ze nodig hebben en we dagen ze uit om zelf meer regie te nemen.

B. Financieel effect

Besparing/inkomsten	2026	2027	2028	2029	Toelichting: In 2026 zijn de verwachte kosten € 475.000. De jaren daarna € 425.000. Daar tegenover staat een besparing van € 350.000 in 2026, € 750.000 in 2027, € 825.000 in 2028 tot € 1.000.000 in 2029.
Structurele besparing per jaar	-€ 125.000	€ 325.000	€ 400.000	€ 575.000	
Incidentele besparing					
Structurele extra inkomsten per jaar					
Incidentele extra inkomsten					
Saldo ombuiging	-€125.000	€ 325.000	€ 400.000	€ 575.000	

Investerings-, transitie- of frictiekosten

Structureel:

- € 340.000 (4 fte schaal 9) Jeugd/Wmo consultants
- € 85.000 (1 fte schaal10) Jeugdondersteuner

Incidenteel:

- € 50.000 Ontwikkelkosten, opleiding en training.

Het systeemgericht werken en het toepassen van casusregie vraagt een investering in opleiding en trainingen. Daarnaast verbeteren we de inhoudelijke kennis en vaardigheden de consultants, o.a. op het gebied van de genoemde onderdelen van de jeugdhulp en Wmo.

C. Wat is er nodig om de maatregel uit te voeren?

1	Wat is, op hoofdlijnen, de aanpak om deze ombuiging te realiseren?	Opstellen plan van aanpak Scholen en implementeren werkwijze
2	Welke andere partijen moeten worden betrokken bij de voorbereiding en/of de realisatie van deze ombuiging?	Voorveldpartijen en zorgaanbieders
3	Welke randvoorwaarden zijn er?	Scholen en trainen van consultants
4	Welke risico's zijn er voor de voorbereiding en uitvoering van deze ombuiging? En welke beheersmaatregelen zijn daarvoor mogelijk?	Aantrekken van deskundig personeel in krappe arbeidsmarkt. Zelf opleiden van consultants.
5	Met welke andere ombuigingsmogelijkheden, ontwikkelingen of voornemens uit deze ombuigingsoperatie hangt deze ombuiging samen? En hoe hangen die samen?	-

D. Effect op de ambtelijke organisatie

1	Vallen er door deze ombuiging ambtelijke uren vrij? Zo ja, hoeveel fte omvat dit?	-
2	Heeft deze ombuiging effect op de werkwijze van de ambtelijke organisatie? Zo ja, wat verandert daarin?	Ja, er wordt juist geïnvesteerd in de ambtelijke organisatie. We gaan zelf meer en beter doen.

Alternatieve ombuigingen 2026

Hierna volgen de factsheets van de ombuigingsmogelijkheden die als alternatieve maatregel kunnen worden ingezet, om het jaar 2026 structureel sluitend te krijgen.

1. Bedrijfsvoering

-

2. Financieel Technische maatregelen

2.3 Vervanging deklaag wegen jaarlijks activeren	Potentieel financieel effect in 2026: € 368.000
	Begrotingsprogramma: 4. Samen besturen
Toelichting De vervanging van de deklaag van Wegen wordt nu uit de voorziening Groot Onderhoud betaald. Je kan dit ook als een investering doen, die in 20 jaar wordt afgeschreven. De komende jaren wordt er jaarlijks circa € 400.000 uitgegeven. Kapitaalslasten zijn dan € 20.000 per jaar. Betekent wel dat we hiervoor vreemd kapitaal voor aantrekken tegen een rentetarief. Let op: de verordening moet dan wel worden aangepast.	

A. Maatschappelijke impact				Score	3
Impact op	1. Geen tot weinig veranderingen	2. Merkbaar	3. Substantieel		
Het voorzieningenniveau	Geen tot weinig veranderingen	Enkele veranderingen, maar voorzieningen blijven grotendeels in stand.	Lager aanbod voorzieningen. Raakt een groot deel van de inwoners		
Inwoners, bedrijven en instellingen	Geen tot weinig veranderingen	Ervaren veranderingen in de werkwijze, lokale lasten en ondersteuning etc.	Aanzienlijk minder ondersteuning, hogere lokale lasten en/of organisaties moeten veranderen/afschalen		
Het beleid en de ambities van de gemeente	Beleid en ambities van de gemeente blijven (nagenoeg) onveranderd.	Onderdelen van het beleid en ambities worden hierdoor niet gerealiseerd.	Met de ombuiging moeten concessies worden gedaan aan ambities en beleid van de gemeente.		
Toelichting X					

B. Financieel effect					
Besparing/inkomsten	2026	2027	2028	2029	Toelichting: Dit is op korte termijn een besparing, maar over de gehele looptijd zijn de kosten € 2,7 mln. hoger.
Structurele besparing per jaar					
Incidentele besparing	€ 368.000	€ 336.000	€ 304.000	€ 272.000	
Structurele extra inkomsten per jaar					
Incidentele extra inkomsten					
Saldo ombuiging	€ 368.000	€ 336.000	€ 304.000	€ 272.000	
Investerings-, transitie- of frictiekosten Er zijn geen investerings-, transitie- of frictiekosten.					

C. Wat is er nodig om de maatregel uit te voeren?		
1	Wat is, op hoofdlijnen, de aanpak om deze ombuiging te realiseren?	Aanpassen van verordening en anders begroten
2	Welke andere partijen moeten worden betrokken bij de voorbereiding en/of de realisatie van deze ombuiging?	-

3	Welke randvoorwaarden zijn er?	-
4	Welke risico's zijn er voor de voorbereiding en uitvoering van deze ombuiging? En welke beheersmaatregelen zijn daarvoor mogelijk?	Geen is een technische aanpassing
5	Met welke andere ombuigingsmogelijkheden, ontwikkelingen of voornemens uit deze ombuigingsoperatie hangt deze ombuiging samen? En hóe hangen die samen?	-

D. Effect op de ambtelijke organisatie		
1	Vallen er door deze ombuiging ambtelijke uren vrij? Zo ja, hoeveel fte omvat dit?	-
2	Heeft deze ombuiging effect op de werkwijze van de ambtelijke organisatie? Zo ja, wat verandert daarin?	-

2.8 Reserve grote projecten (€ 5 mln.) omzetten naar algemene reserve en 10% inzetten.	Potentieel financieel effect in 2026: € 550.000
	Begrotingsprogramma: 4. Samen besturen
Toelichting De gemeente Dalfsen heeft een 'reserve grote projecten' van € 5 mln. Voor deze reserve is nog geen concrete bestemming. Door deze bestemmingsreserve toe te voegen aan de algemene reserve, kan 10% van dit bedrag worden ingezet ter dekking van de structurele lasten.	

A. Maatschappelijke impact				Score	3
Impact op	1. Geen tot weinig veranderingen	2. Merkbaar	3. Substantieel		
Het voorzieningenniveau	Geen tot weinig veranderingen	Enkele veranderingen, maar voorzieningen blijven grotendeels in stand.	Lager aanbod voorzieningen. Raakt een groot deel van de inwoners		
Inwoners, bedrijven en instellingen	Geen tot weinig veranderingen	Ervaren veranderingen in de werkwijze, lokale lasten en ondersteuning etc.	Aanzienlijk minder ondersteuning, hogere lokale lasten en/of organisaties moeten veranderen/afschalen		
Het beleid en de ambities van de gemeente	Beleid en ambities van de gemeente blijven (nagenoeg) onveranderd.	Onderdelen van het beleid en ambities worden hierdoor niet gerealiseerd.	Met de ombuiging moeten concessies worden gedaan aan ambities en beleid van de gemeente.		
Toelichting X					

B. Financieel effect					
Besparing/inkomsten	2026	2027	2028	2029	Toelichting: Dit is een incidentele ombuiging voor vier jaren.
Structurele besparing per jaar					
Incidentele besparing	€ 550.000	€ 495.000	€ 440.000	€ 385.000	
Structurele extra inkomsten per jaar					
Incidentele extra inkomsten					
Saldo ombuiging	€ 550.000	€ 495.000	€ 440.000	€ 385.000	
Investerings-, transitie- of frictiekosten Er zijn geen investerings-, transitie- of frictiekosten.					

C. Wat is er nodig om de maatregel uit te voeren?		
1	Wat is, op hoofdlijnen, de aanpak om deze ombuiging te realiseren?	-
2	Welke andere partijen moeten worden betrokken bij de voorbereiding en/of de realisatie van deze ombuiging?	-
3	Welke randvoorwaarden zijn er?	-
4	Welke risico's zijn er voor de voorbereiding en uitvoering van deze ombuiging? En welke beheersmaatregelen zijn daarvoor mogelijk?	Met deze ombuiging wordt een deel van de algemene reserve ingezet ter incidentele dekking van de structurele lasten. Deze ombuiging biedt daarmee geen structurele oplossing.
5	Met welke andere ombuigingsmogelijkheden, ontwikkelingen of voornemens uit deze ombuigingsoperatie hangt deze ombuiging samen? En hoe hangen die samen?	Deze ombuiging hangt samen met ombuiging 2.7, 2.9 en 2.10.

D. Effect op de ambtelijke organisatie		
1	Vallen er door deze ombuiging ambtelijke uren vrij? Zo ja, hoeveel fte omvat dit?	-
2	Heeft deze ombuiging effect op de werkwijze van de ambtelijke organisatie? Zo ja, wat verandert daarin?	-

2.9 Reserve Vluchtelingen aftoppen met € 4,8 mln. en 10% inzetten	Potentieel financieel effect in 2026: € 480.000
	Begrotingsprogramma: 4. Samen besturen
Toelichting De gemeente Dalfsen heeft een 'reserve Vluchtelingen'. Voor deze reserve is nog geen concrete bestemming. Door deze bestemmingsreserve af te toppen met € 4,8 mln. en dat deel toe te voegen aan de algemene reserve, kan 10% van dit bedrag worden ingezet ter dekking van de structurele lasten.	

A. Maatschappelijke impact				Score	3
Impact op	1. Geen tot weinig veranderingen	2. Merkbaar	3. Substantieel		
Het voorzieningenniveau	Geen tot weinig veranderingen	Enkele veranderingen, maar voorzieningen blijven grotendeels in stand.	Lager aanbod voorzieningen. Raakt een groot deel van de inwoners		
Inwoners, bedrijven en instellingen	Geen tot weinig veranderingen	Ervaren veranderingen in de werkwijze, lokale lasten en ondersteuning etc.	Aanzienlijk minder ondersteuning, hogere lokale lasten en/of organisaties moeten veranderen/afschalen		
Het beleid en de ambities van de gemeente	Beleid en ambities van de gemeente blijven (nagenoeg) onveranderd.	Onderdelen van het beleid en ambities worden hierdoor niet gerealiseerd.	Met de ombuiging moeten concessies worden gedaan aan ambities en beleid van de gemeente.		
Toelichting X					

B. Financieel effect					
Besparing/inkomsten	2026	2027	2028	2029	Toelichting: Dit is een incidentele ombuiging voor vier jaren.
Structurele besparing per jaar					
Incidentele besparing	€ 480.000	€ 432.000	€ 384.000	€ 336.000	
Structurele extra inkomsten per jaar					
Incidentele extra inkomsten					
Saldo ombuiging	€ 480.000	€ 432.000	€ 384.000	€ 336.000	
Investerings-, transitie- of frictiekosten Er zijn geen investerings-, transitie- of frictiekosten.					

C. Wat is er nodig om de maatregel uit te voeren?		
1	Wat is, op hoofdlijnen, de aanpak om deze ombuiging te realiseren?	-
2	Welke andere partijen moeten worden betrokken bij de voorbereiding en/of de realisatie van deze ombuiging?	-
3	Welke randvoorwaarden zijn er?	-
4	Welke risico's zijn er voor de voorbereiding en uitvoering van deze ombuiging? En welke beheersmaatregelen zijn daarvoor mogelijk?	Met deze ombuiging wordt een deel van de algemene reserve ingezet ter incidentele dekking van de structurele lasten. Deze ombuiging biedt daarmee geen structurele oplossing.
5	Met welke andere ombuigingsmogelijkheden, ontwikkelingen of voornemens uit deze ombuigingsoperatie hangt deze ombuiging samen? En hoe hangen die samen?	Deze ombuiging hangt samen met ombuiging 2.7, 2.8 en 2.10.

D. Effect op de ambtelijke organisatie		
1	Vallen er door deze ombuiging ambtelijke uren vrij? Zo ja, hoeveel fte omvat dit?	-
2	Heeft deze ombuiging effect op de werkwijze van de ambtelijke organisatie? Zo ja, wat verandert daarin?	-

2.10 Weerstandsvermogen verlagen naar factor 1 en 10% inzetten	Potentieel financieel effect in 2026: € 450.000
	Begrotingsprogramma: 4. Samen besturen
Toelichting Dalfsen heeft een weerstandsvermogen van factor 2 (uitstekend). Dat houdt in dat de gemeente twee keer alle geïnventariseerde risico's kan opvangen en maatregelen kan nemen. Dit legt een beslag op het vrij besteedbaar deel van de algemene reserve. Door de factor 2 te verlagen naar factor 1 (voldoende), stijgt het vrij besteedbare deel van de algemene reserve met € 4,5 mln. Hiervan kan vervolgens weer 10% worden ingezet ter dekking van de structurele lasten.	

A. Maatschappelijke impact				Score	3
Impact op	1. Geen tot weinig veranderingen	2. Merkbaar	3. Substantieel		
Het voorzieningenniveau	Geen tot weinig veranderingen	Enkele veranderingen, maar voorzieningen blijven grotendeels in stand.	Lager aanbod voorzieningen. Raakt een groot deel van de inwoners		
Inwoners, bedrijven en instellingen	Geen tot weinig veranderingen	Ervaren veranderingen in de werkwijze, lokale lasten en ondersteuning etc.	Aanzienlijk minder ondersteuning, hogere lokale lasten en/of organisaties moeten veranderen/afschalen		
Het beleid en de ambities van de gemeente	Beleid en ambities van de gemeente blijven (nagenoeg) onveranderd.	Onderdelen van het beleid en ambities worden hierdoor niet gerealiseerd.	Met de ombuiging moeten concessies worden gedaan aan ambities en beleid van de gemeente.		
Toelichting X					

B. Financieel effect					
Besparing/inkomsten	2026	2027	2028	2029	Toelichting: Dit is een incidentele ombuiging voor vier jaren.
Structurele besparing per jaar					
Incidentele besparing	€ 450.000	€ 405.000	€ 360.000	€ 315.000	
Structurele extra inkomsten per jaar					
Incidentele extra inkomsten					
Saldo ombuiging	€ 450.000	€ 405.000	€ 360.000	€ 315.000	
Investerings-, transitie- of frictiekosten Er zijn geen investerings-, transitie- of frictiekosten.					

C. Wat is er nodig om de maatregel uit te voeren?		
1	Wat is, op hoofdlijnen, de aanpak om deze ombuiging te realiseren?	-
2	Welke andere partijen moeten worden betrokken bij de voorbereiding en/of de realisatie van deze ombuiging?	-
3	Welke randvoorwaarden zijn er?	-
4	Welke risico's zijn er voor de voorbereiding en uitvoering van deze ombuiging? En welke beheersmaatregelen zijn daarvoor mogelijk?	Met deze ombuiging wordt een deel van de algemene reserve ingezet ter incidentele dekking van de structurele lasten. Deze ombuiging biedt daarmee geen structurele oplossing.
5	Met welke andere ombuigingsmogelijkheden, ontwikkelingen of voornemens uit deze	Deze ombuiging hangt samen met ombuiging 2.7, 2.8 en 2.9.

	ombuigingsoperatie hangt deze ombuiging samen? En hóe hangen die samen?	
--	---	--

D. Effect op de ambtelijke organisatie		
1	Vallen er door deze ombuiging ambtelijke uren vrij? Zo ja, hoeveel fte omvat dit?	-
2	Heeft deze ombuiging effect op de werkwijze van de ambtelijke organisatie? Zo ja, wat verandert daarin?	-

3. Beleidsmaatregelen om de inkomsten te verhogen

3.2 Verhogen OZB voor woningen met jaarlijks 3 %	Potentieel financieel effect in 2026: € 225.000
	Begrotingsprogramma: 4. Samen besturen
Toelichting Eigenaren van een koopwoning, bedrijfsgebouw of stuk grond of gebruiker van een bedrijfspand betalen jaarlijks onroerendezaakbelasting (OZB) aan de gemeente. De gemeenteraad stelt het tarief vast dat hiervoor wordt gehanteerd. In 2025 geldt voor woningeigenaren een tarief van 0,1040% van de WOZ waarde. Dalfsen heeft op dit aspect een onbenutte belastingcapaciteit van ongeveer € 3 mln. Een mogelijk is om trapsgewijs toe te werken naar een vermindering van de onbenutte belastingcapaciteit, door een jaarlijkse verhoging van bv. 3%, bovenop de verhoging die wordt voorgesteld i.v.m. de inhouding van het Rijk (maatregel 3.1).	

A. Maatschappelijke impact				Score	4
Impact op	1. Geen tot weinig veranderingen	2. Merkbaar	3. Substantieel		
Het voorzieningenniveau	Geen tot weinig veranderingen	Enkele veranderingen, maar voorzieningen blijven grotendeels in stand.	Lager aanbod voorzieningen. Raakt een groot deel van de inwoners		
Inwoners, bedrijven en instellingen	Geen tot weinig veranderingen	Ervaren veranderingen in de werkwijze, lokale lasten en ondersteuning etc.	Aanzienlijk minder ondersteuning, hogere lokale lasten en/of organisaties moeten veranderen/afschalen		
Het beleid en de ambities van de gemeente	Beleid en ambities van de gemeente blijven (nagenoeg) onveranderd.	Onderdelen van het beleid en ambities worden hierdoor niet gerealiseerd.	Met de ombuiging moeten concessies worden gedaan aan ambities en beleid van de gemeente.		
Toelichting In 2024 bedroeg de gemiddelde WOZ-waarde van een woning in de gemeente Dalfsen € 430.000. Een verhoging van 3% van de OZB kost een gemiddelde woningeigenaar circa € 13,41 extra per jaar.					

B. Financieel effect					
Besparing/inkomsten	2026	2027	2028	2029	Toelichting: De verhoging kan met ingang van 2026 structureel worden gerealiseerd
Structurele besparing per jaar					
Incidentele besparing					
Structurele extra inkomsten per jaar	€ 225.000	€ 450.000	€ 675.000	€ 900.000	
Incidentele extra inkomsten					
Saldo ombuiging	€ 225.000	€ 450.000	€ 675.000	€ 900.000	
Investerings-, transitie- of frictiekosten Er zijn geen investerings-, transitie- of frictiekosten.					

C. Wat is er nodig om de maatregel uit te voeren?		
1	Wat is, op hoofdlijnen, de aanpak om deze ombuiging te realiseren?	-
2	Welke andere partijen moeten worden betrokken bij de voorbereiding en/of de realisatie van deze ombuiging?	-
3	Welke randvoorwaarden zijn er?	Goede communicatie aan inwoners.

4	Welke risico's zijn er voor de voorbereiding en uitvoering van deze ombuiging? En welke beheersmaatregelen zijn daarvoor mogelijk?	Met deze ombuiging stijgen de woonlasten voor inwoners van Dalfsen. Dit kan problemen opleveren voor huiseigenaren, en wonen in Dalfsen wordt minder aantrekkelijk.
5	Met welke andere ombuigingsmogelijkheden, ontwikkelingen of voornemens uit deze ombuigingsoperatie hangt deze ombuiging samen? En hóe hangen die samen?	-

D. Effect op de ambtelijke organisatie		
1	Vallen er door deze ombuiging ambtelijke uren vrij? Zo ja, hoeveel fte omvat dit?	-
2	Heeft deze ombuiging effect op de werkwijze van de ambtelijke organisatie? Zo ja, wat verandert daarin?	-

3.5 Verhogen entree zwembad met 10%	Potentieel financieel effect in 2026: € 14.000
	Begrotingsprogramma: 3. Samen leven
Toelichting Verhogen van de entree gelden van de zwembaden met 10%. In 2024 is er € 143.128 aan entree gelden binnen gekomen voor beide zwembaden. Dagkaart kost € 4,70. Abonnement kost € 62,70 voor een volwassene.	

A. Maatschappelijke impact				Score	5
Impact op	1. Geen tot weinig veranderingen	2. Merkbaar	3. Substantieel		
Het voorzieningenniveau	Geen tot weinig veranderingen	Enkele veranderingen, maar voorzieningen blijven grotendeels in stand.	Lager aanbod voorzieningen. Raakt een groot deel van de inwoners		
Inwoners, bedrijven en instellingen	Geen tot weinig veranderingen	Ervaren veranderingen in de werkwijze, lokale lasten en ondersteuning etc.	Aanzienlijk minder ondersteuning, hogere lokale lasten en/of organisaties moeten veranderen/afschalen		
Het beleid en de ambities van de gemeente	Beleid en ambities van de gemeente blijven (nagenoeg) onveranderd.	Onderdelen van het beleid en ambities worden hierdoor niet gerealiseerd.	Met de ombuiging moeten concessies worden gedaan aan ambities en beleid van de gemeente.		
Toelichting Voor een deel van de inwoners zal deze verhoging kunnen leiden tot minder zwembad bezoek					

B. Financieel effect					
Besparing/inkomsten	2026	2027	2028	2029	Toelichting: De besparing kan met ingang van 2026 structureel worden gerealiseerd
Structurele besparing per jaar					
Incidentele besparing					
Structurele extra inkomsten per jaar	€ 14.000	€ 14.000	€ 14.000	€ 14.000	
Incidentele extra inkomsten					
Saldo ombuiging	€ 14.000	€ 14.000	€ 14.000	€ 14.000	
Investerings-, transitie- of frictiekosten Er zijn geen investerings-, transitie- of frictiekosten.					

C. Wat is er nodig om de maatregel uit te voeren?		
1	Wat is, op hoofdlijnen, de aanpak om deze ombuiging te realiseren?	De entree gelden met 10% verhogen.
2	Welke andere partijen moeten worden betrokken bij de voorbereiding en/of de realisatie van deze ombuiging?	Afstemmen met domein samenleving, team integraal beleid en ondersteuning.
3	Welke randvoorwaarden zijn er?	Aandacht voor de inwoners die hierdoor geen gebruik meer kunnen maken van de zwembaden.
4	Welke risico's zijn er voor de voorbereiding en uitvoering van deze ombuiging? En welke beheersmaatregelen zijn daarvoor mogelijk?	Gebruik van zwembad wordt duurder waardoor inwoners met financieel zwakker positie dit niet kunnen betalen.
5	Met welke andere ombuigingsmogelijkheden, ontwikkelingen of voornemens uit deze ombuigingsoperatie hangt deze ombuiging samen? En hóe hangen die samen?	-

D. Effect op de ambtelijke organisatie		
1	Vallen er door deze ombuiging ambtelijke uren vrij? Zo ja, hoeveel fte omvat dit?	-
2	Heeft deze ombuiging effect op de werkwijze van de ambtelijke organisatie? Zo ja, wat verandert daarin?	-

3.7 Verhogen huur Cichoreifabriek en Witte Villa	Potentieel financieel effect in 2026: € 20.000
	Begrotingsprogramma: 4. Samen besturen

Toelichting

In principe worden er kostendekkende huren gevraagd voor deze panden, maar deze kunnen worden verhoogd.

A. Maatschappelijke impact				Score	5
Impact op	1. Geen tot weinig	2. Merkbaar	3. Substantieel		
Het voorzieningenniveau	Geen tot weinig veranderingen	Enkele veranderingen, maar voorzieningen blijven grotendeels in stand.	Lager aanbod voorzieningen. Raakt een groot deel van de inwoners		
Inwoners, bedrijven en instellingen	Geen tot weinig veranderingen	Ervaren veranderingen in de werkwijze, lokale lasten en ondersteuning etc.	Aanzienlijk minder ondersteuning, hogere lokale lasten en/of organisaties moeten veranderen/afschalen		
Het beleid en de ambities van de gemeente	Beleid en ambities van de gemeente blijven (nagenoeg) onveranderd.	Onderdelen van het beleid en ambities worden hierdoor niet gerealiseerd.	Met de ombuiging moeten concessies worden gedaan aan ambities en beleid van de gemeente.		
Toelichting					

B. Financieel effect					
Besparing/inkomsten	2026	2027	2028	2029	Toelichting: De besparing kan met ingang van 2026 structureel worden gerealiseerd
Structurele besparing per jaar					
Incidentele besparing					
Structurele extra inkomsten per jaar	€ 20.000	€ 30.000	€ 40.000	€ 46.000	
Incidentele extra inkomsten					
Saldo ombuiging	€ 20.000	€ 30.000	€ 40.000	€ 46.000	
Investerings-, transitie- of frictiekosten					
Er zijn geen investerings-, transitie- of frictiekosten.					

C. Wat is er nodig om de maatregel uit te voeren?		
1	Wat is, op hoofdlijnen, de aanpak om deze ombuiging te realiseren?	Aanpassen huurcontracten, en gesprekken voeren over een eventuele verkoop van de Witte Villa
2	Welke andere partijen moeten worden betrokken bij de voorbereiding en/of de realisatie van deze ombuiging?	Huurders (Stichting Theater de Stoomfabriek) Uitbater
3	Welke randvoorwaarden zijn er?	Contract voorwaarden moeten een aanpassing toestaan
4	Welke risico's zijn er voor de voorbereiding en uitvoering van deze ombuiging? En welke beheersmaatregelen zijn daarvoor mogelijk?	Opzeggen van de huur door verhuurder. Daarnaast heeft deze maatregel grote negatieve consequenties voor de exploitatie van het theater.
5	Met welke andere ombuigingsmogelijkheden, ontwikkelingen of voornemens uit deze ombuigingsoperatie hangt deze ombuiging samen? En hoe hangen die samen?	-

D. Effect op de ambtelijke organisatie
--

1	Vallen er door deze ombuiging ambtelijke uren vrij? Zo ja, hoeveel fte omvat dit?	-
2	Heeft deze ombuiging effect op de werkwijze van de ambtelijke organisatie? Zo ja, wat verandert daarin?	-

4. Beleidsmaatregelen om de uitgaven te verlagen

4.1 Aantal wethouders verlagen naar 3 Fte	Potentieel financieel effect in 2026: € 50.000
	Begrotingsprogramma: 4. Samen besturen
Toelichting Het bestuur van de gemeente Dalfsen bestaat op dit moment uit 4 wethouders (2x 1 fte en 2x 0,8 fte). De mogelijkheid is om na de gemeenteraadsverkiezingen volgend jaar met 3 wethouders te werken. Dat is daarvoor ook het geval geweest.	

A. Maatschappelijke impact				Score	5
Impact op	1. Geen tot weinig	2. Merkbaar	3. Substantieel		
Het voorzieningenniveau	Geen tot weinig veranderingen	Enkele veranderingen, maar voorzieningen blijven grotendeels in stand.	Lager aanbod voorzieningen. Raakt een groot deel van de inwoners		
Inwoners, bedrijven en instellingen	Geen tot weinig veranderingen	Ervaren veranderingen in de werkwijze, lokale lasten en ondersteuning etc.	Aanzienlijk minder ondersteuning, hogere lokale lasten en/of organisaties moeten veranderen/afschalen		
Het beleid en de ambities van de gemeente	Beleid en ambities van de gemeente blijven (nagenoeg) onveranderd.	Onderdelen van het beleid en ambities worden hierdoor niet gerealiseerd.	Met de ombuiging moeten concessies worden gedaan aan ambities en beleid van de gemeente.		
Toelichting X					

B. Financieel effect					
Besparing/inkomsten	2026	2027	2028	2029	Toelichting: De besparing kan na de verkiezingen van 2026 worden gerealiseerd. De loonkosten bedragen ca. € 100.000
Structurele besparing per jaar	€ 50.000	€ 100.000	€ 100.000	€ 100.000	
Incidentele besparing					
Structurele extra inkomsten per jaar					
Incidentele extra inkomsten					
Saldo ombuiging	€ 50.000	€ 100.000	€ 100.000	€ 100.000	
Investerings-, transitie- of frictiekosten Er zijn geen investerings-, transitie- of frictiekosten.					

C. Wat is er nodig om de maatregel uit te voeren?		
1	Wat is, op hoofdlijnen, de aanpak om deze ombuiging te realiseren?	Natuurlijk moment is na de gemeenteraadsverkiezingen volgend jaar maart. De ombuiging van de overige kosten kan administratief eenvoudig gecorrigeerd worden op de huidige begroting.
2	Welke andere partijen moeten worden betrokken bij de voorbereiding en/of de realisatie van deze ombuiging?	Gemeenteraad, collega bestuursleden
3	Welke randvoorwaarden zijn er?	Dit is in hoge mate afhankelijk van de politiek; en de onderhandelingen na de verkiezingen volgend jaar. Wellicht dat er alsnog tot een 4 ^e wethouder wordt besloten vanwege de politieke onderhandelingen.

4	Welke risico's zijn er voor de voorbereiding en uitvoering van deze ombuiging? En welke beheersmaatregelen zijn daarvoor mogelijk?	-
5	Met welke andere ombuigingsmogelijkheden, ontwikkelingen of voornemens uit deze ombuigingsoperatie hangt deze ombuiging samen? En hóe hangen die samen?	-

D. Effect op de ambtelijke organisatie		
1	Vallen er door deze ombuiging ambtelijke uren vrij? Zo ja, hoeveel fte omvat dit?	Mogelijke gevolgen voor ondersteuning.
2	Heeft deze ombuiging effect op de werkwijze van de ambtelijke organisatie? Zo ja, wat verandert daarin?	-

4.2 Verminderen ondersteuning griffie aan raad	Potentieel financieel effect in 2027: pm
	Begrotingsprogramma: 4. Samen besturen
Toelichting Het griffieplan loopt tot en met 2026. Dit is een moment om de ondersteuning te heroverwegen.	

A. Maatschappelijke impact				Score	3
Impact op	1. Geen tot weinig	2. Merkbaar	3. Substantieel		
Het voorzieningenniveau	Geen tot weinig veranderingen	Enkele veranderingen, maar voorzieningen blijven grotendeels in stand.	Lager aanbod voorzieningen. Raakt een groot deel van de inwoners		
Inwoners, bedrijven en instellingen	Geen tot weinig veranderingen	Ervaren veranderingen in de werkwijze, lokale lasten en ondersteuning etc.	Aanzienlijk minder ondersteuning, hogere lokale lasten en/of organisaties moeten veranderen/afschalen		
Het beleid en de ambities van de gemeente	Beleid en ambities van de gemeente blijven (nagenoeg) onveranderd.	Onderdelen van het beleid en ambities worden hierdoor niet gerealiseerd.	Met de ombuiging moeten concessies worden gedaan aan ambities en beleid van de gemeente.		
Toelichting X					

B. Financieel effect					
Besparing/inkomsten	2026	2027	2028	2029	Toelichting: De besparing kan met ingang van 2027 structureel worden gerealiseerd.
Structurele besparing per jaar		pm	pm	pm	
Incidentele besparing					
Structurele extra inkomsten per jaar					
Incidentele extra inkomsten					
Saldo ombuiging		€	€	€	
Investerings-, transitie- of frictiekosten Er zijn geen investerings-, transitie- of frictiekosten.					

C. Wat is er nodig om de maatregel uit te voeren?		
1	Wat is, op hoofdlijnen, de aanpak om deze ombuiging te realiseren?	Heroverwegen ondersteuning de raad
2	Welke andere partijen moeten worden betrokken bij de voorbereiding en/of de realisatie van deze ombuiging?	Presidium
3	Welke randvoorwaarden zijn er?	Er moet een nieuw griffieplan worden gemaakt.
4	Welke risico's zijn er voor de voorbereiding en uitvoering van deze ombuiging? En welke beheersmaatregelen zijn daarvoor mogelijk?	Verhoogde werkdruk bij medewerkers. Langere doorlooptijd van vragen/adviezen. Minder ondersteuning bij werkzaamheden.
5	Met welke andere ombuigingsmogelijkheden, ontwikkelingen of voornemens uit deze ombuigingsoperatie hangt deze ombuiging samen? En hóe hangen die samen?	-

D. Effect op de ambtelijke organisatie		
1	Vallen er door deze ombuiging ambtelijke uren vrij? Zo ja, hoeveel fte omvat dit?	-
2	Heeft deze ombuiging effect op de werkwijze van de ambtelijke organisatie? Zo ja, wat verandert daarin?	-

4.3 Stoppen met Participatieraad	Potentieel financieel effect in 2026: € 61.750
	Begrotingsprogramma: 3. Samen leven
Toelichting Het is wettelijk niet verplicht om een Participatieraad te hebben. Gemeenten zijn wel verplicht om inwoners/ cliënten te betrekken bij het opstellen en uitvoeren van beleid. Hoe de gemeente dit wil doen is aan de gemeente. De gemeente kan dit concretiseren in haar inwonersbetrokkenheidbeleid. De ombuiging is valt te behalen in de kostenbesparing van de raad (leden+voorzitter). Budget van deze raad en met name de ambtelijke ondersteuning.	

A. Maatschappelijke impact				Score	3
Impact op	1. Geen tot weinig	2. Merkbaar	3. Substantieel		
Het voorzieningenniveau	Geen tot weinig veranderingen	Enkele veranderingen, maar voorzieningen blijven grotendeels in stand.	Lager aanbod voorzieningen. Raakt een groot deel van de inwoners		
Inwoners, bedrijven en instellingen	Geen tot weinig veranderingen	Ervaren veranderingen in de werkwijze, lokale lasten en ondersteuning etc.	Aanzienlijk minder ondersteuning, hogere lokale lasten en/of organisaties moeten veranderen/afschalen		
Het beleid en de ambities van de gemeente	Beleid en ambities van de gemeente blijven (nagenoeg) onveranderd.	Onderdelen van het beleid en ambities worden hierdoor niet gerealiseerd.	Met de ombuiging moeten concessies worden gedaan aan ambities en beleid van de gemeente.		
Toelichting De participatieraad geeft de gemeente gevraagd en ongevraagd advies over beleidsvraagstukken binnen het sociaal domein. Daarnaast signaleert zij knelpunten in de uitvoering. Als adviesorgaan kan zij de gemeente een spiegel voorhouden. Het beëindigen van de Participatieraad leidt niet direct tot wijziging van beleid of het bijstellen van ambities. Gezien de huidige rol van de Participatieraad is de impact op de maatschappij relatief beperkt. In het kader van het nieuwe inwonersbetrokkenheidbeleid kan dit anders ingevuld worden. Het voordeel van de Participatieraad is dat zij als onafhankelijke partij de gemeente vanuit clientperspectief kan bevragen en adviseren en knelpunten kan adresseren. Het is belangrijk om dit op een andere manier te borgen.					

B. Financieel effect					
Besparing/inkomsten	2026	2027	2028	2029	Toelichting: De besparing kan met ingang van 2026 structureel worden gerealiseerd. We besparen op de jaarlijkse begroting van de Participatieraad en personeelskosten van de ambtelijk secretaris.
Structurele besparing per jaar	€ 61.750	€ 62.227	€ 62.227	€ 62.227	
Incidentele besparing					
Structurele extra inkomsten per jaar					
Incidentele extra inkomsten					
Saldo ombuiging	€ 61.750	€ 62.227	€ 62.227	€ 62.227	
Investerings-, transitie- of frictiekosten Er zijn geen investerings-, transitie- of frictiekosten.					

C. Wat is er nodig om de maatregel uit te voeren?		
1	Wat is, op hoofdlijnen, de aanpak om deze ombuiging te realiseren?	Het college moet de raad voorstellen de verordening participatieraad in te trekken. In het kader van het inwonersbetrokkenheid -en inclusiebeleid moet het betrekken van inwoners en

		ervaringsdeskundigheid in de organisatie worden geborgd.
2	Welke andere partijen moeten worden betrokken bij de voorbereiding en/of de realisatie van deze ombuiging?	-
3	Welke randvoorwaarden zijn er?	De verordeningen van de Participatieraad moet ingetrokken worden. Dit kan per 31-12-2025
4	Welke risico's zijn er voor de voorbereiding en uitvoering van deze ombuiging? En welke beheersmaatregelen zijn daarvoor mogelijk?	De ambtelijk secretaris is in dienst van de gemeente.
5	Met welke andere ombuigingsmogelijkheden, ontwikkelingen of voornemens uit deze ombuigingsoperatie hangt deze ombuiging samen? En hoe hangen die samen?	-

D. Effect op de ambtelijke organisatie

1	Vallen er door deze ombuiging ambtelijke uren vrij? Zo ja, hoeveel fte omvat dit?	20 uren per week van de ambtelijk secretaris. 1-2 uur per week van het beleidsteam
2	Heeft deze ombuiging effect op de werkwijze van de ambtelijke organisatie? Zo ja, wat verandert daarin?	Ja, het beleidsproces. De participatieraad geeft nu regelmatig advies op beleidsvoorstellen. Deze voorstellen worden ook besproken met werkgroepen van de participatieraad.

4.5 Stoppen met deelname aan VNG;	Potentieel financieel effect in 2026: € 150.000
	Begrotingsprogramma: 4. Samen besturen
Toelichting Hoewel het geen verplichting is om als gemeente lid te zijn van de VNG zijn op dit moment alle Nederlandse gemeenten lid van de VNG.	

A. Maatschappelijke impact				Score	4
Impact op	1. Geen tot weinig	2. Merkbaar	3. Substantieel		
Het voorzieningenniveau	Geen tot weinig veranderingen	Enkele veranderingen, maar voorzieningen blijven grotendeels in stand.	Lager aanbod voorzieningen. Raakt een groot deel van de inwoners		
Inwoners, bedrijven en instellingen	Geen tot weinig veranderingen	Ervaren veranderingen in de werkwijze, lokale lasten en ondersteuning etc.	Aanzienlijk minder ondersteuning, hogere lokale lasten en/of organisaties moeten veranderen/afschalen		
Het beleid en de ambities van de gemeente	Beleid en ambities van de gemeente blijven (nagenoeg) onveranderd.	Onderdelen van het beleid en ambities worden hierdoor niet gerealiseerd.	Met de ombuiging moeten concessies worden gedaan aan ambities en beleid van de gemeente.		
Toelichting X					

B. Financieel effect					
Besparing/inkomsten	2026	2027	2028	2029	Toelichting: De besparing kan met ingang van 2026 structureel worden gerealiseerd.
Structurele besparing per jaar	€ 150.000	€ 150.000	€ 150.000	€ 150.000	
Incidentele besparing					
Structurele extra inkomsten per jaar					
Incidentele extra inkomsten					
Saldo ombuiging	€ 150.00	€ 150.000	€150.000	€ 150.000	
Investerings-, transitie- of frictiekosten Er zijn geen investerings-, transitie- of frictiekosten.					

C. Wat is er nodig om de maatregel uit te voeren?		
1	Wat is, op hoofdlijnen, de aanpak om deze ombuiging te realiseren?	Opzegging vindt schriftelijk plaats bij het bestuur van de VNG. Na opzegging eindigt het lidmaatschap op 31 december van het jaar volgend op jaar waarin de schriftelijke opzegging door de vereniging is ontvangen.
2	Welke andere partijen moeten worden betrokken bij de voorbereiding en/of de realisatie van deze ombuiging?	-
3	Welke randvoorwaarden zijn er?	-
4	Welke risico's zijn er voor de voorbereiding en uitvoering van deze ombuiging? En welke beheersmaatregelen zijn daarvoor mogelijk?	Verlies van geloofwaardigheid; op dit moment zijn alle Nederlandse gemeenten lid van de VNG. Geen gebruikmaking netwerk, kennis, faciliteiten en uitvoeringsdiensten van VNG. Verlies goodwill bij andere gemeenten als samenwerkingspartner door als enige Nederlandse gemeente niet deel te nemen aan een gezamenlijk netwerk. Meer

		externe expertise nodig (door geen gebruik kunnen maken van netwerk en kennis).
5	Met welke andere ombuigingsmogelijkheden, ontwikkelingen of voornemens uit deze ombuigingsoperatie hangt deze ombuiging samen? En hóe hangen die samen?	-

D. Effect op de ambtelijke organisatie		
1	Vallen er door deze ombuiging ambtelijke uren vrij? Zo ja, hoeveel fte omvat dit?	Bij beëindigen lidmaatschap vervalt de informatiestroom vanuit de VNG. Deze hoeft niet meer verwerkt te worden, bijv. ledenbrieven. De uren hiervoor zijn nu niet inzichtelijk.
2	Heeft deze ombuiging effect op de werkwijze van de ambtelijke organisatie? Zo ja, wat verandert daarin?	Ja, Dalfsen wordt hiermee een eenling in het gemeentelijke landschap. We kunnen niet meer meeliften op initiatieven vanuit de VNG en moeten dus veel meer zelf doen.

4.6 Stoppen met deelname aan P10	Potentieel financieel effect in 2026: € 15.000
	Begrotingsprogramma: 4. Samen besturen
Toelichting Sinds 2023 neemt Dalfsen deel aan de P10, het samenwerkingsverband van (middel)grote plattelandsgemeenten in Nederland die elkaar vinden in typische plattelandsvraagstukken waar gemeenten voor staan. In het Coalitiedocument 2022-2026 is aangegeven dat we meer en bredere samenwerking willen zoeken nu onze opgaven steeds complexer worden. Deelname aan de P10 vergroot onze invloed op landelijk en Europees beleid. De P10 is goed vertegenwoordigd in het VNG-bestuur en commissies. Ook zijn er nauwe banden met andere netwerkorganisaties zoals Renaissance van het Platteland, LTO, G40, G4, M50 en K80. Het beëindigen van het lidmaatschap bespaart de jaarlijkse contributie á € 15.000.	

A. Maatschappelijke impact				Score	4
Impact op	1. Geen tot weinig	2. Merkbaar	3. Substantieel		
Het voorzieningenniveau	Geen tot weinig veranderingen	Enkele veranderingen, maar voorzieningen blijven grotendeels in stand.	Lager aanbod voorzieningen. Raakt een groot deel van de inwoners		
Inwoners, bedrijven en instellingen	Geen tot weinig veranderingen	Ervaren veranderingen in de werkwijze, lokale lasten en ondersteuning etc.	Aanzienlijk minder ondersteuning, hogere lokale lasten en/of organisaties moeten veranderen/afschalen		
Het beleid en de ambities van de gemeente	Beleid en ambities van de gemeente blijven (nagenoeg) onveranderd.	Onderdelen van het beleid en ambities worden hierdoor niet gerealiseerd.	Met de ombuiging moeten concessies worden gedaan aan ambities en beleid van de gemeente.		
Toelichting Zonder de P10 kan minder een beroep worden gedaan op kennis van vergelijkbare gemeenten en is er minder invloed in bijv. Den Haag. Dit kan gevolgen hebben voor het uitvoeren van onze eigen ambities.					

B. Financieel effect					
Besparing/inkomsten	2026	2027	2028	2029	Toelichting: De besparing kan met ingang van 2026 structureel worden gerealiseerd
Structurele besparing per jaar	€ 15.000	€ 15.000	€ 15.000	€ 15.000	
Incidentele besparing					
Structurele extra inkomsten per jaar					
Incidentele extra inkomsten					
Saldo ombuiging	€ 15.000	€ 15.000	€ 15.000	€ 15.000	
Investerings-, transitie- of frictiekosten Er zijn geen investerings-, transitie- of frictiekosten.					

C. Wat is er nodig om de maatregel uit te voeren?		
1	Wat is, op hoofdlijnen, de aanpak om deze ombuiging te realiseren?	Er moet een verzoek bij de P10 worden gedaan om uit het samenwerkingsverband te treden. Besluitvorming loopt vervolgens via het Dagelijks en Algemeen Bestuur van de P10
2	Welke andere partijen moeten worden betrokken bij de voorbereiding en/of de realisatie van deze ombuiging?	Naast de P10 zijn geen andere partijen betrokken.
3	Welke randvoorwaarden zijn er?	-

4	Welke risico's zijn er voor de voorbereiding en uitvoering van deze ombuiging? En welke beheersmaatregelen zijn daarvoor mogelijk?	De gemeente verliest mogelijk goodwill t.o.v. andere gemeenten door uit te treden. De betrouwbaarheid van Dalfsen als samenwerkingspartner wordt geschaad.
5	Met welke andere ombuigingsmogelijkheden, ontwikkelingen of voornemens uit deze ombuigingsoperatie hangt deze ombuiging samen? En hóe hangen die samen?	Deze ombuiging hangt samen met onze visie op deelname aan regionale en andere externe samenwerkingverbanden, waarin wij meerwaarde zien voor het realiseren van onze eigen opgaven en ambities.

D. Effect op de ambtelijke organisatie		
1	Vallen er door deze ombuiging ambtelijke uren vrij? Zo ja, hoeveel fte omvat dit?	De ambtelijke uren blijven vooral beperkt tot enkele bijeenkomsten per jaar en voorbereiding van bestuurlijke overleggen.
2	Heeft deze ombuiging effect op de werkwijze van de ambtelijke organisatie? Zo ja, wat verandert daarin?	Nee, behalve dat we dan als organisatie op eigen kracht onze ambities moeten realiseren, zonder daarbij een beroep te kunnen doen op kennis en hulp van een samenwerkingsverband.

4.7 Verminderen inzet op bestuurlijke communicatie en representatie	Potentieel financieel effect in 2026: € 46.000
	Begrotingsprogramma: 4. Samen besturen
Toelichting Dit betreft inzet en representatie bij jubilea, 4 mei herdenken etc. Er is geen budget meer voor bijeenkomsten zoals de nieuwjaarsbijeenkomst, lintjesregen, herdenkingen, veteranendag, vieringen huwelijksjubilea etc.	

A. Maatschappelijke impact				Score	5
Impact op	1. Geen tot weinig	2. Merkbaar	3. Substantieel		
Het voorzieningenniveau	Geen tot weinig veranderingen	Enkele veranderingen, maar voorzieningen blijven grotendeels in stand.	Lager aanbod voorzieningen. Raakt een groot deel van de inwoners		
Inwoners, bedrijven en instellingen	Geen tot weinig veranderingen	Ervaren veranderingen in de werkwijze, lokale lasten en ondersteuning etc.	Aanzienlijk minder ondersteuning, hogere lokale lasten en/of organisaties moeten veranderen/afschalen		
Het beleid en de ambities van de gemeente	Beleid en ambities van de gemeente blijven (nagenoeg) onveranderd.	Onderdelen van het beleid en ambities worden hierdoor niet gerealiseerd.	Met de ombuiging moeten concessies worden gedaan aan ambities en beleid van de gemeente.		
Toelichting Het stoppen of verminderen van representatie heeft vooral invloed op het imago van de gemeente.					

B. Financieel effect					
Besparing/inkomsten	2026	2027	2028	2029	Toelichting: De besparing kan met ingang van 2026 structureel worden gerealiseerd. Het genoemde budget betreft een totaal van alle representatiekosten, excl. formatie.
Structurele besparing per jaar	€ 46.000	€ 32.000	€ 32.000	€ 32.000	
Incidentele besparing					
Structurele extra inkomsten per jaar					
Incidentele extra inkomsten					
Saldo ombuiging	€ 46.000	€ 32.000	€ 32.000	€ 32.000	
Investerings-, transitie- of frictiekosten Er zijn geen investerings-, transitie- of frictiekosten.					

C. Wat is er nodig om de maatregel uit te voeren?		
1	Wat is, op hoofdlijnen, de aanpak om deze ombuiging te realiseren?	Dit is divers. Er zijn alternatieve strategieën nodig om de noodzakelijke representatie te behouden met lagere kosten.
2	Welke andere partijen moeten worden betrokken bij de voorbereiding en/of de realisatie van deze ombuiging?	Er zijn diverse partijen betrokken. Denk bijv. aan het comité 4 en 5 mei, veteranencontact, etc.
3	Welke randvoorwaarden zijn er?	Belangrijkste randvoorwaarde voor de ombuiging ligt op het vlak van communicatie. Het bezuinigen op representatie doet namelijk vooral wat met het imago van de gemeente.
4	Welke risico's zijn er voor de voorbereiding en uitvoering van deze ombuiging? En welke beheersmaatregelen zijn daarvoor mogelijk?	Representatie draagt voor een aanzienlijk deel bij aan de uitstraling van het gemeentebestuur naar buiten toe en aan het imago van de gemeente.

		Belangrijk is dat het gemeentebestuur professioneel, doelgericht, goed voorbereid en betrokken naar buiten treedt. Het effectueren van deze ombuiging vereist goed stakeholdermanagement.
5	Met welke andere ombuigingsmogelijkheden, ontwikkelingen of voornemens uit deze ombuigingsoperatie hangt deze ombuiging samen? En hóe hangen die samen?	-

D. Effect op de ambtelijke organisatie

1	Vallen er door deze ombuiging ambtelijke uren vrij? Zo ja, hoeveel fte omvat dit?	Met name het bestuurssecretariaat en team communicatie spelen een rol bij de voorbereiding en de ondersteuning van het gemeentebestuur en haar individuele leden in de uitvoering van de representatieve taken. De medewerkers zijn bezig met de voorbereiding van representatieve taken van het college of individuele collegeleden. De hoeveelheid vrijvallen uren hangt af van de mate waarin representatieve taken worden verminderd of geëlimineerd. Een gedetailleerde analyse van de huidige werkbelasting en taakverdeling is nodig om dit precies te bepalen.
2	Heeft deze ombuiging effect op de werkwijze van de ambtelijke organisatie? Zo ja, wat verandert daarin?	De focus kan verschuiven naar interne processen en dienstverlening aan burgers, in plaats van externe representatie. Door minder tijd te besteden aan representatieve taken, kunnen ambtenaren zich meer richten op kerntaken en beleidsontwikkeling.

4.8 Bemensing passantenhaven verlagen naar 0,5 fte	Potentieel financieel effect in 2026: € 15.000
	Begrotingsprogramma: 2. Samen werken
Toelichting In de haven wordt gedurende een half jaar personeel ingehuurd. In de zomermaanden is dit 1.5 fte. Door bijvoorbeeld liggelden te gaan innen via een QR-code kunnen deze uren fors naar beneden. Het serviceniveau gaat hier mee wel naar beneden	

A. Maatschappelijke impact				Score	6
Impact op	1. Geen tot weinig	2. Merkbaar	3. Substantieel		
Het voorzieningenniveau	Geen tot weinig veranderingen	Enkele veranderingen, maar voorzieningen blijven grotendeels in stand.	Lager aanbod voorzieningen. Raakt een groot deel van de inwoners		
Inwoners, bedrijven en instellingen	Geen tot weinig veranderingen	Ervaren veranderingen in de werkwijze, lokale lasten en ondersteuning etc.	Aanzienlijk minder ondersteuning, hogere lokale lasten en/of organisaties moeten veranderen/afschalen		
Het beleid en de ambities van de gemeente	Beleid en ambities van de gemeente blijven (nagenoeg) onveranderd.	Onderdelen van het beleid en ambities worden hierdoor niet gerealiseerd.	Met de ombuiging moeten concessies worden gedaan aan ambities en beleid van de gemeente.		

Toelichting

Door minder inzet van haven personeel in de zomerperiode kan er een besparing plaats vinden op uren in de Passantenhaven. Op dit moment werken we met parttime krachten die worden ingehuurd via een uitzendbureau. Eén van de parttime krachten is een medewerker die is ingestroomd vanuit het sociaal domein.

Om deze ombuiging te realiseren is een aanpassing in de haven nodig zodat gebruikers kunnen betalen via bijvoorbeeld QR-codes. De havenmeesters zorgen ook voor de brugbediening. Door deze ombuiging wordt de brugbediening verkort in de zomermaanden.

B. Financieel effect					
Besparing/inkomsten	2026	2027	2028	2029	Toelichting: Deze ombuiging wordt gehaald door minder inzet van parttime medewerkers. Het is niet een ombuiging maar een minder te kort aan middelen omdat we elk jaar een te kort hebben op het budget omdat er meer parttimers worden ingezet als begroot. Dit komt door dat er in het verleden gebruik is gemaakt van de medewerker vanuit het gemeentehuis waardoor de loonkosten niet op de haven werd geboekt.
Structurele besparing per jaar	€ 15.000	€ 15.000	€ 15.000	€ 15.000	
Incidentele besparing					
Structurele extra inkomsten per jaar					
Incidentele extra inkomsten					
Saldo ombuiging	€ 15.000	€ 15.000	€ 15.000	€ 15.000	
Investerings-, transitie- of frictiekosten Er is een investering nodig om een QR-code beschikbaar te stellen voor betaling.					

C. Wat is er nodig om de maatregel uit te voeren?		
1	Wat is, op hoofdlijnen, de aanpak om deze ombuiging te realiseren?	Minder uren inzet door de havenmedewerkers.

2	Welke andere partijen moeten worden betrokken bij de voorbereiding en/of de realisatie van deze ombuiging?	Servicedeck. Zij sturen de haven aan. Provincie Overijssel, brugbediening. Waterschap, toezicht op de botenhelling.
3	Welke randvoorwaarden zijn er?	Mogelijkheden maken voor de gebruikers van de haven om te kunnen betalen via een QR-code. Afstemming brugbediening Provincie Overijssel.
4	Welke risico's zijn er voor de voorbereiding en uitvoering van deze ombuiging? En welke beheersmaatregelen zijn daarvoor mogelijk?	De parttime medewerker die ingestroomd is via sociaal domein heeft geen werk meer waardoor hij terug moet vallen op de sociale voorzieningen.
5	Met welke andere ombuigingsmogelijkheden, ontwikkelingen of voornemens uit deze ombuigingsoperatie hangt deze ombuiging samen? En hóe hangen die samen?	Het aan het werk houden van mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt kan hier niet worden gerealiseerd.

D. Effect op de ambtelijke organisatie

1	Vallen er door deze ombuiging ambtelijke uren vrij? Zo ja, hoeveel fte omvat dit?	-
2	Heeft deze ombuiging effect op de werkwijze van de ambtelijke organisatie? Zo ja, wat verandert daarin?	-

4.9 Beveiliging opvang Oekraïners afbouwen	Potentieel financieel effect in 2026: € 50.000
	Begrotingsprogramma: 3. Samen leven
Toelichting Op Buitenplaats Hessummerland worden Oekraïense vluchtelingen opgevangen. Op deze locatie wordt een externe partij ingehuurd (o.b.v. aanbesteding) voor de beveiliging. Op deze locatie zijn echter weinig incidenten, dus kan worden overwogen de beveiliging af te schalen.	

A. Maatschappelijke impact				Score	3
Impact op	1. Geen tot weinig veranderingen	2. Merkbaar	3. Substantieel		
Het voorzieningenniveau	Geen tot weinig veranderingen	Enkele veranderingen, maar voorzieningen blijven grotendeels in stand.	Lager aanbod voorzieningen. Raakt een groot deel van de inwoners		
Inwoners, bedrijven en instellingen	Geen tot weinig veranderingen	Ervaren veranderingen in de werkwijze, lokale lasten en ondersteuning etc.	Aanzienlijk minder ondersteuning, hogere lokale lasten en/of organisaties moeten veranderen/afschalen		
Het beleid en de ambities van de gemeente	Beleid en ambities van de gemeente blijven (nagenoeg) onveranderd.	Onderdelen van het beleid en ambities worden hierdoor niet gerealiseerd.	Met de ombuiging moeten concessies worden gedaan aan ambities en beleid van de gemeente.		
Toelichting X					

B. Financieel effect					
Besparing/inkomsten	2026	2027	2028	2029	Toelichting: De besparing kan met ingang van 2026 structureel worden gerealiseerd
Structurele besparing per jaar	€ 50.000	€ 50.000	€ 50.000	€ 50.000	
Incidentele besparing					
Structurele extra inkomsten per jaar					
Incidentele extra inkomsten					
Saldo ombuiging	€ 50.000	€ 50.000	€ 50.000	€ 50.000	
Investerings-, transitie- of frictiekosten Er zijn geen investerings-, transitie- of frictiekosten.					

C. Wat is er nodig om de maatregel uit te voeren?		
1	Wat is, op hoofdlijnen, de aanpak om deze ombuiging te realiseren?	-
2	Welke andere partijen moeten worden betrokken bij de voorbereiding en/of de realisatie van deze ombuiging?	-
3	Welke randvoorwaarden zijn er?	Veiligheid moet geborgd blijven.
4	Welke risico's zijn er voor de voorbereiding en uitvoering van deze ombuiging? En welke beheersmaatregelen zijn daarvoor mogelijk?	Zie 3. Daarbij is de mogelijke besparing afhankelijk van in welke mate de financiering van het Rijk in stand blijft of hoe die er in de toekomst uit ziet.
5	Met welke andere ombuigingsmogelijkheden, ontwikkelingen of voornemens uit deze ombuigingsoperatie hangt deze ombuiging samen? En hoe hangen die samen?	-

D. Effect op de ambtelijke organisatie		
1	Vallen er door deze ombuiging ambtelijke uren vrij? Zo ja, hoeveel fte omvat dit?	-
2	Heeft deze ombuiging effect op de werkwijze van de ambtelijke organisatie? Zo ja, wat verandert daarin?	-

4.10 Stoppen met kosteloos uitlenen dranghekken	Potentieel financieel effect in 2026: € 15.000
	Begrotingsprogramma: 1. Samen wonen
Toelichting Geen dranghekken meer beschikbaar stellen voor evenementen. Geen tijd meer besteden aan het klaarzetten van de dranghekken. Minder verstoring van het dagelijkse werk. Dit geeft minder werkdruk. Door de hele organisatie levert dit 0,2 fte op.	

A. Maatschappelijke impact				Score	6
Impact op	1. Geen tot weinig	2. Merkbaar	3. Substantieel		
Het voorzieningenniveau	Geen tot weinig veranderingen	Enkele veranderingen, maar voorzieningen blijven grotendeels in stand.	Lager aanbod voorzieningen. Raakt een groot deel van de inwoners		
Inwoners, bedrijven en instellingen	Geen tot weinig veranderingen	Ervaren veranderingen in de werkwijze, lokale lasten en ondersteuning etc.	Aanzienlijk minder ondersteuning, hogere lokale lasten en/of organisaties moeten veranderen/afschalen		
Het beleid en de ambities van de gemeente	Beleid en ambities van de gemeente blijven (nagenoeg) onveranderd.	Onderdelen van het beleid en ambities worden hierdoor niet gerealiseerd.	Met de ombuiging moeten concessies worden gedaan aan ambities en beleid van de gemeente.		
Toelichting Gemeente Dalfsen stelt dranghekken beschikbaar voor evenementen en /of buurt barbecue in de openbare ruimte. Het voorstel is om hier mee te stoppen. De organisatie van de evenementen kunnen dranghekken huren bij verhuurbedrijven bijvoorbeeld Boels.					

B. Financieel effect					
Besparing/inkomsten	2026	2027	2028	2029	Toelichting: De besparing kan met ingang van 2026 structureel worden gerealiseerd
Structurele besparing per jaar	€ 15.000	€ 15.000	€ 15.000	€ 15.000	
Incidentele besparing					
Structurele extra inkomsten per jaar					
Incidentele extra inkomsten					
Saldo ombuiging	€ 15.000	€ 15.000	€ 15.000	€ 15.000	
Investerings-, transitie- of frictiekosten Er zijn geen investerings-, transitie- of frictiekosten.					

C. Wat is er nodig om de maatregel uit te voeren?		
1	Wat is, op hoofdlijnen, de aanpak om deze ombuiging te realiseren?	Niet meer uitgeven van dranghekken.
2	Welke andere partijen moeten worden betrokken bij de voorbereiding en/of de realisatie van deze ombuiging?	De organisaties die evenementen organiseren en Team openbare orde.
3	Welke randvoorwaarden zijn er?	Opnemen in een evenementen aanvraag dat de organisatie verantwoordelijk is een goede en veilige afzetting bij een evenement.
4	Welke risico's zijn er voor de voorbereiding en uitvoering van deze ombuiging? En welke beheersmaatregelen zijn daarvoor mogelijk?	Als wegbeheerder ben je verantwoordelijk voor het veilig gebruik van de weg. Je geeft dit nu uit

		handen en legt de verantwoordelijkheid bij de organisatie neer van het evenement.
5	Met welke andere ombuigingsmogelijkheden, ontwikkelingen of voornemens uit deze ombuigingsoperatie hangt deze ombuiging samen? En hóe hangen die samen?	-

D. Effect op de ambtelijke organisatie

1	Vallen er door deze ombuiging ambtelijke uren vrij? Zo ja, hoeveel fte omvat dit?	Er vallen uren vrij voor het regelen en het klaarzetten van de dranghekken. Dit wordt uitgevoerd door verschillende teams. Een inschatting is dat dit ongeveer om 0,2 fte gaat.
2	Heeft deze ombuiging effect op de werkwijze van de ambtelijke organisatie? Zo ja, wat verandert daarin?	Ja, niet meer regelen van de dranghekken. Wel meer toezicht of het goed afgezet is bij een evenement.

4.11 Verträgen opstellen omgevingsplannen	Potentieel financieel effect in 2026: € 50.000
	Begrotingsprogramma: 1. Samen wonen

Toelichting

Voor 2032 moet de gemeente nieuwe omgevingsplannen hebben vastgesteld. Op dit moment wordt hier met minimale middelen aan gewerkt, om tijdig klaar te zijn. Dit kan verder worden vertraagd en uitgesteld.

A. Maatschappelijke impact				Score	8
Impact op	1. Geen tot weinig	2. Merkbaar	3. Substantieel		
Het voorzieningenniveau	Geen tot weinig veranderingen	Enkele veranderingen, maar voorzieningen blijven grotendeels in stand.	Lager aanbod voorzieningen. Raakt een groot deel van de inwoners		
Inwoners, bedrijven en instellingen	Geen tot weinig veranderingen	Ervaren veranderingen in de werkwijze, lokale lasten en ondersteuning etc.	Aanzienlijk minder ondersteuning, hogere lokale lasten en/of organisaties moeten veranderen/afschalen		
Het beleid en de ambities van de gemeente	Beleid en ambities van de gemeente blijven (nagenoeg) onveranderd.	Onderdelen van het beleid en ambities worden hierdoor niet gerealiseerd.	Met de ombuiging moeten concessies worden gedaan aan ambities en beleid van de gemeente.		
Toelichting					
X					

B. Financieel effect					
Besparing/inkomsten	2026	2027	2028	2029	Toelichting: De besparing kan met ingang van 2026 structureel worden gerealiseerd. Besparing is een schatting, waarbij de kosten gehalveerd zijn. Deze kosten zullen later gemaakt moeten worden en dan over een langere periode doorlopen.
Structurele besparing per jaar	€ 50.000	€ 50.000	€ 50.000	€ 50.000	
Incidentele besparing					
Structurele extra inkomsten per jaar					
Incidentele extra inkomsten					
Saldo ombuiging	€ 50.000	€ 50.000	€ 50.000	€ 50.000	
Investerings-, transitie- of frictiekosten					
Er zijn geen investerings-, transitie- of frictiekosten.					

C. Wat is er nodig om de maatregel uit te voeren?		
1	Wat is, op hoofdlijnen, de aanpak om deze ombuiging te realiseren?	Snijden in wat er wel en niet voorbereid, geactualiseerd en actueel gehouden wordt.
2	Welke andere partijen moeten worden betrokken bij de voorbereiding en/of de realisatie van deze ombuiging?	Advieskosten derden, contractueel belegd bij 3 ^e partijen.
3	Welke randvoorwaarden zijn er?	We doen al minimaal, maar moeten nog minimaler gaan. Wat het minimaalste van het minimaalste is moet bepaald worden.
4	Welke risico's zijn er voor de voorbereiding en uitvoering van deze ombuiging? En welke beheersmaatregelen zijn daarvoor mogelijk?	In 2032 voldoen we niet aan het minimale waar we als gemeente aan moeten voldoen. Initiatieven voor inbreidingslocaties komen in gevaar.
5	Met welke andere ombuigingsmogelijkheden, ontwikkelingen of voornemens uit deze ombuigingsoperatie hangt deze ombuiging samen? En hoe hangen die samen?	-

D. Effect op de ambtelijke organisatie		
1	Vallen er door deze ombuiging ambtelijke uren vrij? Zo ja, hoeveel fte omvat dit?	Ca 1fte; werkzaamheden zijn ook extern belegd.
2	Heeft deze ombuiging effect op de werkwijze van de ambtelijke organisatie? Zo ja, wat verandert daarin?	Er moeten pijnlijke keuzes gemaakt worden in wat wel of niet wordt opgepakt en wat we daarmee laten liggen.

4.12 Verminderen van technische adviesvraag bij de constructeur	Potentieel financieel effect in 2026: € 20.000
	Begrotingsprogramma: 1. Samen wonen
Toelichting Minder vaak gebruik maken van technische adviesvragen bij de constructeur, bij beoordelen van omgevingsvergunning bouwen	

A. Maatschappelijke impact				Score	4
Impact op	1. Geen tot weinig	2. Merkbaar	3. Substantieel		
Het voorzieningenniveau	Geen tot weinig veranderingen	Enkele veranderingen, maar voorzieningen blijven grotendeels in stand.	Lager aanbod voorzieningen. Raakt een groot deel van de inwoners		
Inwoners, bedrijven en instellingen	Geen tot weinig veranderingen	Ervaren veranderingen in de werkwijze, lokale lasten en ondersteuning etc.	Aanzienlijk minder ondersteuning, hogere lokale lasten en/of organisaties moeten veranderen/afschalen		
Het beleid en de ambities van de gemeente	Beleid en ambities van de gemeente blijven (nagenoeg) onveranderd.	Onderdelen van het beleid en ambities worden hierdoor niet gerealiseerd.	Met de ombuiging moeten concessies worden gedaan aan ambities en beleid van de gemeente.		
Toelichting Er zijn minder technische vergunningen vanwege de overgang naar de omgevingswet, kritisch bekijken welke constructie berekeningen wel/niet uitgevoerd moeten worden en hier het beleid op aanpassen. Let op: er is een bepaald spanningsveld, bij te weinig controles kan het zijn dat we niet meer voldoen aan de KC3.0 en problemen krijgen met het IBT (Integraal Bestuurlijk Toezicht, provincie).					

B. Financieel effect					
Besparing/inkomsten	2026	2027	2028	2029	Toelichting: De besparing kan met ingang van 2026 structureel worden gerealiseerd
Structurele besparing per jaar	€ 20.000	€ 20.000	€ 20.000	€ 20.000	
Incidentele besparing					
Structurele extra inkomsten per jaar					
Incidentele extra inkomsten					
Saldo ombuiging	€ 20.000	€ 20.000	€ 20.000	€ 20.000	
Investerings-, transitie- of frictiekosten Er zijn geen investerings-, transitie- of frictiekosten.					

C. Wat is er nodig om de maatregel uit te voeren?		
1	Wat is, op hoofdlijnen, de aanpak om deze ombuiging te realiseren?	Beleid aanpassen waarbij klasse I bij de markt is belegd en vervolklasse II en III en verbouw bij de gemeente liggen. Binnen II en III moeten afspraken gemaakt worden wanneer wel/niet constructief advies wordt ingewonnen met het doel minder in te winnen als nu gebeurt en daarbij de veiligheid niet in het gedrang te laten komen.
2	Welke andere partijen moeten worden betrokken bij de voorbereiding en/of de realisatie van deze ombuiging?	-
3	Welke randvoorwaarden zijn er?	-

4	Welke risico's zijn er voor de voorbereiding en uitvoering van deze ombuiging? En welke beheersmaatregelen zijn daarvoor mogelijk?	Het verminderen van steekproefsgewijs opvragen van constructieberekeningen voor technische aanvragen zou een veiligheidsrisico met zich mee kunnen brengen. Gevolg klasse I bouwwerken zijn extern bij de private borgers.
5	Met welke andere ombuigingsmogelijkheden, ontwikkelingen of voornemens uit deze ombuigingsoperatie hangt deze ombuiging samen? En hóe hangen die samen?	-

D. Effect op de ambtelijke organisatie		
1	Vallen er door deze ombuiging ambtelijke uren vrij? Zo ja, hoeveel fte omvat dit?	-
2	Heeft deze ombuiging effect op de werkwijze van de ambtelijke organisatie? Zo ja, wat verandert daarin?	-

4.13 Verlagen budget Openbare orde en veiligheid	Potentieel financieel effect in 2026: € 50.000
	Begrotingsprogramma: 1. Samen wonen
Toelichting Er is structureel budget beschikbaar voor Openbare Orde en Veiligheid. De activiteiten op dit gebied omvatten onder andere gemeenschappelijke regelingen, software- en licentiekosten, adviseringskosten en projectmatige inzet op preventie en voorlichting. Dit betekent dat de jaarlijkse uitgaven variëren, wat tot nu toe heeft geleid tot een structureel tekort op de budgetten. Een deel van deze activiteiten zijn vastgelegd in het Integraal Veiligheidsplan 2023-2026 die op 26 juni 2023 door de gemeenteraad is vastgesteld. We kunnen overwegen om het uitvoeringsniveau te verlagen en alleen nog te reageren op incidenten. Dit gaat echter ten koste van preventie, wat op de lange termijn weer extra kosten met zich meebrengt.	

A. Maatschappelijke impact				Score	7
Impact op	1. Geen tot weinig	2. Merkbaar	3. Substantieel		
Het voorzieningenniveau	Geen tot weinig veranderingen	Enkele veranderingen, maar voorzieningen blijven grotendeels in stand.	Lager aanbod voorzieningen. Raakt een groot deel van de inwoners		
Inwoners, bedrijven en instellingen	Geen tot weinig veranderingen	Ervaren veranderingen in de werkwijze, lokale lasten en ondersteuning etc.	Aanzienlijk minder ondersteuning, hogere lokale lasten en/of organisaties moeten veranderen/afschalen		
Het beleid en de ambities van de gemeente	Beleid en ambities van de gemeente blijven (nagenoeg) onveranderd.	Onderdelen van het beleid en ambities worden hierdoor niet gerealiseerd.	Met de ombuiging moeten concessies worden gedaan aan ambities en beleid van de gemeente.		
Toelichting X					

B. Financieel effect					
Besparing/inkomsten	2026	2027	2028	2029	Toelichting: Binnen de bedrijfsvoeringbudgetten is juist een verhoging voorzien van dit budget. Deze verhoging kan worden geschrapt, waarmee deze besparing wordt gerealiseerd.
Structurele besparing per jaar	€ 50.000	€ 50.000	€ 50.000	€ 50.000	
Incidentele besparing					
Structurele extra inkomsten per jaar					
Incidentele extra inkomsten					
Saldo ombuiging	€ 50.000	€ 50.000	€ 50.000	€ 50.000	
Investerings-, transitie- of frictiekosten Er zijn geen investerings-, transitie- of frictiekosten.					

C. Wat is er nodig om de maatregel uit te voeren?		
1	Wat is, op hoofdlijnen, de aanpak om deze ombuiging te realiseren?	Niet verder verhogen van budgetten en versoberen van de inzet.
2	Welke andere partijen moeten worden betrokken bij de voorbereiding en/of de realisatie van deze ombuiging?	Politie, Veiligheidsregio
3	Welke randvoorwaarden zijn er?	-
4	Welke risico's zijn er voor de voorbereiding en uitvoering van deze ombuiging? En welke beheersmaatregelen zijn daarvoor mogelijk?	Dit gaat echter ten koste van preventie, wat op de lange termijn weer extra kosten met zich meebrengt. Daarnaast zou minder ruimte

		ontstaan om de openbare orde in stand te houden (inzet handhaving), ondermijning tegen te gaan etc.
5	Met welke andere ombuigingsmogelijkheden, ontwikkelingen of voornemens uit deze ombuigingsoperatie hangt deze ombuiging samen? En hóe hangen die samen?	-

D. Effect op de ambtelijke organisatie

1	Vallen er door deze ombuiging ambtelijke uren vrij? Zo ja, hoeveel fte omvat dit?	-
2	Heeft deze ombuiging effect op de werkwijze van de ambtelijke organisatie? Zo ja, wat verandert daarin?	-

4.16 Alleen curatief gladheid bestrijden	Potentieel financieel effect in 2026: € 13.000
	Begrotingsprogramma: 1. Samen wonen
Toelichting Strooiacties alleen uitvoeren als het glad is en niet meer bij verwachte gladheid. Er zijn wel risico's: De weggebruikers kunnen in gevaar komen door dat de wegen glad kunnen zijn. Meer gevaar bij het uitvoeren van de gladheidsbestrijding omdat de wegen glad zijn als er een actie uitgevoerd wordt.	

A. Maatschappelijke impact				Score	7
Impact op	1. Geen tot weinig	2. Merkbaar	3. Substantieel		
Het voorzieningenniveau	Geen tot weinig veranderingen	Enkele veranderingen, maar voorzieningen blijven grotendeels in stand.	Lager aanbod voorzieningen. Raakt een groot deel van de inwoners		
Inwoners, bedrijven en instellingen	Geen tot weinig veranderingen	Ervaren veranderingen in de werkwijze, lokale lasten en ondersteuning etc.	Aanzienlijk minder ondersteuning, hogere lokale lasten en/of organisaties moeten veranderen/afschalen		
Het beleid en de ambities van de gemeente	Beleid en ambities van de gemeente blijven (nagenoeg) onveranderd.	Onderdelen van het beleid en ambities worden hierdoor niet gerealiseerd.	Met de ombuiging moeten concessies worden gedaan aan ambities en beleid van de gemeente.		
Toelichting Door alleen nog curatief gladheidsbestrijding uit te voeren, alleen bestrijden als daadwerkelijk glad is, zijn er minder strooiacties nodig. Door de keuze om alleen curatief gladheid te bestrijden wijkt de gemeente af van de buurgemeenten en de provincie Overijssel waardoor de weggebruiker verrast kan worden door een ander conditie van de weg in de winter.					

B. Financieel effect					
Besparing/inkomsten	2026	2027	2028	2029	Toelichting: De besparing kan met ingang van 2026 structureel worden gerealiseerd. Dit effect is het minder inkopen van zout. Afschrijving en inzet van materieel blijft gelijk. Uren inzet is niet meegenomen.
Structurele besparing per jaar	€ 13.000	€ 13.000	€ 13.000	€ 13.000	
Incidentele besparing					
Structurele extra inkomsten per jaar					
Incidentele extra inkomsten					
Saldo ombuiging	€ 13.000	€ 13.000	€ 13.000	€ 13.000	
Investerings-, transitie- of frictiekosten Er zijn geen investerings-, transitie- of frictiekosten.					

C. Wat is er nodig om de maatregel uit te voeren?		
1	Wat is, op hoofdlijnen, de aanpak om deze ombuiging te realiseren?	Geen preventieve strooiacties.
2	Welke andere partijen moeten worden betrokken bij de voorbereiding en/of de realisatie van deze ombuiging?	Omliggende gemeenten en de provincie Overijssel.
3	Welke randvoorwaarden zijn er?	Duidelijke communicatie over een veranderen uitvoeringsbeleid.
4	Welke risico's zijn er voor de voorbereiding en uitvoering van deze ombuiging? En welke beheersmaatregelen zijn daarvoor mogelijk?	Minder bereikbaarheid in winterse omstandigheden. Goede communicatie wat de weggebruiker kan verwachten tijdens winterse omstandigheden.

5	Met welke andere ombuigingsmogelijkheden, ontwikkelingen of voornemens uit deze ombuigingsoperatie hangt deze ombuiging samen? En hóe hangen die samen?	Niet bekend.
---	---	--------------

D. Effect op de ambtelijke organisatie		
1	Vallen er door deze ombuiging ambtelijke uren vrij? Zo ja, hoeveel fte omvat dit?	Ja, er zijn minder strooiacties. Deze uren worden voor het grootste deel uitgevoerd door team dagelijks beheer. De uren die vrij vallen kunnen gebruikt worden voor het onderhoud van de openbare ruimte.
2	Heeft deze ombuiging effect op de werkwijze van de ambtelijke organisatie? Zo ja, wat verandert daarin?	Ja, er komen minder strooiacties. De strooiacties die overblijven worden meer uitgevoerd buiten reguliere werktijd. Dit geeft meer belasting voor de uitvoering.

4.17 Stoppen met certificaat duurzaam terreinbeheer	Potentieel financieel effect in 2026: € 4.000
	Begrotingsprogramma: 1. Samen wonen
Toelichting Het onderhoud wordt uitgevoerd volgens de eisen volgens duurzaam terreinbeheer niveau "GOUD". De eisen die daar gesteld worden zijn een aantal jaren verouderd. Onze beleidsregels en de landelijke regelgeving hebben deze eisen voor en deel achterhaald. Een aantal eisen zijn nog actueel en zijn een goede aanvulling op de uitvoering. Voorstel is om te blijven werken volgens de eisen die gesteld worden maar geen audit meer te laten uitvoeren. Dit heeft als voordeel dat er geen audit kosten meer zijn en geen ambtelijke inzet tijdens de audit.	

A. Maatschappelijke impact				Score	4
Impact op	1. Geen tot weinig	2. Merkbaar	3. Substantieel		
Het voorzieningenniveau	Geen tot weinig veranderingen	Enkele veranderingen, maar voorzieningen blijven grotendeels in stand.	Lager aanbod voorzieningen. Raakt een groot deel van de inwoners		
Inwoners, bedrijven en instellingen	Geen tot weinig veranderingen	Ervaren veranderingen in de werkwijze, lokale lasten en ondersteuning etc.	Aanzienlijk minder ondersteuning, hogere lokale lasten en/of organisaties moeten veranderen/afschalen		
Het beleid en de ambities van de gemeente	Beleid en ambities van de gemeente blijven (nagenoeg) onveranderd.	Onderdelen van het beleid en ambities worden hierdoor niet gerealiseerd.	Met de ombuiging moeten concessies worden gedaan aan ambities en beleid van de gemeente.		

Toelichting

De maatschappelijke impact is klein omdat de werkwijze voor het onderhoud niet veranderd. In 2008 heeft de gemeenteraad de startnotie klimaat en duurzaamheid vastgesteld. Alle gemeentelijke werkvelden is gevraagd om mogelijkheden te zoeken om op de duurzame manier te gaan werken. De afdeling onderhoud en beheer heeft het plan ingediend om te werken volgens het certificaat duurzaam terreinbeheer. De raad is hiermee akkoord gegaan met als voorwaarde dat er elk jaar een audit wordt uitgevoerd.

De eisen in het certificaat zijn de laatste jaren niet mee aangepast met als gevolg dat een groot aantal eisen achterhaald zijn door de landelijke regelgeving

B. Financieel effect					
Besparing/inkomsten	2026	2027	2028	2029	Toelichting: De besparing kan met ingang van 2026 structureel worden gerealiseerd
Structurele besparing per jaar	€ 4.000	€ 4.000	€ 4.000	€ 4.000	
Incidentele besparing					
Structurele extra inkomsten per jaar					
Incidentele extra inkomsten					
Saldo ombuiging	€ 4.000	€ 4.000	€ 4.000	€ 4.000	
Investerings-, transitie- of frictiekosten					
Er zijn geen investerings-, transitie- of frictiekosten.					

C. Wat is er nodig om de maatregel uit te voeren?		
1	Wat is, op hoofdlijnen, de aanpak om deze ombuiging te realiseren?	Stoppen met de audit duurzaam terreinbeheer.
2	Welke andere partijen moeten worden betrokken bij de voorbereiding en/of de realisatie van deze ombuiging?	

3	Welke randvoorwaarden zijn er?	Blijven werken volgens de laatste duurzaamheidseisen. Als overheid heb je een voorbeeldfunctie
4	Welke risico's zijn er voor de voorbereiding en uitvoering van deze ombuiging? En welke beheersmaatregelen zijn daarvoor mogelijk?	Vast laten leggen dat we een ambitie hebben op duurzaam onderhoud.
5	Met welke andere ombuigingsmogelijkheden, ontwikkelingen of voornemens uit deze ombuigingsoperatie hangt deze ombuiging samen? En hóe hangen die samen?	Door geen audit mee uit te voeren op de eisen van duurzaam terreinbeheer is de urgentie minder om te voldoen aan eisen die verder gaan dan de landelijke eisen.

D. Effect op de ambtelijke organisatie		
1	Vallen er door deze ombuiging ambtelijke uren vrij? Zo ja, hoeveel fte omvat dit?	Door geen audit meer uit te voeren hoeft er geen handboek gemaakt te worden zijn de jaarlijkse verder voorbereidingen niet meer nodig. Dit is ongeveer 80 uur minder werk.
2	Heeft deze ombuiging effect op de werkwijze van de ambtelijke organisatie? Zo ja, wat verandert daarin?	Door geen handboek te maken en registratie bij te houden is de organisatie minder in control.

4.18 Bijdrage Dorpen van Morgen verlagen	Potentieel financieel effect in 2026: € 10.000
	Begrotingsprogramma: 1. Samen wonen
Toelichting In de begroting zit voor de bijdrage aan de Dorpen van Morgen €50.000. Dit kan defensiever begroot worden. Dit kan wel tot gevolg hebben dat er bijvoorbeeld geen regentonnenactie meer gefinancierd kan worden.	

A. Maatschappelijke impact				Score	5
Impact op	1. Geen tot weinig	2. Merkbaar	3. Substantieel		
Het voorzieningenniveau	Geen tot weinig veranderingen	Enkele veranderingen, maar voorzieningen blijven grotendeels in stand.	Lager aanbod voorzieningen. Raakt een groot deel van de inwoners		
Inwoners, bedrijven en instellingen	Geen tot weinig veranderingen	Ervaren veranderingen in de werkwijze, lokale lasten en ondersteuning etc.	Aanzienlijk minder ondersteuning, hogere lokale lasten en/of organisaties moeten veranderen/afschalen		
Het beleid en de ambities van de gemeente	Beleid en ambities van de gemeente blijven (nagenoeg) onveranderd.	Onderdelen van het beleid en ambities worden hierdoor niet gerealiseerd.	Met de ombuiging moeten concessies worden gedaan aan ambities en beleid van de gemeente.		
Toelichting Doordat er minder geld beschikbaar komt voor de Dorpen van morgen zal er minder financiële ruimte zijn om duurzaamheids acties te ondersteunen. Dit heeft een merkbare kleine impact.					

B. Financieel effect					
Besparing/inkomsten	2026	2027	2028	2029	Toelichting: De besparing kan met ingang van 2026 structureel worden gerealiseerd. Gebaseerd op een verlaging van 20%.
Structurele besparing per jaar	€ 10.000	€ 10.000	€ 10.000	€ 10.000	
Incidentele besparing					
Structurele extra inkomsten per jaar					
Incidentele extra inkomsten					
Saldo ombuiging	€ 10.000	€ 10.000	€ 10.000	€ 10.000	
Investerings-, transitie- of frictiekosten Er zijn geen investerings-, transitie- of frictiekosten.					

C. Wat is er nodig om de maatregel uit te voeren?		
1	Wat is, op hoofdlijnen, de aanpak om deze ombuiging te realiseren?	Overleg voeren met de Dorpen van Morgen en een goede communicatie. De subsidie overeenkomsten moeten worden aangepast (?)
2	Welke andere partijen moeten worden betrokken bij de voorbereiding en/of de realisatie van deze ombuiging?	Dorpen van Morgen
3	Welke randvoorwaarden zijn er?	-
4	Welke risico's zijn er voor de voorbereiding en uitvoering van deze ombuiging? En welke beheersmaatregelen zijn daarvoor mogelijk?	Het risico is dat de Dorpen van Morgen een aantal projecten niet tot uitvoering kunnen brengen.
5	Met welke andere ombuigingsmogelijkheden, ontwikkelingen of voornemens uit deze ombuigingsoperatie hangt deze ombuiging samen? En hoe hangen die samen?	-

D. Effect op de ambtelijke organisatie		
1	Vallen er door deze ombuiging ambtelijke uren vrij? Zo ja, hoeveel fte omvat dit?	-
2	Heeft deze ombuiging effect op de werkwijze van de ambtelijke organisatie? Zo ja, wat verandert daarin?	-

4.20 Stoppen subsidie indicatieloze dagbesteding Rosengaerde	Potentieel financieel effect in 2026: € 40.000
	Begrotingsprogramma: 3. Samen leven
Toelichting Stoppen met de subsidie van Rosengaerde voor activiteiten in de blauwe bogen. Deze activiteiten passen niet binnen de subsidie voor indicatieloze dagbesteding. Er worden meer welzijnsactiviteiten uitgevoerd ter bestrijding van eenzaamheid voor inwoners die woonachtig zijn in de wijk rondom Rosengaerde. Welzijnsactiviteiten zijn in principe allemaal belegd bij Saam en niet bij Rosengaerde. Hierover vinden ook gesprekken plaats met Rosengaerde. Rosengaerde weet dat we dit momenteel niet passend vinden bij het huidige beleid. Rosengaerde wordt straks verbouwd en Habion heeft plannen om meer een veelzijdige doelgroep ouderen aan te trekken, die elkaar ook meer kunnen helpen en ondersteunen. Ze willen dan meer toe naar community care in het gebouw. Een mooie gedachte die passend is bij de veranderende samenleving en die ook financieel gezien beter uitpakt, omdat inwoners dan meer zelf oppakken in plaats van dat een organisatie van alles voor inwoners regelt. Inwoners worden dan namelijk alleen nog ondersteunt waar nodig om een activiteit draaiende te kunnen houden en gefaciliteerd met ruimten. Gemeente kent momenteel nog geen projecten/ subsidies om dit soort projecten te ondersteunen.	

A. Maatschappelijke impact				Score	6
Impact op	1. Geen tot weinig	2. Merkbaar	3. Substantieel		
Het voorzieningenniveau	Geen tot weinig veranderingen	Enkele veranderingen, maar voorzieningen blijven grotendeels in stand.	Lager aanbod voorzieningen. Raakt een groot deel van de inwoners		
Inwoners, bedrijven en instellingen	Geen tot weinig veranderingen	Ervaren veranderingen in de werkwijze, lokale lasten en ondersteuning etc.	Aanzienlijk minder ondersteuning, hogere lokale lasten en/of organisaties moeten veranderen/afschalen		
Het beleid en de ambities van de gemeente	Beleid en ambities van de gemeente blijven (nagenoeg) onveranderd.	Onderdelen van het beleid en ambities worden hierdoor niet gerealiseerd.	Met de ombuiging moeten concessies worden gedaan aan ambities en beleid van de gemeente.		
Toelichting X					

B. Financieel effect					
Besparing/inkomsten	2026	2027	2028	2029	Toelichting: De besparing kan met ingang van 2026 structureel worden gerealiseerd
Structurele besparing per jaar	€ 40.000	€ 40.000	€ 40.000	€ 40.000	
Incidentele besparing					
Structurele extra inkomsten per jaar					
Incidentele extra inkomsten					
Saldo ombuiging	€ 40.000	€ 40.000	€ 40.000	€ 40.000	
Investerings-, transitie- of frictiekosten Er zijn geen investerings-, transitie- of frictiekosten.					

C. Wat is er nodig om de maatregel uit te voeren?		
1	Wat is, op hoofdlijnen, de aanpak om deze ombuiging te realiseren?	Gesprekken voeren met Rosengaerde voor de toekomst. Deze gesprekken moeten sowieso al gevoerd worden, want de huidige aanpak past niet binnen de kaders voor indicatieloze dagbesteding.

2	Welke andere partijen moeten worden betrokken bij de voorbereiding en/of de realisatie van deze ombuiging?	Rosengaerde.
3	Welke randvoorwaarden zijn er?	Van alle partijen moet een gesprekspartner beschikbaar zijn om te kijken hoe we dit kunnen beëindigen. Vanuit Rosengaerde is er momenteel geen aanspreekpunt beschikbaar voor dit thema, aangezien de beleidsmedewerker is vertrokken. Er is nog geen nieuwe beleidsmedewerker, dus momenteel liggen deze gesprekken vanuit Rosengaerde stil.
4	Welke risico's zijn er voor de voorbereiding en uitvoering van deze ombuiging? En welke beheersmaatregelen zijn daarvoor mogelijk?	Samenwerkingsrelatie moet goed naar gekeken worden. Rosengaerde is één van onze grote zorgaanbieders die voor Dalfsen van belang is. Dit betekent dat duidelijke en helder communicatie gewenst is.
5	Met welke andere ombuigingsmogelijkheden, ontwikkelingen of voornemens uit deze ombuigingsoperatie hangt deze ombuiging samen? En hoe hangen die samen?	Deze ombuiging hangt samen met de ombuiging meer inzet op indicatieloze dagbesteding.

D. Effect op de ambtelijke organisatie

1	Vallen er door deze ombuiging ambtelijke uren vrij? Zo ja, hoeveel fte omvat dit?	-
2	Heeft deze ombuiging effect op de werkwijze van de ambtelijke organisatie? Zo ja, wat verandert daarin?	-

4.21 Stoppen subsidie presentatie amateurkunstverenigingen	Potentieel financieel effect in 2026: € 5.000
	Begrotingsprogramma: 3. Samen leven
Toelichting De gemeente Dalfsen wil graag dat alle amateurkunstverenigingen jaarlijks de mogelijkheid krijgen om een presentatie van hun vereniging te geven op een van de openbare podia in de gemeente Dalfsen. Hierbij denken we aan de kulturhusen en theater De Stoomfabriek, maar dit kunnen ook andere locaties zijn. Het subsidieplafond is € 5.000 per jaar in de periode 2017-2020. Bij vaststelling van de subsidieregeling is dit tevens het subsidieplafond per jaar, onder voorbehoud van vaststelling van de begroting door de gemeenteraad.	

A. Maatschappelijke impact				Score	4
Impact op	1. Geen tot weinig veranderingen	2. Merkbaar	3. Substantieel		
Het voorzieningenniveau	Geen tot weinig veranderingen	Enkele veranderingen, maar voorzieningen blijven grotendeels in stand.	Lager aanbod voorzieningen. Raakt een groot deel van de inwoners		
Inwoners, bedrijven en instellingen	Geen tot weinig veranderingen	Ervaren veranderingen in de werkwijze, lokale lasten en ondersteuning etc.	Aanzienlijk minder ondersteuning, hogere lokale lasten en/of organisaties moeten veranderen/afschalen		
Het beleid en de ambities van de gemeente	Beleid en ambities van de gemeente blijven (nagenoeg) onveranderd.	Onderdelen van het beleid en ambities worden hierdoor niet gerealiseerd.	Met de ombuiging moeten concessies worden gedaan aan ambities en beleid van de gemeente.		
Toelichting Toneel- en muziekverenigingen dragen voor een belangrijk onderdeel bij aan de sociale cohesie en persoonlijke ontwikkeling van de leden maar ook van het publiek in de zaal. De subsidie dekt soms net een gat in hun begroting.					

B. Financieel effect					
Besparing/inkomsten	2026	2027	2028	2029	Toelichting: De besparing kan met ingang van 2026 structureel worden gerealiseerd
Structurele besparing per jaar	€ 5.000	€ 5.000	€ 5.000	€ 5.000	
Incidentele besparing					
Structurele extra inkomsten per jaar					
Incidentele extra inkomsten					
Saldo ombuiging	€ 5.000	€ 5.000	€ 5.000	€ 5.000	
Investerings-, transitie- of frictiekosten Er zijn geen investerings-, transitie- of frictiekosten.					

C. Wat is er nodig om de maatregel uit te voeren?		
1	Wat is, op hoofdlijnen, de aanpak om deze ombuiging te realiseren?	Maak de wijziging kenbaar via de gemeentelijke website en sociale media om alle betrokkenen te informeren. Zorg voor duidelijke uitleg over de redenen achter de wijziging en de verwachte impact
2	Welke andere partijen moeten worden betrokken bij de voorbereiding en/of de realisatie van deze ombuiging?	-
3	Welke randvoorwaarden zijn er?	-

4	Welke risico's zijn er voor de voorbereiding en uitvoering van deze ombuiging? En welke beheersmaatregelen zijn daarvoor mogelijk?	-
5	Met welke andere ombuigingsmogelijkheden, ontwikkelingen of voornemens uit deze ombuigingsoperatie hangt deze ombuiging samen? En hóe hangen die samen?	-

D. Effect op de ambtelijke organisatie		
1	Vallen er door deze ombuiging ambtelijke uren vrij? Zo ja, hoeveel fte omvat dit?	-
2	Heeft deze ombuiging effect op de werkwijze van de ambtelijke organisatie? Zo ja, wat verandert daarin?	-

4.22 Halveren activiteitenbudget sportcoördinator	Potentieel financieel effect in 2026: € 6.500
	Begrotingsprogramma: 3. Samen leven
Toelichting Dit betreft in feite het activiteitenbudget op het gebied van sport zodat de sportcoördinatoren sport & gezonde leefstijl invulling kunnen geven aan de Brede Regeling Combinatiefuncties (BRC), zoals: de jeugd via o.a. scholen door kennismaking sport en naschools sportprogramma, maar ook specifieke doelgroepen, zoals statushouders.	

A. Maatschappelijke impact				Score	5
Impact op	1. Geen tot weinig	2. Merkbaar	3. Substantieel		
Het voorzieningenniveau	Geen tot weinig veranderingen	Enkele veranderingen, maar voorzieningen blijven grotendeels in stand.	Lager aanbod voorzieningen. Raakt een groot deel van de inwoners		
Inwoners, bedrijven en instellingen	Geen tot weinig veranderingen	Ervaren veranderingen in de werkwijze, lokale lasten en ondersteuning etc.	Aanzienlijk minder ondersteuning, hogere lokale lasten en/of organisaties moeten veranderen/afschalen		
Het beleid en de ambities van de gemeente	Beleid en ambities van de gemeente blijven (nagenoeg) onveranderd.	Onderdelen van het beleid en ambities worden hierdoor niet gerealiseerd.	Met de ombuiging moeten concessies worden gedaan aan ambities en beleid van de gemeente.		

Toelichting

Als gemeente zetten we ons in op het preventiebeleid waarbij in het belang van gezondheid bewegen en sport een middel is. Als dit activiteitenbudget er niet meer is, zullen deze activiteiten, zoals: kennismaking sport en naschools sportprogramma er niet meer zijn. Ook zit hierbij inbegrepen een bedrag van € 2.000 voor het lidmaatschap van de VSG (Vereniging Sport en Gemeenten) waardoor we aangesloten zijn om op een laagdrempelige wijze toegang te hebben tot een netwerk en op de hoogte worden gehouden van ontwikkelingen op het gebied van sport en op landelijk niveau aandacht is en blijft voor sport en bewegen.

B. Financieel effect					
Besparing/inkomsten	2026	2027	2028	2029	Toelichting: De besparing kan met ingang van 2026 structureel worden gerealiseerd
Structurele besparing per jaar	€ 13.000	€ 13.000	€ 13.000	€ 13.000	
Incidentele besparing					
Structurele extra inkomsten per jaar					
Incidentele extra inkomsten					
Saldo ombuiging	€ 13.000	€ 13.000	€ 13.000	€ 13.000	

Investerings-, transitie- of frictiekosten

Dit betreft uitvoeringsbudget. Als dit er niet meer is of fors wordt verminderd, heeft dat impact op de werkzaamheden van de coördinatoren sport en gezonde leefstijl.

C. Wat is er nodig om de maatregel uit te voeren?		
1	Wat is, op hoofdlijnen, de aanpak om deze ombuiging te realiseren?	Als gemeente uitdragen dat we geen actief beleid voeren op het gebied van sport en gezonde leefstijl en dat we dit aan het particulier initiatief overlaten.
2	Welke andere partijen moeten worden betrokken bij de voorbereiding en/of de realisatie van deze ombuiging?	O.a. scholen, Saam welzijn, sportverenigingen, Vluchtelingenwerk, etc.

3	Welke randvoorwaarden zijn er?	Duidelijke communicatie moet hierover plaatsvinden met consequenties.
4	Welke risico's zijn er voor de voorbereiding en uitvoering van deze ombuiging? En welke beheersmaatregelen zijn daarvoor mogelijk?	Als dit activiteitenbudget er niet meer is, zullen deze activiteiten, zoals: kennismaking sport en naschools sportprogramma er niet meer zijn. Dit zal duidelijk gecommuniceerd moeten worden.
5	Met welke andere ombuigingsmogelijkheden, ontwikkelingen of voornemens uit deze ombuigingsoperatie hangt deze ombuiging samen? En hóe hangen die samen?	Deze hangt samen met ombuigingsvoorstellen: stoppen met functie coördinator sport & gezonde leefstijl.

D. Effect op de ambtelijke organisatie		
1	Vallen er door deze ombuiging ambtelijke uren vrij? Zo ja, hoeveel fte omvat dit?	Ja, er is 1,7 Fte beschikbaar voor de coördinatoren sport & gezonde leefstijl. Zij zijn in dienst van de gemeente en dit budget betreft hun uitvoeringsbudget.
2	Heeft deze ombuiging effect op de werkwijze van de ambtelijke organisatie? Zo ja, wat verandert daarin?	-

4.23 Verlagen mantelzorgwaardering	Potentieel financieel effect in 2026: € 40.000
	Begrotingsprogramma: 3. Samen leven
Toelichting Gemeenten in Nederland zijn wettelijk verplicht om mantelzorgers te waarderen. Deze verplichting is vastgelegd in de Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo) 2015, specifiek in artikel 2.1.61. De minimale Mantelzorgwaardering omvat € 15 per mantelzorger. In 2025 telt Dalfsen 800 mantelzorgers, dus dat komt neer op € 12.000. Het budget in 2025 is € 80.000. Voorstel is om dit budget te verlagen naar € 40.000	

A. Maatschappelijke impact				Score	3
Impact op	1. Geen tot weinig	2. Merkbaar	3. Substantieel		
Het voorzieningenniveau	Geen tot weinig veranderingen	Enkele veranderingen, maar voorzieningen blijven grotendeels in stand.	Lager aanbod voorzieningen. Raakt een groot deel van de inwoners		
Inwoners, bedrijven en instellingen	Geen tot weinig veranderingen	Ervaren veranderingen in de werkwijze, lokale lasten en ondersteuning etc.	Aanzienlijk minder ondersteuning, hogere lokale lasten en/of organisaties moeten veranderen/afschalen		
Het beleid en de ambities van de gemeente	Beleid en ambities van de gemeente blijven (nagenoeg) onveranderd.	Onderdelen van het beleid en ambities worden hierdoor niet gerealiseerd.	Met de ombuiging moeten concessies worden gedaan aan ambities en beleid van de gemeente.		
Toelichting Door het proces rondom de mantelzorgwaardering anders in te richten zal het maatschappelijk effect nihil zijn. De ervaring van de huidige opzet rondom de mantelzorgwaardering leert dat de waardering nu een doel voor inwoners is i.p.v. een middel. Het verlagen van de mantelzorgwaardering heeft wel een signaalwerking; mantelzorgers voelen zich mogelijk minder gewaardeerd.					

B. Financieel effect					
Besparing/inkomsten	2026	2027	2028	2029	Toelichting: De besparing kan met ingang van 2026 structureel worden gerealiseerd. Bij een minimale inzet op mantelzorgwaardering is een bezuiniging van € 68.000 mogelijk.
Structurele besparing per jaar	€ 40.000	€ 40.000	€ 40.000	€ 40.000	
Incidentele besparing					
Structurele extra inkomsten per jaar					
Incidentele extra inkomsten					
Saldo ombuiging	€ 40.000	€ 40.000	€ 40.000	€ 40.000	
Investerings-, transitie- of frictiekosten Er zijn geen investerings-, transitie- of frictiekosten.					

C. Wat is er nodig om de maatregel uit te voeren?		
1	Wat is, op hoofdlijnen, de aanpak om deze ombuiging te realiseren?	Interne aanpassing van het proces van de mantelzorgwaardering.
2	Welke andere partijen moeten worden betrokken bij de voorbereiding en/of de realisatie van deze ombuiging?	Saam Welzijn
3	Welke randvoorwaarden zijn er?	

4	Welke risico's zijn er voor de voorbereiding en uitvoering van deze ombuiging? En welke beheersmaatregelen zijn daarvoor mogelijk?	
5	Met welke andere ombuigingsmogelijkheden, ontwikkelingen of voornemens uit deze ombuigingsoperatie hangt deze ombuiging samen? En hóe hangen die samen?	

D. Effect op de ambtelijke organisatie		
1	Vallen er door deze ombuiging ambtelijke uren vrij? Zo ja, hoeveel fte omvat dit?	Nee, de ambtelijke inzet blijft hetzelfde wanneer het proces van de mantelzorgwaardering hetzelfde blijft.
2	Heeft deze ombuiging effect op de werkwijze van de ambtelijke organisatie? Zo ja, wat verandert daarin?	

4.24 Afschaffen minimabeleid CAK	Potentieel financieel effect in 2026: € 60.000
	Begrotingsprogramma: 3. Samen leven
Toelichting Het afschaffen van het minimabeleid CAK. We hanteren nu minimabeleid bij het CAK. Het idee erachter is dat we daarmee aansluiten bij de regelingen van de participatiewet. Er wordt dus gerekend met 110% van het minimum, in plaats van 100%. Op die manier proberen we inwoners met een laag inkomen te ondersteunen, passend bij het participatiebeleid.	

A. Maatschappelijke impact				Score	7
Impact op	1. Geen tot weinig	2. Merkbaar	3. Substantieel		
Het voorzieningenniveau	Geen tot weinig veranderingen	Enkele veranderingen, maar voorzieningen blijven grotendeels in stand.	Lager aanbod voorzieningen. Raakt een groot deel van de inwoners		
Inwoners, bedrijven en instellingen	Geen tot weinig veranderingen	Ervaren veranderingen in de werkwijze, lokale lasten en ondersteuning etc.	Aanzienlijk minder ondersteuning, hogere lokale lasten en/of organisaties moeten veranderen/afschalen		
Het beleid en de ambities van de gemeente	Beleid en ambities van de gemeente blijven (nagenoeg) onveranderd.	Onderdelen van het beleid en ambities worden hierdoor niet gerealiseerd.	Met de ombuiging moeten concessies worden gedaan aan ambities en beleid van de gemeente.		
Toelichting Dit heeft impact op inwoners met een laag inkomen. Die moeten dan namelijk een hogere eigen bijdrage betalen bij het CAK. Dit sluit niet aan bij het participatiebeleid van de gemeente Dalfsen om deze doelgroep juist te ondersteunen en ontlasten.					

B. Financieel effect					
Besparing/inkomsten	2026	2027	2028	2029	Toelichting: Per 1 april 2025 krijgen 348 personen een vrijstelling met ons huidige minimabeleid. Zij ontvangen € 21,-, want totaal neerkomt op € 87.696 euro. Volgens het CAK kun je niet per definitie zeggen dat al die 348 mensen dan een eigen bijdrage moeten betalen, daarom gerekend met 70%.
Structurele besparing per jaar	€ 60.000	€ 60.000	€ 60.000	€ 60.000	
Incidentele besparing					
Structurele extra inkomsten per jaar					
Incidentele extra inkomsten					
Saldo ombuiging	€ 60.000	€ 60.000	€ 60.000	€ 60.000	
Investerings-, transitie- of frictiekosten Er zijn geen investerings-, transitie- of frictiekosten.					

C. Wat is er nodig om de maatregel uit te voeren?		
1	Wat is, op hoofdlijnen, de aanpak om deze ombuiging te realiseren?	Afstemming nodig met collega's participatie om te kijken naar de mogelijke gevolgen. Werkprocessen processen aanpassen.
2	Welke andere partijen moeten worden betrokken bij de voorbereiding en/of de realisatie van deze ombuiging?	De raad, want dit gaat in tegen bestaand beleid. In de uitvoering zullen ook externe partijen geïnformeerd moeten worden zoals bewindvoerders.
3	Welke randvoorwaarden zijn er?	

4	Welke risico's zijn er voor de voorbereiding en uitvoering van deze ombuiging? En welke beheersmaatregelen zijn daarvoor mogelijk?	Dit heeft impact op inwoners met een laag inkomen. Die moeten dan namelijk een hogere eigen bijdrage betalen bij het CAK. Dit past niet binnen het participatiebeleid van de gemeente Dalfsen om deze doelgroep juist te ondersteunen en ontlasten. Verder geen risico's bij het uitvoeren. Wijziging aan zich is simpel toe te passen. Er zijn wel mogelijk gevolgen voor een stijging van het aantal bijstandsaanvragen, dus daar moet naar gekeken worden.
5	Met welke andere ombuigingsmogelijkheden, ontwikkelingen of voornemens uit deze ombuigingsoperatie hangt deze ombuiging samen? En hóe hangen die samen?	-

D. Effect op de ambtelijke organisatie

1	Vallen er door deze ombuiging ambtelijke uren vrij? Zo ja, hoeveel fte omvat dit?	Kost eerder ambtelijke uren. Als we het afschaffen dan komen er meer aanvragen binnen voor de bijzondere bijstand. Dus het kost naar alle waarschijnlijkheid juist meer fte. Dit is echter niet hard te maken in precieze cijfers.
2	Heeft deze ombuiging effect op de werkwijze van de ambtelijke organisatie? Zo ja, wat verandert daarin?	Meer aanvragen bijzondere bijstand.

4.25 Aframen begroting beschermd wonen	Potentieel financieel effect in 2026: € 75.000
	Begrotingsprogramma: 3. Samen leven
Toelichting Vanuit de verwachting de volledige begroting niet volledig t.b.v. Beschermd Wonen en/of Beschermd Thuis uit te nutten kan een bedrag à € 50.000- 100.000 afgeraamd worden. De aanname is dat er voor 2026 geen tot weinig maatschappelijke impact is. Evt. doordecentralisatie budgetten Beschermd Wonen per 01-01-2026 lijkt op dit moment niet haalbaar. Wanneer dit per 2027 wel doorgang vindt, wordt regio IJssel Vecht geen nadeelregio, en zal er sprake zijn van minder vrijval. Dat maakt dat het structureel inboeken van € 100.000 na 2026 sterk af te raden is.	

A. Maatschappelijke impact				Score	3
Impact op	1. Geen tot weinig	2. Merkbaar	3. Substantieel		
Het voorzieningenniveau	Geen tot weinig veranderingen	Enkele veranderingen, maar voorzieningen blijven grotendeels in stand.	Lager aanbod voorzieningen. Raakt een groot deel van de inwoners		
Inwoners, bedrijven en instellingen	Geen tot weinig veranderingen	Ervaren veranderingen in de werkwijze, lokale lasten en ondersteuning etc.	Aanzienlijk minder ondersteuning, hogere lokale lasten en/of organisaties moeten veranderen/afschalen		
Het beleid en de ambities van de gemeente	Beleid en ambities van de gemeente blijven (nagenoeg) onveranderd.	Onderdelen van het beleid en ambities worden hierdoor niet gerealiseerd.	Met de ombuiging moeten concessies worden gedaan aan ambities en beleid van de gemeente.		
Toelichting Succesvolle matching tussen beschikbare en benodigde woningen, het beschikbaar komen van kleine éénpersoons-huurappartementen en een bevordering van door- en uitstroom uit Beschermd Wonen kan ervoor zorgen dat de huidig vastgestelde begroting volledig uitgenut wordt. De voorgestelde aframing kan in 2026 mogelijk zorgen voor een tekort aan financiële middelen.					

B. Financieel effect					
Besparing/inkomsten	2026	2027	2028	2029	Toelichting: De besparing kan met ingang van 2026 structureel worden gerealiseerd
Structurele besparing per jaar					
Incidentele besparing	€ 75.000				
Structurele extra inkomsten per jaar					
Incidentele extra inkomsten					
Saldo ombuiging	€ 75.000	€	€	€	
Investerings-, transitie- of frictiekosten Er zijn geen investerings-, transitie- of frictiekosten.					

C. Wat is er nodig om de maatregel uit te voeren?		
1	Wat is, op hoofdlijnen, de aanpak om deze ombuiging te realiseren?	-
2	Welke andere partijen moeten worden betrokken bij de voorbereiding en/of de realisatie van deze ombuiging?	-
3	Welke randvoorwaarden zijn er?	-

4	Welke risico's zijn er voor de voorbereiding en uitvoering van deze ombuiging? En welke beheersmaatregelen zijn daarvoor mogelijk?	-
5	Met welke andere ombuigingsmogelijkheden, ontwikkelingen of voornemens uit deze ombuigingsoperatie hangt deze ombuiging samen? En hóe hangen die samen?	-

D. Effect op de ambtelijke organisatie

1	Vallen er door deze ombuiging ambtelijke uren vrij? Zo ja, hoeveel fte omvat dit?	-
2	Heeft deze ombuiging effect op de werkwijze van de ambtelijke organisatie? Zo ja, wat verandert daarin?	-

4.26 Halveren ouderenregeling	Potentieel financieel effect in 2026: € 4.000
	Begrotingsprogramma: 3. Samen leven
Toelichting Oudere inwoners met inkomen tot 110% worden met dit budget in staat gesteld om mee te doen in de samenleving.	

A. Maatschappelijke impact				Score	7
Impact op	1. Geen tot weinig	2. Merkbaar	3. Substantieel		
Het voorzieningenniveau	Geen tot weinig veranderingen	Enkele veranderingen, maar voorzieningen blijven grotendeels in stand.	Lager aanbod voorzieningen. Raakt een groot deel van de inwoners		
Inwoners, bedrijven en instellingen	Geen tot weinig veranderingen	Ervaren veranderingen in de werkwijze, lokale lasten en ondersteuning etc.	Aanzienlijk minder ondersteuning, hogere lokale lasten en/of organisaties moeten veranderen/afschalen		
Het beleid en de ambities van de gemeente	Beleid en ambities van de gemeente blijven (nagenoeg) onveranderd.	Onderdelen van het beleid en ambities worden hierdoor niet gerealiseerd.	Met de ombuiging moeten concessies worden gedaan aan ambities en beleid van de gemeente.		
Toelichting Minder maatschappelijk participatie mogelijk voor deze doelgroep. Ouderen zullen sneller in eenzaamheid verkeren. Vereenzaming heeft meer gevolgen als depressies, angst en ook kans op een achteruitgang van de fysieke gezondheid.					

B. Financieel effect					
Besparing/inkomsten	2026	2027	2028	2029	Toelichting: De besparing kan met ingang van 2026 structureel worden gerealiseerd. De vraag is of het bedrag dan nog toereikend genoeg is voor het doel, maatschappelijke participatie.
Structurele besparing per jaar	€ 4.000	€ 4.000	€ 4.000	€ 4.000	
Incidentele besparing					
Structurele extra inkomsten per jaar					
Incidentele extra inkomsten					
Saldo ombuiging	€ 4.000	€ 4.000	€ 4.000	€ 4.000	
Investerings-, transitie- of frictiekosten Er zijn geen investerings-, transitie- of frictiekosten.					

C. Wat is er nodig om de maatregel uit te voeren?		
1	Wat is, op hoofdlijnen, de aanpak om deze ombuiging te realiseren?	Ouderen moeten tijdig geïnformeerd worden. Het is een jaarlijks uitkering waarvan ouderen o.a. lidmaatschappen van verenigingen betalen. Abrupt stoppen van deze regeling kan zorgen voor financiële problemen.
2	Welke andere partijen moeten worden betrokken bij de voorbereiding en/of de realisatie van deze ombuiging?	Het voorveld moet geïnformeerd worden.
3	Welke randvoorwaarden zijn er?	
4	Welke risico's zijn er voor de voorbereiding en uitvoering van deze ombuiging? En welke beheersmaatregelen zijn daarvoor mogelijk?	De beleidsregels Bijzondere Bijstand waar de ouderenregeling onder valt staan eigenlijk al klaar om voorgesteld te worden. Eigenlijk zouden ze dan aangehouden moeten worden, als hier nog andere keuzes in gemaakt moeten worden.

5	Met welke andere ombuigingsmogelijkheden, ontwikkelingen of voornemens uit deze ombuigingsoperatie hangt deze ombuiging samen? En hóe hangen die samen?	
---	---	--

D. Effect op de ambtelijke organisatie		
1	Vallen er door deze ombuiging ambtelijke uren vrij? Zo ja, hoeveel fte omvat dit?	Het is niet in te schatten hoeveel ambtelijke uren er vrij zullen vallen. Eventueel een kleine besparing op consultants. Druk kan bijvoorbeeld wel hoger worden bij maatschappelijk werk.
2	Heeft deze ombuiging effect op de werkwijze van de ambtelijke organisatie? Zo ja, wat verandert daarin?	-

4.28 Halveren kindregeling	Potentieel financieel effect in 2026: € 34.000
	Begrotingsprogramma: 3. Samen leven
Toelichting Jongeren tot 18 jaar met inkomen tot 120% bijstandsnorm mogelijkheid bieden voor deelname aan culturele, maatschappelijke, sportieve en recreatieve activiteiten	

A. Maatschappelijke impact				Score	7
Impact op	1. Geen tot weinig	2. Merkbaar	3. Substantieel		
Het voorzieningenniveau	Geen tot weinig veranderingen	Enkele veranderingen, maar voorzieningen blijven grotendeels in stand.	Lager aanbod voorzieningen. Raakt een groot deel van de inwoners		
Inwoners, bedrijven en instellingen	Geen tot weinig veranderingen	Ervaren veranderingen in de werkwijze, lokale lasten en ondersteuning etc.	Aanzienlijk minder ondersteuning, hogere lokale lasten en/of organisaties moeten veranderen/afschalen		
Het beleid en de ambities van de gemeente	Beleid en ambities van de gemeente blijven (nagenoeg) onveranderd.	Onderdelen van het beleid en ambities worden hierdoor niet gerealiseerd.	Met de ombuiging moeten concessies worden gedaan aan ambities en beleid van de gemeente.		
Toelichting Kinderarmoede heeft vele gevolgen voor een kind. Denk aan ongelijke kansen in het leven, sociale uitsluiting en zelfs gezondheidsproblemen. De kindregeling draagt er nu aan bij dat deze kinderen mee kunnen doen in maatschappij en de kans krijgen zicht te ontwikkelen.					

B. Financieel effect					
Besparing/inkomsten	2026	2027	2028	2029	Toelichting: De besparing kan met ingang van 2026 structureel worden gerealiseerd
Structurele besparing per jaar	€ 34.000	€ 34.000	€ 34.000	€ 34.000	
Incidentele besparing					
Structurele extra inkomsten per jaar					
Incidentele extra inkomsten					
Saldo ombuiging	€ 34.000	€ 34.000	€ 34.000	€ 34.000	
Investerings-, transitie- of frictiekosten Er zijn geen investerings-, transitie- of frictiekosten.					

C. Wat is er nodig om de maatregel uit te voeren?		
1	Wat is, op hoofdlijnen, de aanpak om deze ombuiging te realiseren?	College moet besluiten deze regeling te beëindigen. Daarnaast moeten ouders tijdig geïnformeerd worden omdat deze rekeninghouden met deze bijdragen.
2	Welke andere partijen moeten worden betrokken bij de voorbereiding en/of de realisatie van deze ombuiging?	De winkeliers die nu aanbieder zijn.
3	Welke randvoorwaarden zijn er?	/
4	Welke risico's zijn er voor de voorbereiding en uitvoering van deze ombuiging? En welke beheersmaatregelen zijn daarvoor mogelijk?	De beleidsregels Bijzondere Bijstand staan eigenlijk al klaar om voorgesteld te worden. Eigenlijk zouden ze dan aangehouden moeten worden, als hier nog andere keuzes in gemaakt moeten worden.

5	Met welke andere ombuigingsmogelijkheden, ontwikkelingen of voornemens uit deze ombuigingsoperatie hangt deze ombuiging samen? En hóe hangen die samen?	/
---	---	---

D. Effect op de ambtelijke organisatie		
1	Vallen er door deze ombuiging ambtelijke uren vrij? Zo ja, hoeveel fte omvat dit?	Er vallen uren van de consultants weg. Het is niet goed in te schatten hoeveel uur dit daadwerkelijk is.
2	Heeft deze ombuiging effect op de werkwijze van de ambtelijke organisatie? Zo ja, wat verandert daarin?	Niet passend bij beleidsnota financiële bestaanszekerheid 2015 -2028

4.29 Schrappen regeling chronisch zieken	Potentieel financieel effect in 2026: € 68.000
	Begrotingsprogramma: 3. Samen leven
Toelichting Inwoners met een chronische ziekte maken extra veel zorgkosten en krijgen daarvoor een tegemoetkoming. Betreft inwoners met een inkomen tot 130 % bijstandsnorm.	

A. Maatschappelijke impact				Score	7
Impact op	1. Geen tot weinig	2. Merkbaar	3. Substantieel		
Het voorzieningenniveau	Geen tot weinig veranderingen	Enkele veranderingen, maar voorzieningen blijven grotendeels in stand.	Lager aanbod voorzieningen. Raakt een groot deel van de inwoners		
Inwoners, bedrijven en instellingen	Geen tot weinig veranderingen	Ervaren veranderingen in de werkwijze, lokale lasten en ondersteuning etc.	Aanzienlijk minder ondersteuning, hogere lokale lasten en/of organisaties moeten veranderen/afschalen		
Het beleid en de ambities van de gemeente	Beleid en ambities van de gemeente blijven (nagenoeg) onveranderd.	Onderdelen van het beleid en ambities worden hierdoor niet gerealiseerd.	Met de ombuiging moeten concessies worden gedaan aan ambities en beleid van de gemeente.		
Toelichting Wanneer deze doelgroep de zorgkosten niet meer kan betalen raken deze in de armoede en schulden. Daarnaast zullen veel ook weer binnen komen via de bijzondere bijstand.					

B. Financieel effect					
Besparing/inkomsten	2026	2027	2028	2029	Toelichting: De besparing kan met ingang van 2026 structureel worden gerealiseerd. Het is onduidelijk welke extra kosten dit gaat opleveren, via de bijzondere bijstand of schuldhulpverlening.
Structurele besparing per jaar	€ 68.000	€ 68.000	€ 68.000	€ 68.000	
Incidentele besparing					
Structurele extra inkomsten per jaar					
Incidentele extra inkomsten					
Saldo ombuiging	€ 68.000	€ 68.000	€ 68.000	€ 68.000	
Investerings-, transitie- of frictiekosten Er zijn geen investerings-, transitie- of frictiekosten.					

C. Wat is er nodig om de maatregel uit te voeren?		
1	Wat is, op hoofdlijnen, de aanpak om deze ombuiging te realiseren?	College moet besluiten deze regeling te beëindigen. Daarnaast moet de doelgroep tijdig geïnformeerd worden. Dit op korte termijn eindigen kan financiële problemen opleveren.
2	Welke andere partijen moeten worden betrokken bij de voorbereiding en/of de realisatie van deze ombuiging?	-
3	Welke randvoorwaarden zijn er?	Deze regeling werkt preventief.
4	Welke risico's zijn er voor de voorbereiding en uitvoering van deze ombuiging? En welke beheersmaatregelen zijn daarvoor mogelijk?	De beleidsregels Bijzondere Bijstand staan eigenlijk al klaar om voorgesteld te worden. Eigenlijk zouden ze dan aangehouden moeten worden, als hier nog andere keuzes in gemaakt moeten worden.
5	Met welke andere ombuigingsmogelijkheden, ontwikkelingen of voornemens uit deze	-

	ombuigingsoperatie hangt deze ombuiging samen? En hóe hangen die samen?	
--	---	--

D. Effect op de ambtelijke organisatie		
1	Vallen er door deze ombuiging ambtelijke uren vrij? Zo ja, hoeveel fte omvat dit?	Er zal minder werk zijn voor de consultants. Hoeveel minder is niet in te schatten.
2	Heeft deze ombuiging effect op de werkwijze van de ambtelijke organisatie? Zo ja, wat verandert daarin?	-

4.30 Vangnet zwemveiligheid	Potentieel financieel effect in 2026: € 10.000
	Begrotingsprogramma: 3. Samen leven
Toelichting Financiële ondersteuning aan inwoners tot 120% bijstandsnorm voor (groeps)zwemlessen om zwemvaardig te worden.	

A. Maatschappelijke impact				Score	5
Impact op	1. Geen tot weinig	2. Merkbaar	3. Substantieel		
Het voorzieningenniveau	Geen tot weinig veranderingen	Enkele veranderingen, maar voorzieningen blijven grotendeels in stand.	Lager aanbod voorzieningen. Raakt een groot deel van de inwoners		
Inwoners, bedrijven en instellingen	Geen tot weinig veranderingen	Ervaren veranderingen in de werkwijze, lokale lasten en ondersteuning etc.	Aanzienlijk minder ondersteuning, hogere lokale lasten en/of organisaties moeten veranderen/afschalen		
Het beleid en de ambities van de gemeente	Beleid en ambities van de gemeente blijven (nagenoeg) onveranderd.	Onderdelen van het beleid en ambities worden hierdoor niet gerealiseerd.	Met de ombuiging moeten concessies worden gedaan aan ambities en beleid van de gemeente.		
Toelichting Geeft inwoners de kans om hun zwemdiploma te halen. Is belangrijk voor de veiligheid van onze inwoners. De raad heeft dit zelf als motie ingebracht.					

B. Financieel effect					
Besparing/inkomsten	2026	2027	2028	2029	Toelichting: De besparing kan met ingang van 2026 structureel worden gerealiseerd
Structurele besparing per jaar	€ 10.000	€ 10.000	€ 10.000	€ 10.000	
Incidentele besparing					
Structurele extra inkomsten per jaar					
Incidentele extra inkomsten					
Saldo ombuiging	€ 10.000	€ 10.000	€ 10.000	€ 10.000	
Investerings-, transitie- of frictiekosten Er zijn geen investerings-, transitie- of frictiekosten.					

C. Wat is er nodig om de maatregel uit te voeren?		
1	Wat is, op hoofdlijnen, de aanpak om deze ombuiging te realiseren?	Vanuit een motie van de raad tot stand gekomen. Afschaffen moet via college. Daarnaast moeten inwoners tijdig ingelicht worden.
2	Welke andere partijen moeten worden betrokken bij de voorbereiding en/of de realisatie van deze ombuiging?	Zwemverenigingen
3	Welke randvoorwaarden zijn er?	Hou er rekening mee dat de veiligheid van inwoners in gevaar komt.
4	Welke risico's zijn er voor de voorbereiding en uitvoering van deze ombuiging? En welke beheersmaatregelen zijn daarvoor mogelijk?	Zie punt 1.
5	Met welke andere ombuigingsmogelijkheden, ontwikkelingen of voornemens uit deze ombuigingsoperatie hangt deze ombuiging samen? En hóe hangen die samen?	-

D. Effect op de ambtelijke organisatie		
1	Vallen er door deze ombuiging ambtelijke uren vrij? Zo ja, hoeveel fte omvat dit?	Loopt via consultants. Gaat maar om een enkeling dus impact op uren zal klein zijn.
2	Heeft deze ombuiging effect op de werkwijze van de ambtelijke organisatie? Zo ja, wat verandert daarin?	-

4.31 Terugdraaien ondersteuning voorveld vroegsignalering	Potentieel financieel effect in 2026: € 19.200
	Begrotingsprogramma: 3. Samen leven
Toelichting Vroegtijdig hulp bieden bij het ontstaan van schulden. Dit voorkomt uiteindelijk dat iemand in grote schulden terecht komt. Onderdeel landelijke basisdienstverlening	

A. Maatschappelijke impact				Score	7
Impact op	1. Geen tot weinig	2. Merkbaar	3. Substantieel		
Het voorzieningenniveau	Geen tot weinig veranderingen	Enkele veranderingen, maar voorzieningen blijven grotendeels in stand.	Lager aanbod voorzieningen. Raakt een groot deel van de inwoners		
Inwoners, bedrijven en instellingen	Geen tot weinig veranderingen	Ervaren veranderingen in de werkwijze, lokale lasten en ondersteuning etc.	Aanzienlijk minder ondersteuning, hogere lokale lasten en/of organisaties moeten veranderen/afschalen		
Het beleid en de ambities van de gemeente	Beleid en ambities van de gemeente blijven (nagenoeg) onveranderd.	Onderdelen van het beleid en ambities worden hierdoor niet gerealiseerd.	Met de ombuiging moeten concessies worden gedaan aan ambities en beleid van de gemeente.		
Toelichting Gevol: meer schulden, hogere kosten saneringstrajecten, ontruiming, financiële problemen zorgt vaak ook voor gezondheidsproblemen, sociale uitsluiting etc. Daarnaast heeft de raad net de beleidsnota financiële bestaanszekerheid vastgesteld.					

B. Financieel effect					
Besparing/inkomsten	2026	2027	2028	2029	Toelichting: De besparing kan met ingang van 2026 structureel worden gerealiseerd
Structurele besparing per jaar	€ 19.200	€ 19.200	€ 19.200	€ 19.200	
Incidentele besparing					
Structurele extra inkomsten per jaar					
Incidentele extra inkomsten					
Saldo ombuiging	€ 19.200	€ 19.200	€ 19.200	€ 19.200	
Investerings-, transitie- of frictiekosten Er zijn geen investerings-, transitie- of frictiekosten.					

C. Wat is er nodig om de maatregel uit te voeren?		
1	Wat is, op hoofdlijnen, de aanpak om deze ombuiging te realiseren?	Wanneer er gekort wordt op de personele inzet van schuldhelpverlening zal dit vanzelf wegvallen.
2	Welke andere partijen moeten worden betrokken bij de voorbereiding en/of de realisatie van deze ombuiging?	Er ligt een convenant met de woningbouwvereniging getekend door de wethouder.
3	Welke randvoorwaarden zijn er?	Net vastgelegd in beleidsnota financiële bestaanszekerheid. Daarnaast zijn contracten net ondertekend en zal dat pas per 2027 weer kunnen veranderen.
4	Welke risico's zijn er voor de voorbereiding en uitvoering van deze ombuiging? En welke beheersmaatregelen zijn daarvoor mogelijk?	Wanneer er geen vroegsignalering meer plaats zal vinden is er een grote kans op een stijging van de schuldhelpregelingen of kosten voor bewindvoering.

5	Met welke andere ombuigingsmogelijkheden, ontwikkelingen of voornemens uit deze ombuigingsoperatie hangt deze ombuiging samen? En hóe hangen die samen?	Personele inzet.
---	---	------------------

D. Effect op de ambtelijke organisatie		
1	Vallen er door deze ombuiging ambtelijke uren vrij? Zo ja, hoeveel fte omvat dit?	Ja er valt ongeveer 0,25 fte vrij
2	Heeft deze ombuiging effect op de werkwijze van de ambtelijke organisatie? Zo ja, wat verandert daarin?	Ja, is nu onderdeel van onze dienstverlening.

4.32 Halveren individuele inkomenstoelag	Potentieel financieel effect in 2026: € 42.000
	Begrotingsprogramma: 3. Samen leven

Toelichting

Jaarlijkse financiële tegemoetkoming voor inwoners die langdurig van een laag inkomen moeten rondkomen en geen uitzicht hebben op inkomensverbetering.

A. Maatschappelijke impact				Score	6
Impact op	1. Geen tot weinig veranderingen	2. Merkbaar	3. Substantieel		
Het voorzieningenniveau	Geen tot weinig veranderingen	Enkele veranderingen, maar voorzieningen blijven grotendeels in stand.	Lager aanbod voorzieningen. Raakt een groot deel van de inwoners		
Inwoners, bedrijven en instellingen	Geen tot weinig veranderingen	Ervaren veranderingen in de werkwijze, lokale lasten en ondersteuning etc.	Aanzienlijk minder ondersteuning, hogere lokale lasten en/of organisaties moeten veranderen/afschalen		
Het beleid en de ambities van de gemeente	Beleid en ambities van de gemeente blijven (nagenoeg) onveranderd.	Onderdelen van het beleid en ambities worden hierdoor niet gerealiseerd.	Met de ombuiging moeten concessies worden gedaan aan ambities en beleid van de gemeente.		

Toelichting

Wanneer deze regeling wordt verminderd betekent dit ook minder financiële ruimten voor kwetsbare inwoners. Het is onderzoek gebleken dat deze ruimte zorgt voor minder stres bij inwoners. Het armoederisico zal stijgen wanneer deze regeling wordt versoerd.

B. Financieel effect					
Besparing/inkomsten	2026	2027	2028	2029	Toelichting: De besparing kan met ingang van 2026 structureel worden gerealiseerd
Structurele besparing per jaar	€ 42.000	€ 42.000	€ 42.000	€ 42.000	
Incidentele besparing					
Structurele extra inkomsten per jaar					
Incidentele extra inkomsten					
Saldo ombuiging	€ 42.000	€ 42.000	€ 42.000	€ 42.000	
Investerings-, transitie- of frictiekosten					
Er zijn geen investerings-, transitie- of frictiekosten.					

C. Wat is er nodig om de maatregel uit te voeren?		
1	Wat is, op hoofdlijnen, de aanpak om deze ombuiging te realiseren?	College moet besluiten deze regeling aan te passen. Inwoners moeten op tijd op de hoogte gesteld worden. Veel inwoners houden rekening met deze toeslag. Wanneer dit zomaar gekort wordt kan dat financiële problemen opleveren.
2	Welke andere partijen moeten worden betrokken bij de voorbereiding en/of de realisatie van deze ombuiging?	-
3	Welke randvoorwaarden zijn er?	De beleidsregels Bijzondere Bijstand staan eigenlijk al klaar om voorgesteld te worden. Eigenlijk zouden ze dan aangehouden moeten worden, als hier nog andere keuzes in gemaakt moeten worden.

4	Welke risico's zijn er voor de voorbereiding en uitvoering van deze ombuiging? En welke beheersmaatregelen zijn daarvoor mogelijk?	Hou er rekening mee dat deze toeslag voor mensen nodig is om onverwacht of grote uitgave te kunnen doen. Wanneer dit niet meer kan is een groter risico op schulden wat uiteindelijk weer geld kost bij de schuldhelpverlening.
5	Met welke andere ombuigingsmogelijkheden, ontwikkelingen of voornemens uit deze ombuigingsoperatie hangt deze ombuiging samen? En hóe hangen die samen?	Schuldhelpverlening

D. Effect op de ambtelijke organisatie		
1	Vallen er door deze ombuiging ambtelijke uren vrij? Zo ja, hoeveel fte omvat dit?	Nee. Aanvragen blijven bij halvering hetzelfde.
2	Heeft deze ombuiging effect op de werkwijze van de ambtelijke organisatie? Zo ja, wat verandert daarin?	Het zou niet passend zijn bij de beleidsnota bestaanszekerheid.

4.33 Stoppen tegemoetkoming hoge zorgkosten	Potentieel financieel effect in 2026: € 49.000
	Begrotingsprogramma: 3. Samen leven

Toelichting

Regeling om tegemoet te komen in hoge zorgkosten van inwoners met een laag inkomen.

A. Maatschappelijke impact				Score	6
Impact op	1. Geen tot weinig	2. Merkbaar	3. Substantieel		
Het voorzieningenniveau	Geen tot weinig veranderingen	Enkele veranderingen, maar voorzieningen blijven grotendeels in stand.	Lager aanbod voorzieningen. Raakt een groot deel van de inwoners		
Inwoners, bedrijven en instellingen	Geen tot weinig veranderingen	Ervaren veranderingen in de werkwijze, lokale lasten en ondersteuning etc.	Aanzienlijk minder ondersteuning, hogere lokale lasten en/of organisaties moeten veranderen/afschalen		
Het beleid en de ambities van de gemeente	Beleid en ambities van de gemeente blijven (nagenoeg) onveranderd.	Onderdelen van het beleid en ambities worden hierdoor niet gerealiseerd.	Met de ombuiging moeten concessies worden gedaan aan ambities en beleid van de gemeente.		

Toelichting

Wanneer inwoners deze regeling niet meer zullen ontvangen zullen ze waarschijnlijk opnieuw binnenkomen via de bijzondere bijstand of schuldhulpverlening.

B. Financieel effect					
Besparing/inkomsten	2026	2027	2028	2029	Toelichting: De besparing kan met ingang van 2026 structureel worden gerealiseerd
Structurele besparing per jaar	€ 49.000	€ 49.000	€ 49.000	€ 49.000	
Incidentele besparing					
Structurele extra inkomsten per jaar					
Incidentele extra inkomsten					
Saldo ombuiging	€ 49.000	€ 49.000	€ 49.000	€ 49.000	

Investerings-, transitie- of frictiekosten

Er zijn geen investerings-, transitie- of frictiekosten.

C. Wat is er nodig om de maatregel uit te voeren?		
1	Wat is, op hoofdlijnen, de aanpak om deze ombuiging te realiseren?	College moet besluiten deze regeling te beëindigen. Daarnaast moet de doelgroep tijdig geïnformeerd worden. Dit op korte termijn eindigen kan financiële problemen opleveren.
2	Welke andere partijen moeten worden betrokken bij de voorbereiding en/of de realisatie van deze ombuiging?	-
3	Welke randvoorwaarden zijn er?	De beleidsregels Bijzondere Bijstand staan eigenlijk al klaar om voorgesteld te worden. Eigenlijk zouden ze dan aangehouden moeten worden, als hier nog andere keuzes in gemaakt moeten worden.

4	Welke risico's zijn er voor de voorbereiding en uitvoering van deze ombuiging? En welke beheersmaatregelen zijn daarvoor mogelijk?	Dit is een preventieve regeling. Wanneer je deze regeling afschaft komen de inwoners via andere regelingen of via de schuldhulpverlening weer terug.
5	Met welke andere ombuigingsmogelijkheden, ontwikkelingen of voornemens uit deze ombuigingsoperatie hangt deze ombuiging samen? En hóe hangen die samen?	-

D. Effect op de ambtelijke organisatie

1	Vallen er door deze ombuiging ambtelijke uren vrij? Zo ja, hoeveel fte omvat dit?	Er zullen wat ambtelijke uren vrij vallen bij de consultants wanneer ze geen aanvragen meet hoeven te doen. Hoeveel is niet in te schatten.
2	Heeft deze ombuiging effect op de werkwijze van de ambtelijke organisatie? Zo ja, wat verandert daarin?	-

4.34 Stoppen met werkwijze Regionale Opvang Locatie (ROL) Zwolle	Potentieel financieel effect in 2026: € 57.600
	Begrotingsprogramma: 3. Samen leven
Toelichting Sinds 2023 worden gekoppelde statushouders die wachten op huisvesting ondergebracht bij de ROL Zwolle. Dit biedt de mogelijkheid om statushouders voor huisvesting al te laten starten met hun inburgering en opbouw van participatie in de regio waar ze definitief komen wonen. We nemen hieraan deel met 5 gemeenten en er is een gezamenlijke werkwijze ontwikkeld. Op dit moment start de begeleiding 3 weken na koppeling aan Dalfsen. Consulanten pakken dan al de begeleiding op ihkv de vroege start. Dit vraagt personele inzet. Stoppen met de werkwijze op de ROL betekent dat we alleen nog focus hebben op de statushouders die al daadwerkelijk gehuisvest zijn of waarbij zicht is op huisvesting. Betekent minder grote caseload, minder fte inzet. Hiermee ga je terug naar de oude situatie en doe je niet meer aan de vroege start. Tevens houden we ons daar mee niet meer aan de regionale afspraken.	

A. Maatschappelijke impact			Score	6
Impact op	1. Geen tot weinig veranderingen	2. Merkbaar	3. Substantieel	
Het voorzieningenniveau	Geen tot weinig veranderingen	Enkele veranderingen, maar voorzieningen blijven grotendeels in stand.	Lager aanbod voorzieningen. Raakt een groot deel van de inwoners	
Inwoners, bedrijven en instellingen	Geen tot weinig veranderingen	Ervaren veranderingen in de werkwijze, lokale lasten en ondersteuning etc.	Aanzienlijk minder ondersteuning, hogere lokale lasten en/of organisaties moeten veranderen/afschalen	
Het beleid en de ambities van de gemeente	Beleid en ambities van de gemeente blijven (nagenoeg) onveranderd.	Onderdelen van het beleid en ambities worden hierdoor niet gerealiseerd.	Met de ombuiging moeten concessies worden gedaan aan ambities en beleid van de gemeente.	

Toelichting

- Geen vroege start, hierdoor een achterstand met inburgeren en participeren, die periode is extra lang door de lange wachttijd op huisvesting.
- Binnen de ROL verblijven gekoppelden van vijf gemeenten. Wanneer we als gemeente besluiten de werkwijze niet meer te hanteren zullen die verschillen zichtbaar zijn binnen de ROL. Statushouders zullen omgekoppeld willen worden en er ontstaat weerstand, omdat ze vanuit Dalfsen geen actie zien tot aan huisvesting.
- Na huisvesting is er lange tijd sprake geweest van inactiviteit, dit vraagt intensievere inzet bij de start inburgering. Meer gesprekstijd, meer ondersteuning.
- Statushouders starten later met inburgeren, hierdoor zullen ze langer een beroep doen op een bijstandsuitkering.
- Met 5 gemeenten samen is een ambitie gesteld en zijn afspraken gemaakt over de werkwijze, monitoring en samenwerking. Dalfsen voldoet hier dan niet meer aan, mogelijk heeft dit consequenties voor deelname aan de ROL.
- Visie vanuit de inburgeringswet is een vroege start en zo snel mogelijk participeren. Daar voldoen we dan niet meer aan.

B. Financieel effect					
Besparing/inkomsten	2026	2027	2028	2029	Toelichting: De besparing kan met ingang van 2026 structureel worden gerealiseerd
Structurele besparing per jaar	€ 57.600	€ 57.600	€ 57.600	€ 57.600	
Incidentele besparing					

Structurele extra inkomsten per jaar					
Incidentele extra inkomsten					
Saldo ombuiging	€ 57.600	€ 57.600	€ 57.600	€ 57.600	
Investerings-, transitie- of frictiekosten					
Er zijn geen investerings-, transitie- of frictiekosten.					

C. Wat is er nodig om de maatregel uit te voeren?		
1	Wat is, op hoofdlijnen, de aanpak om deze ombuiging te realiseren?	Bestuurlijk besluit om te stoppen met de werkwijze zoals afgesproken binnen de ROL. Daarbij zal dan onderzocht moeten worden of een dergelijk besluit ook consequenties heeft voor de deelname aan het project. Aangezien met 5 gemeenten via het college is ingestemd met de deelname aan de pilot ROL en de visie van de vroege start.
2	Welke andere partijen moeten worden betrokken bij de voorbereiding en/of de realisatie van deze ombuiging?	Gemeente Zwolle, Staphorst, Zwartewaterland, Steenwijkerland, en het COA
3	Welke randvoorwaarden zijn er?	Wanneer dit besloten wordt zal dit helder moeten worden gecommuniceerd naar alle betrokkenen, ook de statushouders.
4	Welke risico's zijn er voor de voorbereiding en uitvoering van deze ombuiging? En welke beheersmaatregelen zijn daarvoor mogelijk?	Weerstand bij statushouders doordat er geen activiteit is, geen vooruitgang totdat er zicht is op huisvesting, kan veel onrust veroorzaken binnen de ROL. Dat kan reden zijn voor het COA om hier niet mee akkoord te gaan.
5	Met welke andere ombuigingsmogelijkheden, ontwikkelingen of voornemens uit deze ombuigingsoperatie hangt deze ombuiging samen? En hoe hangen die samen?	Indirect met de ombuiging rondom tolkkosten. Voor de dienstverlening aan statushouders die verblijven bij de ROL worden ook tolkkosten gemaakt.

D. Effect op de ambtelijke organisatie		
1	Vallen er door deze ombuiging ambtelijke uren vrij? Zo ja, hoeveel fte omvat dit?	Ja, 24 uur. Deze uren betreft de financiële ombuiging
2	Heeft deze ombuiging effect op de werkwijze van de ambtelijke organisatie? Zo ja, wat verandert daarin?	Ja, de werkwijze waar Dalfsen i.s.m. andere gemeenten voor stond wordt dan losgelaten. Dit vraagt ook een aanpassing van het uitvoeringplan inburgering en participatie.

4.35 Stoppen afname tolkdiensten	Potentieel financieel effect in 2026: € 30.000
	Begrotingsprogramma: 3. Samen leven
Toelichting Op dit moment hebben we een overeenkomst voor tolkdiensten. Middels een in 2024 opgestelde richtlijn wordt dit domeinbreed ingezet. Indien gesprekken met anderstaligen vragen om een letterlijke vertaling (inkomen, inburgering, hulpverlening, schulden, juridische termen, huisvesting). We betalen o.b.v. afname. Als we ervoor kiezen om geen tolk meer in te bellen kan dit per jaar tot € 30.000 opleveren. In 2025 wordt er een aanbesteding met de huidige aanbieder opgestart, bij hetzelfde volume kunnen we gereduceerde tarieven vastleggen wat al een besparing kan gaan opleveren afhankelijk van de totale afname per jaar.	

A. Maatschappelijke impact				Score	6
Impact op	1. Geen tot weinig	2. Merkbaar	3. Substantieel		
Het voorzieningenniveau	Geen tot weinig veranderingen	Enkele veranderingen, maar voorzieningen blijven grotendeels in stand.	Lager aanbod voorzieningen. Raakt een groot deel van de inwoners		
Inwoners, bedrijven en instellingen	Geen tot weinig veranderingen	Ervaren veranderingen in de werkwijze, lokale lasten en ondersteuning etc.	Aanzienlijk minder ondersteuning, hogere lokale lasten en/of organisaties moeten veranderen/afschalen		
Het beleid en de ambities van de gemeente	Beleid en ambities van de gemeente blijven (nagenoeg) onveranderd.	Onderdelen van het beleid en ambities worden hierdoor niet gerealiseerd.	Met de ombuiging moeten concessies worden gedaan aan ambities en beleid van de gemeente.		
Toelichting X					

B. Financieel effect					
Besparing/inkomsten	2026	2027	2028	2029	Toelichting: Voor 2026 is de verwachting dat de tolkkosten gelijk blijven aan 2025, tenzij we in 2025 tot gereduceerde tarieven kunnen komen bij de nieuwe aanbesteding. Dus zal de besparing maximaal € 30.000 zijn. Jaren erna is nog niet in te schatten gezien de onzekerheid qua kabinetsontwikkelingen. Vooral in de eerste fase van de inburgering is er meer inzet van een tolkdienst.
Structurele besparing per jaar	€ 30.000	€ 30.000	€ 30.000	€ 30.000	
Incidentele besparing					
Structurele extra inkomsten per jaar					
Incidentele extra inkomsten					
Saldo ombuiging	€ 30.000	€ 30.000	€ 30.000	€ 30.000	
Investerings-, transitie- of frictiekosten Er zijn geen investerings-, transitie- of frictiekosten.					

C. Wat is er nodig om de maatregel uit te voeren?		
1	Wat is, op hoofdlijnen, de aanpak om deze ombuiging te realiseren?	Besluit dat we geen tolkdienst meer inzetten binnen het domein samenleving/ gemeentebreed.
2	Welke andere partijen moeten worden betrokken bij de voorbereiding en/of de realisatie van deze ombuiging?	Global Talk informeren gezien de jarenlange samenwerking die er nu is.

3	Welke randvoorwaarden zijn er?	Dat we voldoen aan onze informatieplicht richting de anderstalige inwoner. En dat de inwoner ook daadwerkelijk kan begrijpen wat wordt bedoeld/ verwacht. Dat consulenten hun werk op een goede manier kunnen blijven uitvoeren.
4	Welke risico's zijn er voor de voorbereiding en uitvoering van deze ombuiging? En welke beheersmaatregelen zijn daarvoor mogelijk?	Dat consulenten gaan aangeven dat ze op die wijze hun werk niet kunnen uitvoeren, dus die zullen dan vanaf dag 1 goed aangesloten moeten worden op het proces. Dat inwoners verwachten dat inzet van een tolk mogelijk is, ook zij dienen goed geïnformeerd te worden over welke opties er dan zijn.
5	Met welke andere ombuigingsmogelijkheden, ontwikkelingen of voornemens uit deze ombuigingsoperatie hangt deze ombuiging samen? En hoe hangen die samen?	Stoppen met de ROL, daar valt een deel van de tolkkosten onder. Echter die kosten zul je dan op een later moment alsnog hebben wanneer de inburgeraar pas na huisvesting start met zijn traject.

D. Effect op de ambtelijke organisatie

1	Vallen er door deze ombuiging ambtelijke uren vrij? Zo ja, hoeveel fte omvat dit?	Nee
2	Heeft deze ombuiging effect op de werkwijze van de ambtelijke organisatie? Zo ja, wat verandert daarin?	Ja, we wijken af van de werkwijze inzake statushouders waar we als gemeente voor staan. Consulenten inburgering en consulenten inkomen zullen voor grote uitdagingen komen te staan in hun gesprekken en hun werk kwalitatief minder goed kunnen uitvoeren.

4.36 Stoppen met preventie statushouders	Potentieel financieel effect in 2026: € 18.000
	Begrotingsprogramma: 3. Samen leven
Toelichting Op dit moment zetten we jaarlijks ongeveer € 18000 in inzake preventie, voor o.a. workshops, trainingen inzake cultuur, klantreizen, opleiding sleutelpersonen enz.	

A. Maatschappelijke impact			Score	6
Impact op	1. Geen tot weinig	2. Merkbaar	3. Substantieel	
Het voorzieningenniveau	Geen tot weinig veranderingen	Enkele veranderingen, maar voorzieningen blijven grotendeels in stand.	Lager aanbod voorzieningen. Raakt een groot deel van de inwoners	
Inwoners, bedrijven en instellingen	Geen tot weinig veranderingen	Ervaren veranderingen in de werkwijze, lokale lasten en ondersteuning etc.	Aanzienlijk minder ondersteuning, hogere lokale lasten en/of organisaties moeten veranderen/afschalen	
Het beleid en de ambities van de gemeente	Beleid en ambities van de gemeente blijven (nagenoeg) onveranderd.	Onderdelen van het beleid en ambities worden hierdoor niet gerealiseerd.	Met de ombuiging moeten concessies worden gedaan aan ambities en beleid van de gemeente.	

Toelichting

Mentaal welzijn hebben we aangemerkt als prioriteit. Dit was al een zorg onder deze doelgroep en die zorg vergroot gezien het politieke klimaat t.a.v. vluchtelingen op dit moment. Het project sleutelpersonen is in 2024 gestart en laat zijn meerwaarde zien. Stoppen met deze preventieve acties levert aan de voorkant geld op, echter de consequentie zal zijn dat wanneer we preventief niks doen er minder ondersteuning beschikbaar is, statushouders lastiger hun weg weten te vinden. Het kan leiden tot verslechtering van mentaal welzijn, verminderde cultuursensitiviteit bij betrokken partners. Op korte termijn zal de impact niet direct zichtbaar zijn, op lange termijn wel. Zowel intern als extern, omdat het aanbod er dan niet meer/minimaal is. Als er niks aan mentaal welzijn wordt gedaan zal dit hogere kosten binnen de zwaardere hulpverlening opleveren. Wellicht zelfs meer WMO ondersteuning vragen.

B. Financieel effect					
Besparing/inkomsten	2026	2027	2028	2029	Toelichting: De besparing kan met ingang van 2026 structureel worden gerealiseerd
Structurele besparing per jaar	€ 18.000	€ 18.000	€ 18.000	€ 18.000	
Incidentele besparing					
Structurele extra inkomsten per jaar					
Incidentele extra inkomsten					
Saldo ombuiging	€ 18.000	€ 18.000	€ 18.000	€ 18.000	

Investerings-, transitie- of frictiekosten

Er zijn geen investerings-, transitie- of frictiekosten.

C. Wat is er nodig om de maatregel uit te voeren?		
1	Wat is, op hoofdlijnen, de aanpak om deze ombuiging te realiseren?	Eind van het jaar aangeven dat we als gemeente preventief niks meer inzetten.
2	Welke andere partijen moeten worden betrokken bij de voorbereiding en/of de realisatie van deze ombuiging?	De Kern en VWN
3	Welke randvoorwaarden zijn er?	-

4	Welke risico's zijn er voor de voorbereiding en uitvoering van deze ombuiging? En welke beheersmaatregelen zijn daarvoor mogelijk?	De kern gaat in 2025 medewerkers opnieuw trainen op de 7 Roses methodiek. Vraagt om hen tijdig in te lichten dat dit niet meer nodig is voor een training gefinancierd door de gemeente.
5	Met welke andere ombuigingsmogelijkheden, ontwikkelingen of voornemens uit deze ombuigingsoperatie hangt deze ombuiging samen? En hóe hangen die samen?	-

D. Effect op de ambtelijke organisatie

1	Vallen er door deze ombuiging ambtelijke uren vrij? Zo ja, hoeveel fte omvat dit?	Dit betreft incidentele taken die de beleidsmedewerker inburgering en uitvoering gezamenlijk oppakken. Op jaarbasis is dit een minimale inspanning.
2	Heeft deze ombuiging effect op de werkwijze van de ambtelijke organisatie? Zo ja, wat verandert daarin?	Ja, preventie en mentaal welzijn zijn een belangrijk onderdeel van het uitvoeringsplan inburgering en participatie. Dit zal dan bijgesteld moeten worden.

4.37 Stoppen module Inburgering via Schulinck	Potentieel financieel effect in 2026: € 6.000
	Begrotingsprogramma: 3. Samen leven
Toelichting De module inburgering op Schulinck geeft toegang tot alle wettelijke en belangrijke info rondom inburgering, welke essentieel is om goed ons werk te doen. Daarbij kunnen we casussen voorleggen en vragen stellen. Kennisbank waar alles terug te vinden is. We betalen per jaar € 6000 voor de toegang tot deze kennisbank	

A. Maatschappelijke impact				Score	4
Impact op	1. Geen tot weinig	2. Merkbaar	3. Substantieel		
Het voorzieningenniveau	Geen tot weinig veranderingen	Enkele veranderingen, maar voorzieningen blijven grotendeels in stand.	Lager aanbod voorzieningen. Raakt een groot deel van de inwoners		
Inwoners, bedrijven en instellingen	Geen tot weinig veranderingen	Ervaren veranderingen in de werkwijze, lokale lasten en ondersteuning etc.	Aanzienlijk minder ondersteuning, hogere lokale lasten en/of organisaties moeten veranderen/afschalen		
Het beleid en de ambities van de gemeente	Beleid en ambities van de gemeente blijven (nagenoeg) onveranderd.	Onderdelen van het beleid en ambities worden hierdoor niet gerealiseerd.	Met de ombuiging moeten concessies worden gedaan aan ambities en beleid van de gemeente.		
Toelichting Als we geen toegang meer hebben tot de kennisbank waar alles vindbaar is, zullen we de info van diverse website moeten halen waarbij niet overal de info eenduidig is en waarvan niet altijd duidelijk is of deze getoetst is.					

B. Financieel effect					
Besparing/inkomsten	2026	2027	2028	2029	Toelichting: De besparing kan met ingang van 2026 structureel worden gerealiseerd
Structurele besparing per jaar	€ 6.000	€ 6.500	€ 6.800	€ 7.000	
Incidentele besparing					
Structurele extra inkomsten per jaar					
Incidentele extra inkomsten					
Saldo ombuiging	€ 6.000	€ 6.500	€ 6.800	€ 7.000	
Investerings-, transitie- of frictiekosten Er zijn geen investerings-, transitie- of frictiekosten.					

C. Wat is er nodig om de maatregel uit te voeren?		
1	Wat is, op hoofdlijnen, de aanpak om deze ombuiging te realiseren?	Lidmaatschap opzeggen
2	Welke andere partijen moeten worden betrokken bij de voorbereiding en/of de realisatie van deze ombuiging?	Consulenten moeten worden ingelicht.
3	Welke randvoorwaarden zijn er?	Dat er voldoende alternatieven moeten zijn om eenduidige informatie snel op te halen voor de voortgang van het werk.
4	Welke risico's zijn er voor de voorbereiding en uitvoering van deze ombuiging? En welke beheersmaatregelen zijn daarvoor mogelijk?	Consulenten goed meenemen in dit besluit.

5	Met welke andere ombuigingsmogelijkheden, ontwikkelingen of voornemens uit deze ombuigingsoperatie hangt deze ombuiging samen? En hóe hangen die samen?	-
---	---	---

D. Effect op de ambtelijke organisatie		
1	Vallen er door deze ombuiging ambtelijke uren vrij? Zo ja, hoeveel fte omvat dit?	-
2	Heeft deze ombuiging effect op de werkwijze van de ambtelijke organisatie? Zo ja, wat verandert daarin?	Consulenten hebben nu allemaal toegang tot de kennisbank, informatie zal daarna versnipperd opgehaald worden. Kan nadelig zijn voor de eenduidigheid.

4.38 Stoppen subsidie cultuureducatie	Jaarlijks financieel effect: € 23.092
	Begrotingsprogramma: 3. Samen leven
Toelichting Cultuureducatie is van essentieel belang voor de persoonlijke ontwikkeling van kinderen en de versterking van de lokale gemeenschap. Het draagt bij aan zelfexpressie, talentontwikkeling en sociale verbondenheid. Cultuureducatie vindt plaats op/vanuit basisscholen is een onderdeel van het curriculum op basisscholen. Gemeenten zijn verantwoordelijk voor het lokale cultuurbeleid en de zorg voor voldoende cultuur-educatieve voorzieningen. In maart 2019 hebben gemeenten, schoolbesturen en de provincie Overijssel hiervoor het Bestuurlijk Kader Cultuur en Onderwijs Overijssel 2019-2026 ondertekend, waarin de verschillende partijen aangeven dat cultuuronderwijs een gezamenlijke verantwoordelijkheid is. Het uitvoeringsplan Cultuureducatie Dalfsen legt de koers vast voor de periode 2025-2029 en sluit aan bij de subsidievoorwaarden van de regeling Cultuureducatie Overijssel. Van de provincie krijgen we hiervoor 6,50 per leerling per jaar. Gemeente plust dit bij met 7,50 per leerling per jaar. Dit is een regeling op basis van cofinanciering. Stoppen wij, dan vervalt ook de subsidie van de provincie.	

A. Maatschappelijke impact				Score	6
Impact op	1. Geen tot weinig	2. Merkbaar	3. Substantieel		
Het voorzieningenniveau	Geen tot weinig veranderingen	Enkele veranderingen, maar voorzieningen blijven grotendeels in stand.	Lager aanbod voorzieningen. Raakt een groot deel van de inwoners		
Inwoners, bedrijven en instellingen	Geen tot weinig veranderingen	Ervaren veranderingen in de werkwijze, lokale lasten en ondersteuning etc.	Aanzienlijk minder ondersteuning, hogere lokale lasten en/of organisaties moeten veranderen/afschalen		
Het beleid en de ambities van de gemeente	Beleid en ambities van de gemeente blijven (nagenoeg) onveranderd.	Onderdelen van het beleid en ambities worden hierdoor niet gerealiseerd.	Met de ombuiging moeten concessies worden gedaan aan ambities en beleid van de gemeente.		
Toelichting Het stoppen van de subsidie voor cultuureducatie heeft grote maatschappelijke gevolgen. Cultuureducatie draagt bij aan de ontwikkeling van kinderen, bevordert hun mentale gezondheid, creativiteit en sociale verbondenheid. Minder steun beperkt hun kansen en verzwakt de sociale cohesie in de samenleving					

B. Financieel effect					
Besparing/inkomsten	2026	2027	2028	2029	Toelichting: De besparing kan met ingang van 2026 structureel worden gerealiseerd
Structurele besparing per jaar	€ 23.092	€ 23.092	€ 23.092	€ 23.092	
Incidentele besparing					
Structurele extra inkomsten per jaar					
Incidentele extra inkomsten					
Saldo ombuiging	€ 23.092	€ 23.092	€ 23.092	€ 23.092	
Investerings-, transitie- of frictiekosten					
-					

C. Wat is er nodig om de maatregel uit te voeren?
--

1	Wat is, op hoofdlijnen, de aanpak om deze ombuiging te realiseren?	Ga eerst in gesprek met de scholen en de provincie. Maak de wijziging kenbaar via de gemeentelijke website en sociale media om alle betrokkenen te informeren. Zorg voor duidelijke uitleg over de redenen achter de wijziging en de verwachte impact
2	Welke andere partijen moeten worden betrokken bij de voorbereiding en/of de realisatie van deze ombuiging?	De basisscholen en het Agnietencollege, Provincie Overijssel
3	Welke randvoorwaarden zijn er?	Zorg ervoor dat de beëindiging van subsidies voldoet aan de wettelijke vereisten en dat er een redelijke termijn in acht wordt genomen. Overweeg alternatieve vormen van ondersteuning voor cultuureducatie, zoals fondsenwerving of samenwerking met lokale culturele instellingen ³ .
4	Welke risico's zijn er voor de voorbereiding en uitvoering van deze ombuiging? En welke beheersmaatregelen zijn daarvoor mogelijk?	Er kan ontevredenheid ontstaan bij scholen, ouders en leerlingen. Stoppen met cultuureducatie leidt tot een afname van creatieve en sociale ontwikkeling bij kinderen. Beheersmaatregelen: Zorg voor transparante communicatie over de redenen en voordelen van de wijziging.
5	Met welke andere ombuigingsmogelijkheden, ontwikkelingen of voornemens uit deze ombuigingsoperatie hangt deze ombuiging samen? En hoe hangen die samen?	Dit hangt samen met jeugdzorg en onderwijs

D. Effect op de ambtelijke organisatie		
1	Vallen er door deze ombuiging ambtelijke uren vrij? Zo ja, hoeveel fte omvat dit?	16 uur cultuurcoach
2	Heeft deze ombuiging effect op de werkwijze van de ambtelijke organisatie? Zo ja, wat verandert daarin?	-

4.39 Stoppen subsidie Synagoge	Jaarlijks financieel effect: 2.300
	Begrotingsprogramma: 3. Samen leven
Toelichting De synagoge krijgt jaarlijks een kleine exploitatiesubsidie als ondersteuning voor het uitvoeren van haar missie en dragen bij aan de culturele en sociale vitaliteit van Dalfsen. De synagoge is een belangrijk historisch en cultureel monument in Dalfsen. Het behoud en de restauratie van de synagoge helpen bij het bewaren van het lokale erfgoed en de geschiedenis van de Joodse gemeenschap in de regio. De synagoge organiseert educatieve programma's en tentoonstellingen die de geschiedenis en cultuur van de Joodse gemeenschap belichten. Dit draagt bij aan het bewustzijn en begrip van de lokale geschiedenis onder inwoners en bezoekers. Daarnaast fungeert de synagoge als een ontmoetingsplaats voor verschillende gemeenschapsactiviteiten en evenementen. Dit bevordert sociale cohesie en verbondenheid binnen de samenleving. De synagoge speelt een rol in herdenkingsactiviteiten, zoals het herdenken van de Tweede Wereldoorlog en de Joodse onderduikers in de regio. Dit helpt bij het bevorderen van historische bewustwording en respect voor de slachtoffers.	

A. Maatschappelijke impact				Score	5
Impact op	1. Geen tot weinig veranderingen	2. Merkbaar	3. Substantieel		
Het voorzieningenniveau	Geen tot weinig veranderingen	Enkele veranderingen, maar voorzieningen blijven grotendeels in stand.	Lager aanbod voorzieningen. Raakt een groot deel van de inwoners		
Inwoners, bedrijven en instellingen	Geen tot weinig veranderingen	Ervaren veranderingen in de werkwijze, lokale lasten en ondersteuning etc.	Aanzienlijk minder ondersteuning, hogere lokale lasten en/of organisaties moeten veranderen/afschalen		
Het beleid en de ambities van de gemeente	Beleid en ambities van de gemeente blijven (nagenoeg) onveranderd.	Onderdelen van het beleid en ambities worden hierdoor niet gerealiseerd.	Met de ombuiging moeten concessies worden gedaan aan ambities en beleid van de gemeente.		
Toelichting Zonder financiële ondersteuning verdwijnt de synagoge en hiermee een belangrijk historisch monument. synagoge biedt educatieve programma's en tentoonstellingen die bijdragen aan het begrip van de Joodse geschiedenis en cultuur. Het wegvallen van de subsidie kan deze activiteiten beperken, wat een negatieve invloed kan hebben op het bewustzijn en begrip van de lokale geschiedenis en van het Jodendom in het bijzonder.					

B. Financieel effect					
Besparing/inkomsten	2026	2027	2028	2029	Toelichting:
Structurele besparing per jaar	€ 2.300	€ 2.300	€ 2.300	€ 2.300	
Incidentele besparing					
Structurele extra inkomsten per jaar					
Incidentele extra inkomsten					
Saldo ombuiging	€ 2.300	€ 2.300	€ 2.300	€ 2.300	
Investerings-, transitie- of frictiekosten					
-					

C. Wat is er nodig om de maatregel uit te voeren?		
1	Wat is, op hoofdlijnen, de aanpak om deze ombuiging te realiseren?	Ga in gesprek met de synagoge.

		Maak de wijziging kenbaar via de gemeentelijke website en sociale media om alle betrokkenen te informeren. Zorg voor duidelijke uitleg over de redenen achter de wijziging en de verwachte impact
2	Welke andere partijen moeten worden betrokken bij de voorbereiding en/of de realisatie van deze ombuiging?	Bestuur van de Synagoge, (Basis)scholen, en de lokale gemeenschap.
3	Welke randvoorwaarden zijn er?	Zorg voor een duidelijk financieel overzicht van de huidige en toekomstige situatie. Controleer de juridische implicaties van het stopzetten van de subsidie. Onderzoek mogelijkheden voor alternatieve financiering, zoals fondsenwerving of andere subsidies
4	Welke risico's zijn er voor de voorbereiding en uitvoering van deze ombuiging? En welke beheersmaatregelen zijn daarvoor mogelijk?	Het risico dat de synagoge niet meer onderhouden kan worden. Beheersmaatregel: Zoek naar alternatieve financieringsbronnen en vrijwilligersinitiatieven Minder activiteiten kunnen leiden tot verminderde sociale cohesie. Beheersmaatregel: Stimuleer samenwerking met andere lokale organisaties om activiteiten te blijven organiseren Mogelijke weerstand vanuit de gemeenschap. Beheersmaatregel: Transparante communicatie en betrokkenheid van de gemeenschap vanaf het begin
5	Met welke andere ombuigingsmogelijkheden, ontwikkelingen of voornemens uit deze ombuigingsoperatie hangt deze ombuiging samen? En hoe hangen die samen?	-

D. Effect op de ambtelijke organisatie

1	Vallen er door deze ombuiging ambtelijke uren vrij? Zo ja, hoeveel fte omvat dit?	-
2	Heeft deze ombuiging effect op de werkwijze van de ambtelijke organisatie? Zo ja, wat verandert daarin?	Er zal meer werk komen voor de cultuurmakelaar om met de synagoge mee te denken over alternatieve vormen van financiering. Met de scholen moet besproken worden hoe het herdenken dan vorm moet krijgen

4.40 Stoppen Gezond en Actief Leven Akkoord	Jaarlijks financieel effect: 154.158
	Begrotingsprogramma: 3. Samen leven

Toelichting

Het Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA) is een initiatief van de Nederlandse overheid dat gericht is op het bevorderen van een gezonde en actieve levensstijl voor iedereen. Het akkoord is een samenwerking tussen gemeenten, GGD'en, zorgverzekeraars en het ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (VWS) met als doel om tegen 2040 een gezonde generatie te laten opgroeien in een gezonde leefomgeving.

In 2026 ontvangt de gemeente Dalfsen voor 8 thema's vanuit het Gala gelden. Onderstaand is per thema het geschatte voordeel voor de gemeente weergegeven.

Thema:	Gelden:	Geschat voordeel gemeente:
Lokaal sportakkoord	€ 16.433,23	
Brede Regeling Combinatiefuncties	€ 141.349,05	
Terugdringen Gezondheidsachterstanden	€ 32.865,41	€ 20.000
Kansrijke Start	€ 32.865,41	€ 30.000
Valpreventie	€ 80.521,25	€ 30.000
Versterken sociale basis	€ 44.369,19	€ 44.369,19
Mantelzorg	€ 14.789,38	€ 14.789,38
Welzijn op recept	€ 22.184,60	€ 15.000
		€ 154.158

A. Maatschappelijke impact			Score	6
Impact op	1. Geen tot weinig	2. Merkbaar	3. Substantieel	
Het voorzieningenniveau	Geen tot weinig veranderingen	Enkele veranderingen, maar voorzieningen blijven grotendeels in stand.	Lager aanbod voorzieningen. Raakt een groot deel van de inwoners	
Inwoners, bedrijven en instellingen	Geen tot weinig veranderingen	Ervaren veranderingen in de werkwijze, lokale lasten en ondersteuning etc.	Aanzienlijk minder ondersteuning, hogere lokale lasten en/of organisaties moeten veranderen/afschalen	
Het beleid en de ambities van de gemeente	Beleid en ambities van de gemeente blijven (nagenoeg) onveranderd.	Onderdelen van het beleid en ambities worden hierdoor niet gerealiseerd.	Met de ombuiging moeten concessies worden gedaan aan ambities en beleid van de gemeente.	

Toelichting

De belangrijkste doelen van GALA zijn:

- *Terugdringen van gezondheidsachterstanden: Bijvoorbeeld door elk kind een kansrijke start te geven in de eerste 1000 dagen van hun leven.*
- *Een gezonde fysieke leefomgeving: Het creëren van omgevingen die uitnodigen tot bewegen en ontmoeten.*
- *Versterken van de sociale basis: Gemeenten zorgen voor sterke sociale samenhang en laagdrempelige voorzieningen.*
- *Gezonde leefstijl mogelijk maken voor iedereen: Stimuleren van gezond gedrag en keuzes, zoals minder alcohol- en tabaksgebruik.*
- *Versterken van mentale weerbaarheid en mentale gezondheid: Bespreekbaar maken van mentale gezondheid en bieden van handvatten om hieraan te werken.*
- *Gezond en sterk ouder worden: Ouderen helpen vitaal te blijven en een sociaal netwerk te behouden.*

B. Financieel effect					
Besparing/inkomsten	2026	2027	2028	2029	Toelichting: Gala gelden ontvangen we alleen nog in 2026. De financiering van 2027 en verder is nog onduidelijk.
Structurele besparing per jaar	154.158				
Incidentele besparing					
Structurele extra inkomsten per jaar					
Incidentele extra inkomsten					
Saldo ombuiging	€ 154.158	€	€	€	
Investerings-, transitie- of frictiekosten					
Is er sprake van investerings-, transitie- of frictiekosten om de ombuiging te realiseren?					

C. Wat is er nodig om de maatregel uit te voeren?		
1	Wat is, op hoofdlijnen, de aanpak om deze ombuiging te realiseren?	-
2	Welke andere partijen moeten worden betrokken bij de voorbereiding en/of de realisatie van deze ombuiging?	-
3	Welke randvoorwaarden zijn er?	-
4	Welke risico's zijn er voor de voorbereiding en uitvoering van deze ombuiging? En welke beheersmaatregelen zijn daarvoor mogelijk?	-
5	Met welke andere ombuigingsmogelijkheden, ontwikkelingen of voornemens uit deze ombuigingsoperatie hangt deze ombuiging samen? En hoe hangen die samen?	-

D. Effect op de ambtelijke organisatie		
1	Vallen er door deze ombuiging ambtelijke uren vrij? Zo ja, hoeveel fte omvat dit?	-
2	Heeft deze ombuiging effect op de werkwijze van de ambtelijke organisatie? Zo ja, wat verandert daarin?	-